

Reggeli Újság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NOVISZAD, Kralja Petra ucca 30 szám, I. emelet
Telefonszám: 21-37, éjjel 20-58
SZUBOTICA, Kralja Petra Park 10. Telefon 6-70

Noviszad, 1933. évi március hó 12
Vasárnap
XIV. évfolyam 61. szám

Előfizetési ára 1 hónapra 28 dinár, 3 hónapra 80 dinár. — Külföldön 1 hónapra 40 dinár. — Egyes szám ára hétköznapokon 1 dinár, vasárnap 2 dinár. Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel

Borzalmas földrengés pusztított California partvidékén

Hatezer négyzetmérföld területen pusztított a földrengés. — Elegáns tengerparti fürdőket sepré el a föld színeről a földrengés és a szökőár. — Több száz halott, több ezer sebesült, óriási anyagi kár

California gyönyörű partvidékén, az Egyesült Államok legvirágzóbb és leggazdagabb részén szörnyű földrengés pusztított csütörtök délután amerikai időszámítás szerint 6 órakor, európai időszámítás szerint hajnali 3 óra tájban. A 6 órakor történt földrengés előtt, a korábbi órákban a californiai földrengéstjelző állomások már jeleztek kisebb földrengést, de ezek a rengések nem igen voltak érezhetők és nem is jártak pusztulással. A 6 órakor megismétlődött földrengés az előbbieknél sokkal erősebb volt, a 6 óra után bekövetkezett második nagyobb földrengés pedig óriási pusztításokat okozott. A földrengések egymást követték és

mintegy másfélórán át kisebb-nagyobb megszakításokkal szakadatlanul rengett a föld a californiai partvidéken.

A földrengés pusztításairól eddig megbízható és végleges adatok nem kerültek nyilvánosságra, minthogy a földrengés félszékével, a Los Angeles környéki városokkal helységekkal és elegáns fürdőkkel megszakadt a telefon és táviró összeköttetés.

Annny máris megállapítható, hogy

a katasztrófa teljesen elpusztította California gyönyörű tengerpartját, több száz embert megölt, mérhetetlen anyagi károkat okozott.

Eddig még megbízható adatok nem igazolják azt a híresztelést, hogy a földrengés kapcsolatotban szökőár sepré végig a tengerparton, de valószínű, hogy a tengerparti földrengésnek ez a szinte szokványos velejárója ezuttal sem maradt el és nagymértékben hozzájárult a katasztrófa növeléséhez.

A Los Angelesből érkezett hivatalos jelentés szerint tizezer haditengerész és kereskedelmi tengerészkatonára kirkál a földrengés sújtotta területen, hogy segítségére legyen a lakosságnak és gondoskodják a rend és vagyonbiztonság fenntartásáról. California kormányzója tegnap rendkívüli államtanácsot hívott össze, hogy intézkedjék a szükséges tennivalókról. Roosevelt elnök elrendelte, hogy az államtanács minden eszközzel lessen a bajbajutott lakosság megsegítésére.

Roosevelt felesége a katasztrófa idején Los Angelesben tartózkodott, az elnöknek eddig minden igyekezte hi bavalának bizonyult, hogy feleségét telefonon felhívassa

A katonai parancsnokságoktól beérkező hivatalos jelentés szerint a földrengés

sok észak-déli irányban haladtak, a legerősebb földrengés több percen át tartott. Los Angelesben nagy és erős épületek meginogtak, a város széles uccáin be kellett szüntetni a közlekedést, mert a járdák és kocsutak megrongálódtak, sokhelyen pedig a

beomlott házak romjai akadályozták a forgalmat. A város különböző negyedeiben megszűnt a világításszolgálat, a lakosság fejvesztetten rohant ki az uccára és a nagyobb terekekre és a szabadban tanyázik, mert nem mer visszatérni a házakba.

A földrengés pusztításai

Los Angelesben több hatalmas ház beomlott, a kereskedelmi kamara romjai alól több holttestet ástak ki. Tegnap délig Los Angelesben tizenkét holttestet emeltek ki a romok alól és rengeteg sebesültet. A város több helyén tűz ütött ki, de idejében sikerült eloltani.

A földrengés Hollywoodban is nagy károkat okozott.

A filmmunkások, színészek izgatottan rohantak ki a műtermekből. Long Beach városában okozta a legnagyobb pusztítást a földrengés. A halottak számát itt százra becsülik, a sebesülteket több ezerre. A menekülők elmondották, hogy az uccákon holttesteket láttak heverni. A városban egyébként óriási tűz pusztít, melyet ezideig nem sikerült megfékezni. Az anyagi kárt egymillió dollárra becsülik.

San Pedróban is több épület beomlott, többek között a világiatási központ is. Itt hír szerint több mint kétszáz ember fekszik a romok alatt. Szentanuk megállapítása szerint csupán a vasvázás házak álltak ellen a földrengésnek, a gyengébb építményük kivétel nélkül beomlottak, vagy súlyosan megrongálódtak.

A kereskedők mindenütt az uccára hordták ki áruikat, a tengerészkatonák ügyelnek a rendre és a közbiztonságra.

A földrengés mintegy hatezer négyzetmérföld területen pusztított és a legna-

gyobb volt, amely eddig Kaliforniában előfordult.

A földrengésről érkezett újabb jelentések szerint Lond Beachben tizenegy súlyos és száznál több könnyebb földrengést éreztek, a földrengés hullámszerű volt. A város közelében levő petroleummezők ki-gyulladtak.

Los Angelesben szivettépő jelenetek történtek egy gimnázium előtt. A gimnázium épülete összeomlott és a diákokat maga alá temette. Einstein professzor éppen elhagyta tanítványaival a kaliforniai egyetem épületét, amikor a földrengés bekövetkezett. A tudós tanítványaival együtt biztonságban van.

A san pedroi flottila teljes gőzzel utban van a földrengés sújtotta vidék felé, hogy a katasztrófabá jutott lakosságnak segítségére legyen.

A földrengéssel kapcsolatban Newyorkból jelentik, hogy a földrengés sújtotta vidéken még szombat délelőtt is éreztek földrengést, de a lakosság apatikusan fogadta az újabb veszedelmet. Végérvényesen megállapítást nyert, hogy Long Beachben szökőár is pusztított.

A város lángokban áll, a mentés teljesen lehetetlenné vált.

Egy pilóta, aki elrepült a város felett jelentette, hogy a lángoló romok között kétségbeesett emberek rohannak lefelé, a petroleumtartály égése hatvan méter magasságba löveli a lángokat

A földadó alap 10 százalék marad

Az 1933-34. évi költségvetést és pénzügyi törvényt hétfőn kezd tárgyalni a szkupstina

Beogradból jelentik: A pénzügyi bizottság befejezte a 1933-34. évi költségvetés és pénzügyi törvény javaslatának tárgyalását és azt tegnap benyújtotta a szkupstinához. A pénzügyi törvény szerint az 1933. évre a földjévedelem alapadója a kataszteri tiszta jövedelem tíz százaléka lesz. A pénzügyi törvény minden ki számára leelőző teszi a földjévedelmet, aki nem követett el a monopól törvénybe ütköző vétéséget.

Megszűnnek az ásványolaj kutatásra ki-

adott összes kedvezmények, mert ezentul az állam végzi az ásványolajkutatásokat.

A noviszádi ármentesítő társulatok szövetségének 5.6 millió dinár előleget folyósít az agrárreform alá vett földek 1932. évre eső ármentesítési hozzájárulására. A pénzügyi törvény lehetetlenné teszi azt is, hogy valakinek két nyugdíja legyen. Akinek önkormányzati és állami nyugdíjra lenne joga, az egyikről le kell mondania.

GAZDASÁGI SZABADEGYETEM

Franklin Rooseveltt korszakalkotó gazdasági programja

Irta: Orbán Ignác

Franklin Rooseveltt, az Amerikai Egyesült Államok új köztársasági elnöke március 4-én vonult be a Fehér Házba. Egész nemzetének tomboló lelkesedése kísérte. — Székkfoglaló beszédében

eszményien tökéletes és gyakorlatilag könnyen megvalósítható nemzeti gazdasági programot

adott. Nemzeti programot, melynek minden független nemzet saját hatáskörében érvényesíthet. Európa államaiban a gazdasági élet vezető tényezőinek nagy része Amerikától várja a segítséget. A segítség itt van: az eszményi nemzeti gazdasági program. Csupán követni kell.

Nemzeti programról lévén a szó, természetesen mindenekelőtt el kell ejtenünk azt a hamis tételt, mely szerint az egyes nemzetek a világválsággal szemben tehetetlenek. El kell ejtenünk azt a hamis tételt is, mely szerint az autarkia a világválság oka. El kell ejtenünk ezeket a hamis tételeket, mert most már nem naiv álmodozók hirdetik, hanem Franklin Rooseveltt állította föl ezt a tételt, mely szerint

a nemzet első feladata, hogy saját gazdaságát hozza rendbe

és ezek után következik a világgazdaság fejlesztésének feladata. Korszakalkotó tétel ez, mert világosan megmutatja az utat, mely a kibontakozás felé vezet. Ehhez a tételhez Rooseveltt még azt is hozzáfűzi, hogy fejleszteni kell az agrártermelést és megszüntetni a munkanélküliséget. Az agrártermelés fejlesztésének eszméjét az ipari államokban, „Vissza az eke szarvához” vagy „Vissza a rőghöz” jelszavakkal népszerűsítetik. Ugy hangzanak ezek a jelszavak, mint ha az volna az értelmük, hogy törjük össze a gépeket, melyek elveszik az emberek munkáját és keresetét. Mintha azt akarnák jelezni, hogy a gép öl. De nem az az értelmük, hanem csupán az, miszerint

a gazdasági frontot át kell csoportosítani,

mert a világgazdaság a maga régi formájában csődöt mondott. Nem képes többé a gazdasági élet egyensúlyozó szerepét betölteni. Az ipari államokban épen úgy szükségessé vált az agrártermelés fejlesztése, mint megfordítva. Az agrárállamok nem képesek csekélyebb értékű agráráruik ellenében folyton fokozódó igényeiket az ipari árukat illetően behozatallal kielégíteni. Hiába rombolnák le a vámsorompókat, az agrárállamok nem vehetnék át az ipari államok áru-felöltségeit.

Rooseveltt programjából még nem tűnik ki, hogy a nemzetgazdasági egyensúly megteremtése után milyen elvek alapján kívánja nemzetét világgazdaságát fejleszteni. De az reánk nézve közömbös is. Mint agrárállam nem folytathatunk más politikát, mint amely lehetővé teszi, hogy annyi értékű kész árut is termeljünk, amennyi értékű kész áru szükséges van. Ez tehát nem autarkia, hanem csupán annak biztosítása, hogy

kész árut kész áruval cserélhetünk ki vagyis nem úgy mint a multban, amikor készárut főleg nyers áru ellenében hoztunk be. Ami azután a termelési technika magas színvonalán végül is odavezetett, hogy az agrárállamok elszegényedtek, eladósodtak és fizetésképtelenné váltak. Anglia még ma is erőszakolja a szabadkereskedelmet, vagy legalább is a vámok mérséklését de Franklin Rooseveltt felismerte, hogy ez

nem használna! Felismerte, hogy az autarkia nem oka, hanem következménye a világgazdaság csödjének. Likvidálni kell ezt a csőd-tömeget és az egyes nemzetek gazdasági életének kiegyensúlyozása után új alapokra fektetni a világgazdasági életet.

Annak megállapítása után, hogy a válság orvoslása nemzeti feladat, Rooseveltt felállítja azt a tételt, mely szerint a munkanélküliséget meg kell szüntetni. Nem enyhíteni, hanem megszüntetni. Hogy miként gondolja Rooseveltt ezt a feladatot megoldhatónak, a beköszöntő beszéd nem tartalmaz részleteket. De felállított Rooseveltt egy tételt, mely ezzel a kérdéssel szerves kapcsolatban van és amely egymaga elegendő ahhoz, hogy új korszakot nyisson a gazdasági élet fejlődésének történetében. Ez a tétel így szól:

Senki se kapjon semmit ellenszolgáltatás nélkül.

Ez a közszolgáltatás és ellenszolgáltatás elve. Tudjuk, hogy a nagy pénzügyi tudósok is hirdették helyességét, de abban a hitben voltak, hogy nincs gyakorlati kulcsa. Most Franklin Rooseveltt hirdeti a tételt, mint olyat, melynek érvényt fog szerezni. Tisztelt olvasóim jól tudják, hogy ebben a rovatban minden egyes alkalmat megragadtam, hogy fölhívjam a figyelmet arra, miszerint föl-találtam a közszolgáltatás és ellenszolgáltatás gyakorlati kulcsát, midőn megállapítottam, hogy minden közintézmény annyit ér, mint amennyi telekértékemelkedést nyomban magántul von, ha azt helytelen adókkal vagy járulékokkal illuzóriussá nem teszik. A nagy pénzügyi tudósokkal szemben megállapításom talán fantazmagóriának látszott. De most Franklin Rooseveltt hirdeti, hogy az elméletileg helyes tételnek gyakorlatilag kíván érvényt szerezni. Még nem tudjuk, hogy milyen kulcs alapján. De az is elég, hogy Rooseveltt a kérdést megoldhatónak tartja és az legalább is mentességül szolgál. Sőt meg vagyok győződve, hogy a jövő teljesen igazolni fogja elgondolásomat.

Maga a törekvés a közös költséget igazságos elosztására is nagy haladás már, mert eddig még ez is hiányzott.

De nem kétséges, hogy a törekvést siker fogja koronázni. Nagy jelentősége van ennek a kérdésnek, mert ma az az adóalany, aki a közintézmények révén esetleg alig jut számbavehető előnyökhöz, esetleg lényegesen nagyobb összeggel járul a közös költségekhez, mint az, aki a közintézmények révén meggazdagodik. És ezek nem szórványos esetek. Ha a törekvés megvan ennek a vizs-szásságnak kiküszöbölésére, kell, hogy az sikerre vezessen és az a siker el fogja háritani az akadályokat, melyeket a mai rendszer a leghasznosabb közmunkák megvalósítása elé gördít.

Franklin Rooseveltt harmadik korszakalkotó tétéle így hangzik:

Senki más pénzével ne spekuláljon.

Részletek erre vonatkozólag is hiányoznak. Csupán azt fűzi hozzá Rooseveltt, hogy több és jó pénzre van szükség. Ha ezt a tételt közelebbről vizsgáljuk, arra az eredményre jövünk, hogy ezen az egyetlen tételén föl lehetne építeni a termelési technika magas színvonalát által termelt új gazdasági helyzetnek megfelelő új rendszert. Nevezük azt akár technokráciának, akár neokapitalizmusnak vagy akár minek. Ma mindenki adós. Földbirtokos, háztulajdonos, gyáros egyaránt. Adós az állam és a város. A pénzünté-

Ön már régóta kedveli

az ismert **radeini gyógyvizet**, mert meggyőződött róla, hogy ez nemcsak kítűnő kiegyesztő ital a borhoz, hanem a jó emésztés szempontjából nagyon szükséges is. Meg kell azonban tudnia azt is, hogy ez még nem egyedül érénye a **radeini gyógyviznek**, hanem az is, hogy csodálatos sikerrel gyógyít megheést, kronikus hurutot s a légzőszervek gyulladást. Ha ilyen betegség támadja meg, használjon eblőgetésre és ivásra felmelegített **radeini gyógyvizet**, esetleg meleg tejjel keverve s a betegség hamarosan el fog múlni!

Lerakai és arisztóhely: HOFFMANN ARNOLD. NOVISAD. Fufaki ut 37.

zetek és a jegybankok is. Mert kevés a pénz. És ha a termelő pl. 10 százalékot fizet tartozása után, árakba saját tőkéje után is 10 százalékot kalkulál, úgy, hogy a termelt áruk ára kamatköltség címén magában foglalja a nemzeti vagyontíz százalékát. Így kell, hogy kalkuláljon mindenki, mert ellenkező esetben jobban járna, ha vagyonát pénz zé teszi és mint ilyen kamatoztatja. Viszont a nemzeti évi termelés egész értéke alig több, mint a nemzeti vagyon 10 százaléka, úgy, hogy csaknem az egész kamatra megy és munkára alig marad valami. Ily módon a fogyasztóképesség folyton csökken, a munkanélküliség nő és önmagát fokozza, a termelt áru a termelő nyakán marad, nem tudja a kamatokat fizetni és a bank is fizetésképtelenné válik betevőivel szemben.

Ily módon a magas kamat tönkreteszi a munkást, a munkaadót, a bankot és betevőt egyaránt

Voltaképen Rooseveltt tétéle nem Rooseveltt, hanem a technokrácia hadüzenete az elavult bankokrácia ellen. Számításom szerint az évi nemzeti termelés értéke 50 százaléknak megfelelő összegű pénzre volna szükség, hogy a gazdasági életet terhes kamatok nélkül lehessen lebonyolítani. Még nem tudjuk, hogy Rooseveltt miként gondolja előteremteti ezt a mintegy 50 milliárd dollárt. Mert ma heted annyi dollár sincs és ha megelégszenek 30 százalékos aranyfedezettel, még mindig csak 9 milliárd dollárjuk lesz. Nekünk 30 milliárd dinárra volna szükségünk. Ha a jegybank az arany mellett bevezetné fedezet gyanánt a földbirtokot, a bankjegyforgalom 3 millió katasztrális holdnak a jegybank részéről való megvétel után 30 milliárd dinárra emelkednék. Ha csak mezőgazdasági területeket vásárolna a jegybank, talán egy ötödét az összterületnek kellene birtokba vennie. Ha csak beltelkeket vásárolna, talán 10 százalék menne a jegybank birtokába. A kettő kombinációja azt jelentené, hogy 30 millió dinári bankjegyforgalom esetén a földbirtokok 10 és a beltelkek 5 százalékka menne a jegybank tulajdonába és képezne 100 százalékos fedezetet.

Talán másként is megoldható a kérdés, de a jegybank reformja nélkül egyáltalán nem.

Érdekes jelenség, hogy amikor Rooseveltt bejelentette, hogy nem riad vissza attól sem, hogy mint teljhatalmu hadvezér teremtsen rendet, a tomboló lelkesedés elárulta, hogy nemzete kész bármely pillanatban diktátorrá kikiáltani. Érdekes jelenség, mert világos bizonyosságát adja annak, hogy már a hatalom birtokosai, a gazdasági élet vezető tényezői is felismerték, hogy az intézmények elavultak és elérkezett nek látják az időt arra, hogy számoljanak az új helyzettel, melyet a termelés csaknem határtalan lehetősége teremtetett és elejtsek az elavult hatalmi politikát, mely — mint a tapasztalat mutatja — nem jelent egyben gazdasági jólétet is. Nekünk sincs mire várnunk. Kövessük Rooseveltt programját, még is azzal a különbséggel, hogy

az ipari államok „Vissza az eke-szarvához” jelszavával szemben hazai iparfejlesztés eszméjének adjanak tartalmat.

Április elsején újra tárgyalja a noviszádi törvényszék a nadal-turijai országúti véres leszámolás ügyét

A noviszádi törvényszék büntető tanácsa a múlt év szeptember 20-án tartotta meg főtárgyalását Vujin Gyura és Vujin Nikola turijai földművesek ügyében. Emlékeztet még az olvasók előtt, hogy 1932. májusában a nadal-turijai országúton Vujin Gyura és Nikola testvérek megölték Medurics Velimirt és fiát Szlavkot, akikkel régóta haragos viszonyban voltak, revolverrel és vasvillával támadtak rájuk és ez alkalommal, a vád szerint, Vujin Gyura előre megfontolt emberölési szándékkal háromszor rálőtt Medurics Szlavkóra, akit a lövések súlyosan megsebesítettek. Vujin Milos a verekezés alkalmával Medurics Velimirre vasvillával támadt és súlyos testi sérüléseket okozott neki.

A törvényszék büntetőtanácsa a főtárgyaláson szándékosan elkövetett emberölési kísérlet címén Vujin Gyurát hét évi börtönbüntetésre, Vujin Milost pedig súlyos testi sértésért hét hónapi fogházra ítélte.

Az ítélet ellen a Vujin testvérek dr. Lemajics Jovan noviszádi ügyvéd útján felebezést jelentettek be. A felebezést ez év február 8-án tárgyalta a noviszádi semmitőszék, amely az elsőfoku ítéletet megsemmisítette és új tárgyalásra utasította a noviszádi törvényszéket.

Az érdekes ügyben a törvényszék már ki is tűzte az új tárgyalás időpontját. Eszerint a második tárgyalást április 1-én tartják meg. A tárgyalás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

A noviszádi törvényszék vizsgálóbírája szabadlábra helyezte Csárnics Nikola begecsi juhászt

Az ügyben tovább folytatják a vizsgálatot

Megírta a Reggeli Újság, hogy a sztárfutogi csendőrség letartóztatta és átadta a noviszádi törvényszék vizsgálóbírájának Csárnics Nikola begecsi juhászt, aki március ötödikén Begecs határában türes revolverrel megfélemlítette Pantelics Miloradot, aki a fenyegetésre átadta minden pénzét Csárnicsnak.

Csárnics Nikola kihallgatása alkalmával egészen másként mondta el az állítólagos rablás meséjét. Papricsics Milan vizsgálóbíró Csárnicsot kihallgatása után szabadlábra helyezte, azonban a vizsgálatot tovább is folytatja annak megállapítására, hogy valóban fennáll-e a rablás büntetése.

Családi viszálykodás miatt szublimátot ivott egy noviszádi szabósegéd

Tegnap délelőtt fél 12 órakor a Bratya Ribnikara ucca 43. számú házban, amely Wetzel Dánielné tulajdona, Pejics István 23 éves noviszádi szabósegéd szublimátoldattal mérgezte magát. A fiatal ember szüleiével régóta rossz viszonyban élt és emiatt akart megválni az élettől. Borsulevelet hagyott hátra, amelyben megírja, hogy szüleiével nem tud megegyezni és ez készítette végzetes tettére. A mentők beszállították a kórházba. Az állapota nem életveszélyes.

XXVI. Állami Osztálysorsjáték I. osztály húzása 1933. ápr. 11. és 12. én

7 jutalom 1. 50 000 nyere. ény! 86
Számos 10 000-, 8,000, 6,000, 5,000, 3000 és 2000 D. nyereimény! Minden második sorsjegynek nyernie kell.
Sorsjegyek kaphatók a **sorsjegyelőjárúsnál**
LUSTIG LAJOS banküzlet, Noviszád Kralja Aleksandra 15

Ha a gyermekeknek nem távolítjuk el alaposan a fogakról az ételmaradékokat kifejlődik a fogakon a fonálatu gombák zöld lerakódása és ennek

következménye a fogak romlása. Tehát már a gyermekek fogait is gondozni kell

ODOL-
fogpéppel.

Az ODOL-fogpép nagymennyiségű kolloid alkatrészt tartalmaz és ezért alaposan megtisztítja a fogakat, megszabadítja őket mindenféle kellemetlen szagtól, festékanyagtól és tisztatlanságtól.

Külpolitikai figyelő

Fekete felhős beszédek

Francia kritika a világeseményekről – Borotválatlan és hosszuhaju amerikaiak – Anglia ördögüzést kezd – A török meg a görög is mozgolódik

A gyors egymásutánban lezajló világeseményeknek visszhangja legelsősorban a francia sajtóban hangzik és Paul Boncourt szavai jellemzik legjobban a visszhang alapszínét: „Fekete felhők tűnnek fel a láthatáron”.

Titkolódzás vagy intőszó

A német választások s Hitler győzelme várható lehangoltságot idézett elő Franciaországban. A sajtó lehangoltsága még nem olyan meglepő, mint a két miniszter, a miniszterelnök Daladier és a hadügyminiszter, Paul Boncourt beszédei.

Daladier már azzal okozott meglepetést, hogy hivatalos lapja a „Republique” rámutat arra, hogy Franciaország szövetségi rendszere minő hiányokat mutat a szövetségesek erőviszonyát illetően s mire számíthat ebből kifolyólag Franciaország és mire nem. Daladier lapjának őszintesége általános meglepetést idézett elő a világsajtóban.

A Briand halálának csütörtöki ünnepelt első évfordulóján, Daladier bátran kimondja: „Franciaország útján az eseményekből és azok zavaraiából nehézségek és veszélyek támadhatnak”. Paul Boncourt meg éppen azt mondja, hogy „az óra sötét Fekete felhők a láthatáron”.

Körülbelül ebben foglalható össze a legutóbb lezajlott eseményekre adott francia visszhang.

Sötét alaptónusa még inkább érthető Japán viselkedéséből. Japán, a győzelmek hatása alatt kijelenti, hogy az új helyzet keleten Japánt arra kényszeríti, hogy nemzeti védelmi módozataiban változásokat idézzon elő (felszereljen) annál is inkább, mert a jelen helyzetet állandónak tekinti a japán kormány.

Közben Hitler helyzete megerősödik és állandó berendezkedésre tesz komoly lépéseket. A bajor ellenállás megtört s a Strassburg előtti semleges zónában a horogkeresztesek megszállták egy kaszányát. A német kormány kiharcolta ugyan őket, de Franciaország ebben a tényben a békeszerződések megsértését látja s megtorlással fog élni.

A francia hadügyminiszter fekete felhőt lát s ezért nem csak komoly megbeszéléseket is folytat a Párizsba érkező angol miniszterelnökkel és külügyminiszterrel. A tanácskozás után eloszlik talán a fekete felhő. A gonddal telt cikkek és beszédek lehetnek titkolódzások az ellenfél előtt vagy inkább valóság.

Amerikában nem tudnak borotválkozni

Egy kicsit különös gondolat a fekete felhő után, de az egyik nagy angol lap megállapítása.

Azért nem tudnak borotválkozni, mert nincs apró pénz. Ezzel azután az amerikai pénzváltás ügyét el is intézték.

Rátérnek ezután az angol lapok az elnöki beiktató ünnepségek komolyságának a dícséretére és a nép méltóságos magatartásának magasztalására.

Ezekután az ember már nem várna semmi más megállapításra, mert hiszen világosan kiténik, hogy az angolok megbíznak az amerikaiak ügyességében, mellyel rendezni tudják majd pénzügyi helyzetüket.

A „Daily Express” szükségesnek véli hozzátenni még azt, hogy Anglia feladata a teljes megújulás. Ha ezt keresztülviszi akkor siettetni azt a napot, amelyen a világ kitűzi az ördögöt, mely ideig-óráig még megszállva tartja.

Szép az öndicséret s az önbizalom. Majdnem hajlandó volna az ember elhinni, hogy Angliának semmi gondja sincs és Amerikának sem gond a mai bankkrízis. Azt olvassa azonban az ember, hogy Amerika diktátori hatalommal ruházta fel elnökét, aranyfedezete 4 milliárd dolláron felül van a forgalomban levő pénze majdnem 8 milliárd dollár. A szükségpénz, amit kibocsátani szándékozik 250 millió dollár. Ha tehát olyan gondtalan volna az amerikai helyzet azt hiszem a pár napi borotválás arcot még elnök-diktátor nélkül is elviselnék.

Nem vonulnak Athen ellen

Legyen még másról is oka beszélni a világnak. Vagy helyesebben legyen Görögország is a világesemények forgatagában. A választásokon megbuktatták a kormánypartot s az ellenzék aratott győzelmet. Ezután katonai diktatúrát kiáltottak ki s a nagyobb városokban mindenütt katonaság cirkál. Azonban a végső pillanatban mégis győzött a jobb belátás s a főváros, Athen, megszállása elmaradt.

A görög eseményeket Francia és Olaszország kísérik különösen figyelemmel s az ellenzék diadala az olasz befolyás megerősítését jelentené.

Az angol Morning Post értesítése szerint II. György görög király újból visszatér a görög trónra. Bukaresti hírek pedig már arról szólnak, hogy az exkirály egyik bizalmas embere Athenbe érkezett.

Törökország közben törvénytervezetet dolgoz ki egy modern kikötő és hajógyár építéséről. A parlament a tervezett már el is fogadta s rövidesen megkezdik Gölesukban az építkezést, mely 4 millió török fontba kerül.

Mennyit tesz ki a fenti összeg különféle pénznemekben, az kiszámítható, de milyen irányt vesz a világ az új események hatása alatt, az kiszámíthatatlan. (L. U.)

Halló!

Hova megyünk ma délután?
a „NAK“

Halló!

műsoros-revüedélutánjára

4 1/2 órai kezdettel a Habagban

Pénztárnyitás: délelőtt 9—12 a Habagban, délután 1 1/3 órától a pénztárnál

A vármegyeház kapujából

A Reggeli Újság számára írta dr TAPAY-SZABO LASZLO egyetemi tanár

Budapest, március 11

1898 január havában az a hír jött a szerkesztőségbe, hogy Torontól déli részében éhínség van. A legközelebbi szakértő, akit ehhez az ügyben kérdést intézhettem, Tallián Béla volt — még nem báró akkoriban, de már miniszterjelölt. — Ő azt mondta: „lehet, hogy van valami a dologban“. Ez elég volt a Pesti Naplónak ahhoz, hogy engem leküldjön az eset színhelyére.

Első utam természetesen a megyeházára vitt.

— Hol a főispán? kérdeztem a portást.

— A méltóságos ur vadászaton van, felelte a portás.

— Akkor felmegyek az alispánhoz.

— A nagyságos alispán ur lakodalomban van Törökkanizsán, mondta a portás.

— Azt hiszem, akkor a főjegyző helyettesíti? kérdeztem.

— Nem, felelte a portás; a főjegyző ur már hetek óta nem volt fenn a vármegyeházán.

Azért mégis felmentem. Az összes megyei ügyek legfőbb intézője Poroszkay ur volt, már nem tudom, milyen minőségben, talán tiszti főügyész volt. Nagy esodálkozással hallgatta, hogy Torontólról mi mindent beszélnek Pesten és miután egy szívtartást adott, azt mondta:

— Mit iszol öcsém?

— Köszönöm, én nem szoktam máskor inni, mint étkezéskor, ebédhez vizet, vacsorához egy pohár sört.

— Rosszul teszed, öcsém, felelte a vármegyeház ura. Gondolod talán, hogy az Uristen a törkölyt meg a szívtartást dírekte a napszámosok számára teremtette?

De nem oktatott tovább, mert urak érkeztek. Itt jól emlékszem a nevére, az egyik urat Tiszulándynak hívták; akkoriban vizsgázott Kecskeméten vagy Pesten, de inkább Kecskeméten, és közigazgatási gyakorlók volt, vagy talán már tiszteletbeli aljegyző. A többi urak közül már csak Lauka Gusztávra emlékezem, aki nem nagytekintélyű de kedves tagja volt a társaságnak nem a veterán író tiszteletben, hanem a tréfacsinált. Valami vadásztréfát mondott el; láttam, hogy amit mond, annak még az ellenkezője sem lehetett igaz, de igen drasztikus volt a történet, nagyot nevettek rajta és, ittak rá. Azután elmentek sörözni, én pedig az üdvözlés ellenére inkább a csendőrséghez mentem, hátha ott tudnak valamit? S utközben, a vármegyeházára gondolva, az járt az eszemben folytonosan, hogy „körülbelül így vesztett el Lengyelország“. A csendőrségi információk alapján kocsi fogadtam s két-három községet megnéztem a környéken. Tényleg bajok voltak az élelmezés körül, de a nép nagyon csendes volt. Nincsen csendesebb és türelmesebb nép, mint a magyar és a szerb, — mig még nem haragítják.

Este már csak illendőségből is, benéztem a Torontól szerkesztőségébe. Szomorú hely volt: egy földszintes épület udvari szárnyában egy nagyon szerény szobácska, igen ócska butorok között egy fiatal ember: Sz. Szigethy Vilmos. Már tudtuk, hogy lenn a vidéken a legtehetségesebb fiatal írók egyike. Bár hihetetlenül hangzik: akkor még nagyon figyelték Pesten a vidéki tehetségek

re, s akit bírtak, felesaltak a fővárosba. Szigethy kollega megmagyarázta, hogy hogyan keletkeznek és hogyan növekednek lenn, az ország szélén a vész hírek, hogyan ülnek el akkorra, mire a közigazgatási bizottság összeül és hogy mennyire mulatnak a „Rózsában“ meg a többi törzsszataloknál a pesti lapok dél-torontáli vadkacsáin.

Azóta nem láttam Beeskereket, de nem is sokat gondoltam rá. Most azután itt van előttem egy könyv: A vármegyeház kapujából. Írta Sz. Szigethy Vilmos. Ugyanazon beeskereki vármegyeházáról szól, mely ugy emlékszem, egészen impozáns méretű és modern épület volt, és amelynek ugyanazon kapujában, ahonnan Szigethy kollega oly sok jó és kedves embert látott, nekem az volt a benyomásom, mikor egyetlenegyszer ott jártam, hogy ez az intézmény kívül még szép, de belül már korhadt, és fenntartásának költséget már aligha éri meg.

Igy látta a torontáli vármegyeházát az idegen, főként ha politikus szemmel nézte.

Sz. Szigethy Vilmos azonban, — akkoriban alighanem az ország legfiatalabb szerkesztője — nem volt idegen Beeskereken, és nem is nézte politikai szemmel az embereket és dolgokat. Ismert mindenkit, és mint most a könyvből látom, majdnem emberfeletti tökéletességgel ismert meg mindenkit. Alakjaiból nem csinált hőskéket, de szerette őket, mind, kivétel nélkül, gyöngéikkel, hibáikkal, sőt néha még bűneikkel együtt is. Mi ez? Ez az élet művészi szemlélete, melyben a tárgy eredetisége teljesen érvényre jut, a nélkül, hogy ezt az alkotási folyamatot az író rokonszenve vagy ellenszenve, szóval: erkölcsi ítélete befolyásolná. Nem lenne értelme a beszédemnek, ha azt mondanám, hogy Sz. Szigethy Vilmos úgy faragta ki figuráinak képét, mint egy nagy szobrász, mint egy Michelangelo vagy egy Rodin. Nem, — Milán, a nagy protektor és Bogdán, a nagy utazó, nem Michelangelo vésőjének való figura. De azért ezek mégis érdekesek és nemcsak mulattatók, de hosszú, nagyon hosszú életre méltók. Ha Benvenuto Cellini faragta volna ki Mózes alakját „nagyban“, az Michelangelo alkotása mellett valószínűleg gyenge dolog lett volna; ellenben a világ legszebb és leghíresebb sötartóját nem Michelangelo mintázta, hanem Benvenuto Cellini; és ha ebben Michelangelo versenyre akart volna kelni Cellinivel, alighanem alul maradt volna. Sz. Szigethy Vilmos osztályrésze a művészi munkában: nem a valóságos és mondvánál nagy emberek rajza; ezek többnyire bádorgarcuak és a szemlélőnek érdektelenekek a köztünk élt, általunk jól ismert alakokat rajzolta le az utókor számára, vagy ha az irodalmat nem bántja ez a gondolat: lefilmezte őket legjellegzetesebb tartásukban és legérdekesebb mozdulataikban, egészen egyéni stílusban: csak nagy vonalakkal ott, ahol a model maga is érték volt s egy-egy kis részlet finom kidolgozásával ott, ahol a modelben semmi egyéb nem volt érdekes, mint éppen csak az az egy kis részlet. És azon a tiszavidéki jó magyar nyelven ír, melyet a mai írók közül már csak három-négyen tudnak, (nem azok, akiket legjobban felkaptak!) s melyet olvasva úgy érzem magam, mint mikor finom pohárból finom bort iszom: nem tudom, mi hat rám jobban, a kristály ragyo-

gó tisztasága-e, vagy tartalmának zamata, a léleknek nemes fajbelisége, meleget keltő heve, érzelmeket és elképzeléseket szülő ereje?

Lehet, hogy mindezeknek az észrevévé séhez az is szükséges, hogy az író és olvasó ugyanazon a réten járjon, ugyanazon nagy síknak lomha vizeit lássa s ha az égre tekint, ugyanazon bárányfelhők játékát figyelje. Nekünk ugyan azt a nótát fütyülük a bőji szelek, nekünk ugyan azt mondják a téli éjszakákban hidegen ragyogó csillagok, a szántóvető egyhangu munkáját s az uri nép vad tülekedését a létért való harcban egészen egyformán nézzük, s ha történetesen valami roppant lelkes szónoklatot hallgatunk a piacon és véletlenül itt robog el közelben egy kocsi, igen könnyen utánabámulunk: „Ejnye, de szép két pejkő, az ántiját!“ És olyankor nemcsak a lelkes beszéd és a kiváló honmentő nem érdekel bennünket, hanem talán még az sem, hogy annak a két pejlónak a gazdáját Pistának hívják-e vagy Stévnónak? Mi, akik már a bölcsőből kikelve két nyelven beszélünk s nem egy de két fajnak a körében nőttünk fel, másként szemléljük a világot s arra, hogy egymásban első sorban az emberet lássuk, több a természetes hajlandóság. Bizonyára vannak, akik ezt nem igen értik meg, de ezek belőlünk már más embert nem alkotnak, belénk új lelket nem felelnek. És ha írunk, a mi igazi közönségünk valószínűleg nem az a nagy nyelvközösség, melynek tagjai vagyunk, hanem a mi rónánkban élők, s azo... csak azok, akik az irodalomban csak irodalmat, s alkotásainkban csak magyar lelket és nem politikát keresnek. Hogy ezek vajjon mennyien vannak, azt majd abból fogjuk látni, hogy milyen messzire tör magának utat a nagy és merész elgondolásból született Jugoszláviai Magyar Könyvtár, melynek egyik köteteként most jelent meg Sz. Szigethy Vilmos könyve: „A vármegyeház kapujából“. Onnan szemlélve, tényleg nem valami nagy a mi világunk, de amit látunk benne, az nem fantazmagória, hanem maga az élet.

Városi közgyűlés Szomborban

Szombor város képviselőtestülete a hó 15-én délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgysorozatán 35 pont szerepel. A fontosabb tárgysorozati pontok a következők: A báni hivatal leirata a vámfizetés megszűnése tárgyában a városi kapuknál; a báni hivatal leirata a Szemző féle alapítvány alapítólevelének jóváhagyása tárgyában; a báni pénzügyigazgatóság leirata a zárószámadások tárgyában; a tanács javaslata a Krónics ház, a dr. Máties, Csányi és Bosnyák féle földek megvétele, az elemi csapásokkal sújtott földbérlek bérösszegének elengedése, továbbá új uccasóprési és locsolási illeték kivetése tárgyában. Pályázat kiírás fogalmazói állásra a városi rendőrségnél; az utaláp 1933. évi költségvetése, a polgármester jelentése a városi szolgák segélye tárgyában; az agrárföldek megváltása ügyében kiküldött bizottság jelentése; az önkéntes tűzoltótestület átirata a Léderer féle ház bérbevétele tárgyában, nyilvános helyiségek rendőri illetékeire vonatkozó szabályrendelet megváltoztatásának kihirdetése, a villanybizottság javaslata a villanytelepi alkalmazottak illetményeinek megváltoztatása tárgyában; a közigazgatási bizottság két tagjának megválasztása; városi végrehajtó választása; pályázat kiírás a kereskedelmi akadémiánál megüresedett szupplenti állásra. A tárgysorozaton még több illetőségi, bérletszállítási és segély iránti kérvény szerepel.

A gazdasági válság fordulóponthoz ért

Amerika példát mutat

Irta: Dr. Perl Sándor, Szubotica

Az a gígászi méretű bankválság, mely rövid néhány nap alatt elborította Amerika államait, az utolsó étappeja a gazdasági világválságnak. Az a gyorstempójú intézkedés, mely ennek a minden oldalról fellángolt tüzvésznek elfojtására törekvő epochális jelentőségű. A szinte rekord idő alatt működő törvényhozó nemcsak megakadályozta a fenyegető katasztrófát, mely elhamvasztotta volna porig a világ modern gazdasági berendezkedésének teljes strukturáját, de egyben példát mutatott és jelt adott a fulladozó világnak, hogy hol kellene és hogy kellene megkezdeni a gyógyítási eljárást a gazdasági krízis előli felszabaduláshoz.

Mindazok az erőltetett elméletek, melyekkel nem gyógyítani, hanem magyarázni akarták a krízis kiterjedését és pusztításait, mint túlertermelés, racionalizálás és még egy néhány erőltetett magyarázat, csak részproblémák okfejtésének bizonyultak, melyek maguktól dőltek meg. Minden gondolkozó fő meggyőződhetett róla, hogy a legszivesebben ismételtetett frázisok: a túlertermelés és a racionalizálás legfeljebb lokális vonatkozásban állhatnak meg, míg világgazdasági viszonylatban elvesztik ezen hipotézisek a realitáskat. Addig, míg van a világnak oly pontja, ahol embermilliók pusztulnak éhen, nincs túlertermelés, csak helytelen elosztás. Amíg vannak vidékek, ahol faekékkel szántanak még manapság is, nem lehet a racionalizálást az ipari pangás bünbajául állítani oda. Legfeljebb az ötletszegénység és a vésztes felfogás, hogy a háboru borzalmainak fokozására és az emberpusztító eszközök tökéletesítésére koncentrálnak minden feltalálói leleményesség fogadhatók el okként az ipari pangás részbeni magyarázatához.

A mezőgazdaság, ipar és kereskedelem összeható tulajdonságát és ennek legszomorúbb következményét, az óriási arányú munkanélküliséget a fentebb említett hibák és tévedések csak jelentéktelenebb részben idézték elő, a főbűnös a világgazdasági válság kiélezésében az a tömeghisztéria volt, mely a tőkés egy részét elfogta először Európa, később Amerika egyes államaiban és pénzfelhasználók elrejtésére ösztönözte őket. A bankok lesorvasztott tőkeereje a hitelélet megbénulásához vezetett. A betétesek rendkívüli igényléseinek kielégítése végett a pénzügyintézetek nemcsak, hogy beszüntették az új hitelek folyósítását, de a kereskedelem és ipar alimentálására folyósított állandó és mezőgazdaságot támogató időszakos hiteleket kénytelenek voltak túlzott arányokban visszavonni. Az iparüzemek leálltak, a kereskedelmi vállalatok összezsugorodtak. Ezzel kapcsolatban óriási munkástömegeket bocsátottak el. Ezek a tömegek, melyeknek egyedei eddig fogyasztók és adóalanyok voltak, most a köz eltartottjává váltak. Az elvesztett adófizető alanyok elmaradó teljesítéseit a még megmaradtakra kellett hárítani, melynek keresztülvitele az adókulcsok emelésével történt. Nem jelentett volna megárázkódást, ha a visszavonuló bankbetétes a bankokból kivont tőkéjével maga válik produktív vállalkozóvá, munkaadóvá, vásárlóvá, mert ilyen módon a pénz hivatásszerű körforgását, a gazdasági élet vérkeringésében tovább teljesítette volna. De nem ez történt, — hanem a legnagyobb fokú rövidlátással, önző módon elrejtették és téltlenségre kárhoztatták a pénzt. A teaurálás következménye: millió és millió ember kenyértelensége.

A teaurálás tömegőrülete magának sajátította ki azt az elvet is, amelyre az állam- és magánháztartások — csökkent jövedelmek következtében ráternt kényszerültek: a túlzott takarékosság elvét. Ezt úgy vitték a pénzelrejtők a gyakorlatba, hogy még a legszükségesebbet sem vásárolták meg. Szinte tüntettek a takarékoskodásukkal és ezzel tovább fojtogatták a kereskedelmet. Es ha már rászánták magukat egy-egy halaszthatatlan vásárlásra, akkor sem az elni és elni hagyni elv érvényesül, mert a készpénzvásárlás lezárította a vételát a beszerzési ár alá. De a jelentős általános árronkban hoz vezető szerepet a pénzelrejtők legnagyobb része egyáltalán nem vásárolt. Így a pénz, mely nem magáért van és amelynek rendeltetése, hogy az árak

csereszközéül, a testi, szellemi és művészi munka ellenértékéül szolgáljon — rendeltetésellenes szerepre kárhoztott: arra, hogy egy illúziót tápláljon: hogy van.

A teaurálás megadta azt az alantas biztonságérzetet is, hogy ha valamelyik Szerencsétlen Flótás ingatlana vagy értékes ingója kényszereladás alá kerül, módjában lesz ezt úrsorás módon egy „jó alkalmi vételre” kihasználni.

A pénzelrejtők egy része beérte azzal, hogy a bankokat egymásra rakta, olykor átolvastatta, megsimogatta és boldogan aludt abban a tudatban, hogy biztonságban van a pénze a bugyellárisa, kasszája, vagy safe-je mélyén. A teaurálók másik csoportja ezt a biztonságérzetet csak akkor érezte, ha idegen valutában, vagy főleg aranyban rejtette el vagyonát. Ezt az önző mentalitást a világgazdaság napról-napra súlyosabban súlyosította meg. A pénzelvonás örülete mind nagyobb méreteket öltött és a nyomorúság, az üzlettelenség, s a munkanélküliség mind ijesztebben növekedett. A bibliai mondás igazgá vált: Ki mivel vétkezik, azzal is bűnhődik. Az elmúlt esztendőben még Hoover elnök a run első óráiban meglátta, hogy mit kell tennie: felrúzni a pénzelrejtők lelkiismeretét, nem ugyan a köz, de legalább az önmaguk érdekei iránt. Rámutatott: hamis illúzió az, hogy a pénzük felett 100 százalékgig a birtoklók rendelkeznek és téves az, hogy a kezeik közt, vagy safe-jeikben tartott effektív valueurök felett csak az elrejtőknek van tényleges hatalmuk. Roosevelt elnök meglátta, hogy a katasztrófálisan soká húzódo gazdasági válságot ott kell megfordítani, ahol az megkezdődött. Be kell helyettesíteni a forgalomból elvont bankjegyeket, hogy az élet, a munkaalkalom és forgalomlehetőségek végleg el ne sorvadjanak, — még a megdönthetetlennek tartott dollárvaluta felhígítása irán is. Epochális jelentőségű történelmi gesztussal vállalta ennek felelőségét. Amulva fognak rájönni az önző pénzelrejtők, akik előtt a közérdek és általános jó távolálló fogalmak, hogy az atthonörzött 100 dolláros bankó átváltozott 40 dollár értékűre és hogy az arany, melyet eldugtak, fikcióvá lesz, ha visszaélnék a birtoklásával.

A Jenki önmagának akart biztosítani minden anyagi előnyt a pénzteaurálással, Roosevelt megmutatja, hogy az elértéktelenedésért az lakol először, aki a kényszerintézkedéseket közvetve előidézte: a készpénzelrejtő.

Roosevelt visszaparancsolja a pénzt rendeltetési helyére, a gazdasági élet táplálására. Ez az imentáció munkaalkalmat és kenyeret jelent. Az elnök

Nikolics Szvetisláv, az életfogytiglani fegyházra ítélt rablógyilkos tegnap saját elhatározásából bevallotta, hogy azonos Kolompár Lakatos Pájával

Csibók, a hároméves rablógyilkos azt vallotta, hogy szerelemteltsédből gyilkolt — A jelek szerint a halálbüntetésétől való féltelmében tagadta tettét

Szomborból jelentik: Mint ismeretes, a szombori bíróság tegnapelőtt életfogytiglani fegyházra ítélte Nikolics Szvetisláv alias Kolompár Lakatos Pája dorozslóví cigányt, akit azelőtt Dorozslóví környékén Csibók néven ismertek. Nikolics alias Csibók az utolsó pillanatig körömszakadtan tagadta, hogy azonos lenne Kolompár Lakatos Pájával s még az ítélet kihirdetése után is ártatlanságát hangoztatta.

Az elmúlt éjszaka azután döntő jelentőségű fordulatot hozott ebben az ügyben. Mikor Vojvodics Ivan törvényszéki bíró tegnap reggel a kórházban ellenőrző utat végzett, Nikolics Szvetisláv, az életfogytiglani fegyházra ítélt rablógyilkos eléje lépett és kihallgatást kért. A bíró megadta az engedélyt. Nikolicsnak, hogy beszéljen, mire

Nikolics eleinte habozva, majd később egyre felgyamatossabban elmondotta, hogy azonos

Férfi fehérnemű Olyan olcsó mint még soha!

Nyerssejgeminig

2 gallérral és dupla kézelővel, modern színekben 48'—, 58'—, 68'— Din.

Puplining

2 gallérral és dupla kézelővel, elsőrendű minőség, modern mintákban 78'—, 98'— Din.

Hálóing

prima sifon, gallérral és gallér nélkül 59.50 Din.

Alsónadrág

prima sifon 16'— Din.

Alsónadrág

prima köper 28'— Din.

Selyem-nyakkendő

szép divatos minták 12'—, 15'—, 18'— Din.

Szoknitartó

tartós minőség 3.50, 5'— Din.

Csakis garantáltan jó minőségű ár!

Klein Jenő

Novi Sad, Vel. Bečkerek, Senta.

hatalmi szava visszakényszeríti a zelrejtett bankjegyeket és felhalmozott tétlen aranytekerceket a mozdulatlanságból, a téltlenségéből — az aktivitásba.

A katasztrófális tőkeelrejtőzésekkel szemben az európai államok általában kiméletes rezerváltságot tanúsítottak idáig. Amit most Amerika tesz, határozottabb lépéseket fog maga után vonni az európai kontinensen is. A válságból való kibontakozást elősegítő amerikai lépéshez feltétlenül hozzá kell igazodni az európai államoknak is. Hozzá kell pedig igazodni két okból:

1. Ha Amerika véglegesen elhatározza, hogy beéri valutája lecsökkentett aranyfedezetével, a dollár olyan olcsó vásárlási eszközzé válik, hogy Amerika el fogja áraszthatni árucikkeivel Európát és tönkre teszi a még lélegző iparvállalatokat és a mezőgazdaságot. Ennél az eshetőségnél tehát sürgősen ugyanolyan arányban, mint Amerika teszi, fel kell higitani az európai valutákat is, hogy a gazdasági egyensúly megmaradjon.

2. Ha Amerika a 28.000 millió dollár értékű új bankjegy számára is az eddigi arányú aranyfedezetet kívánja biztosítani, melyet a magánosok aranykészleteinek igénybevételével tervez keresztülvinni, — az Amerikával szoros gazdasági kapcsolatban lévő Európa sem maradhat meg a törvényes fizetési eszközök jelenlegi elégtelen kontingensei mellett és az amerikaihoz hasonló pénzbőséget illetve flottságot kell teremtenie.

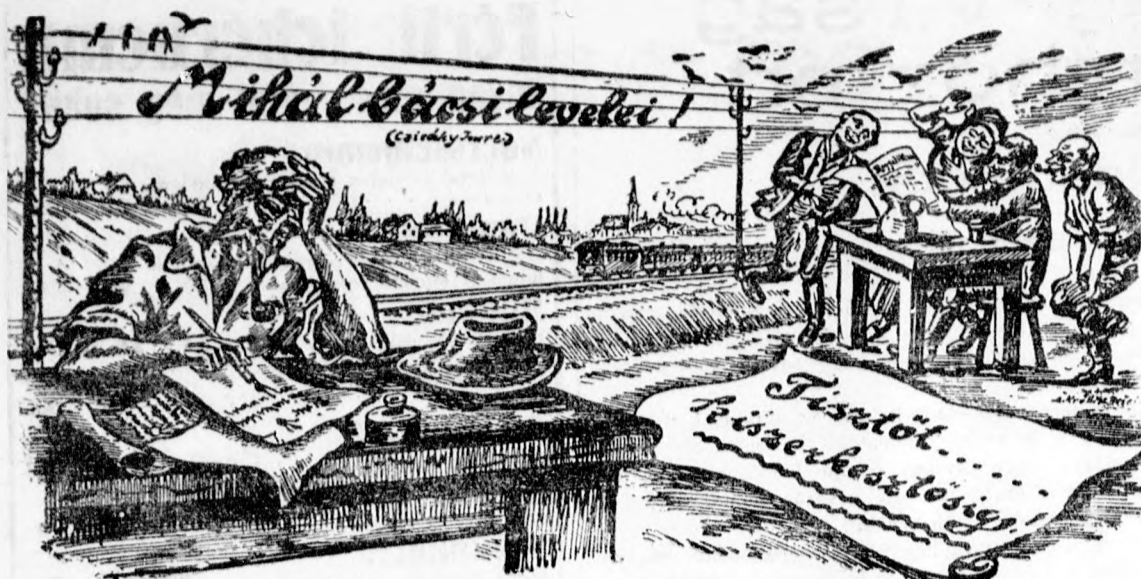
Hogy a kétféle módozat közül melyiket választja véglegesen az amerikai kormány, a közel jövő fogja megmutatni, de bármily alapon is véglegesi álláspontját, bizonyos, hogy mélyreható átalakulást fog hozni és megfelelő intézkedéseket involvál Európában is, ami a megmerevedett gazdasági élet krízisének feloldásához vezet.

Kolompár Lakatos Pájával és 5 gyilkolta meg annak idején a Lakatos fivéreket.

Elmondotta Csibók, hogy a kettős gyilkosságot nem haszonlesésből követte el, hanem azért, mert nagyon szerelmes volt Kolompár Arankába és a Lakatos fivérek erőszakot akartak Arankán elkövetni.

Érdekes, hogy Kolompár Aranka a többi elgányasszonnyal együtt az utolsó pillanatig körömszakadtan tagadta, hogy Nikolics azonos Lakatos Pája Csibókkal, amiért valószínűleg Kolompár Arankával együtt a többi hamis tanut is felelőségre fogják vonni. Nikolics alias Csibók úgy látzik azért tagadott eddig, mert a halálbüntetésétől félt s most hogy életfogytiglani fegyházra ítélték, elérkezettnek látta az időt arra, hogy a tagadást abba hagyja és mindent bevalljon.

—o—

A jó nevetetős istórija ojan akár a szárma, antú jobb, mentú sürűbben fölmelegitk. Bár én úgy vagyok vele, hogy vétek vóna, ha aszt a sok szörnnyűsége szépsiget akít a Menaszéria ur cirkoszába láttunk, föl nem melegitenénk!

Mer nem is a magam kedvijé mentem el, én mán láttam életembe alég huncuccságot, meg az ijen tanulmányos képzelsigbül mán többet is tudok, mind köllene, hanem nagyobbbrészt a sógor kedvijé mentem el, mer hogy ő még hummi kopaszfenekű majmon kivü más vadállatot nem igen látott.

Nehezen attá rá a fejit, de asztán csak elgyütt.

De retent nagy ákovitába vót a rifkabilusokká, mer aszongya, ha mán az ember odáig jut, hogy rifkabilus leszsz, akkó tán má nem is ember, hanem emberevő.

No erre én se nagyon szóhattam, mer rifkabilust még magam se láttam, hanem ennekokájé a sógor is meg én is a csizmaszárába gyugtuk a bieskát, hogy mongyuk ha nagyon reszelné őket az a rifkabilus nehissig, hát maj mink se hagygyuk magunkat.

A sógor új szalmakalapot tett a fejibe, a kezibe meg a régi kampós juhászbottya.

Mondom

— minek a bot is sógor?

Aszongya

— a bieska csak ne, bieska ne! Hanem a juhászbót az mán hajja ked! Ammondó vagyok, hogy ha mán ott leszsz rifkabilus is, meg oroszlaný is, nem árt, ha ott leszsz az én gamósom is, mer énbélém ugyan nem harap egygyik se!

No én csak nevettem, mer tuttam, hogy aki csak harap, az mind ketrebe van csukva. A sógorra együtt az onokája is, a Péterke. Ammeg még majmot se látott, mer hogy a szálláson nem igen akad belüle se kopaszfenekű, se amojan.

No oszt kíváttuk a bilétát! Én a lajbi-zebbe gyugtam, a Péterke a gatyakorcba, a sógor meg a szalmakalapja pántlikájára.

Merhoggy odaértünk az oroszlaný ketrec cihő, az a vin bóhás dög epp alutt. Ugyan meg kő engeani én még valahány oroszlanýt csak láttam életembe, nagyobbbrészt miny-nyáján alutt. Katonakoromba is láttam, meg ez is. No de azé avvá vótam, ez is ojan, mind a csendesbeszédű végrehajtó, ha kis kajátásu is, még is harap, az anynya kirelajzumát!

Én hát leattam a szót a sógornak az oroszlanýrú, de csak csendessen szótam, hogy mondom meg ne haragijjam, mer nem ismerem a tempóját. Má mind az oroszlanýnak. De a sógor avvá a mufure eszivel kinyeskenni akart, vagy rittig kíváncsi vót, mindegy no, de begyugta a bot végét a ketrebe, oszt megdöfötte az oroszlanýt a szongya

— hallásuk, minő a foga?

No, hanem ami ebbü keletkezett! Mer eddig szentül hittem, hogy a világon legnagyobb ordítani szeginy megboldogult őrmester ur Kajla tudott, mer az amikő el-kajátotta magát, hogy aszongya

— te marrria...!

akkó úgy összekapta magát valahány baka csak vót, akár a nehissig!

Hanem most láttam, hogy az őrmester ur Kajla ordítása csak gyenge sóhajtás vót az oroszlanýkajátás mellett!

Mer hogy a sógor a bottá megpiszkáta, fölugrott, neki a ketrec rácsesának, egyik szemit rám, a másikat a sógorra meresztette belekapaszzkodott avvá az éktelen két mancsává a vasrudakba, kítátotta a száját, megmutatta mind a hetvenhárom fogát, akibü a lekkisebb is akkora vót, mind a hüvelk-ujam, asztán abbu az éktelen torokból kieresztett egy éktelen ordítást.

Szenzációs utiprogrammal, nagyszabású husvéti társaskirándulást rendez a Putnik menetjegyiroda

Beograd — Zagreb — Szusak — Rab — Szplit — Dubrovnik — Kotor — Cetinje — Dubrovnik — Mosziár — Sarajevo — Beograd az utiránya a rendkívül olcsó kirándulásnak

A noviszádi Putnik menetjegyiroda a Beogradí rádióvállalattal együtt a husvéti ünnepekre olyan nagyszabású társaskirándulást rendez, amely programjánál és olcsóságánál fogva egyedülálló az eddig rendezett valamennyi kirándulás között. Az április 13-tól 19-ig terjedő kirándulást a Putnik különvonaton és külön hajókon rendezi,

utiránya felöleli az ország legszebb belső vidékét és a gyönyörű tengerpartot.

Egyidőben két kiránduló csoport indul, ugyanazon az utvonalon, de más-más irányban. A két kirándulást úgy szervezték meg, hogy külön-külön mindenük más-más utvonalon tér vissza, tehát nem ugyanazon az utvonalon teszi meg visszafelé az utat, amelyen odafele utazott.

A kirándulások utiránya: Beograd, Zagreb, Szusak, Rab, Szplit, Dubrovnik, Kotor, Cetinje, Dubrovnik, Mosziár, Sarajevo, Beograd. Az egyik kiránduló vonat Beogradból Uzsićen át utazik Sarajevo-ba és Zagreb felé tér vissza, a másik Zagreb felé indul és Uzsićen át érkezik vissza Beogradba. Az utirányból megállapítható, hogy a kirándulóvonatok és hajók pompás vidéket járnak be:

Jugoszlávia legszebb részeit, egy kirándulás keretében.

A kirándulók fél napot töltenek a gyönyörű Rab szigeten, egy teljes napot Szplitben, ahonnan kirándulásokat tesznek három — négy irányban, két teljes napot Dubrovnikban és egy teljes napot Sarajevo-ban. Egy — egy kiránduló csoport összesen mintegy két ezer kilométeres utvonatot tesz meg.

Az utazási költség harmadosztályon alig haladja meg az 500 dinárt, más — más osztályon a 800 dinárt.

A harmadosztályu jegy a hajón második osztályon való utazásra jogosít, a második osztályu vasúti jegy elsőosztályu hajóutazásra. Az utazási és egyéb költségeket végérvényesen még nem állapították meg, de annyi máris bizonyos, hogy a költségek alig ha haladják meg a fentebb közölt mértéket.

A Fruskagora Turistaegylet tagjai 25 százalékos kedvezményt élveznek. Jelentkezéseket a kirándulásra március 15-től kezdve a Putnik irodák fogadnak el, vidéken a Putnik és a Fruskagora kirendeltségei.

A kirándulás részletes programját rövidesen közöljük.

PARK SZÁLLODA

BUDAPEST, Baross tér 10

A Keleti pályaudvar mellett.

Elsőrangú, központi fűtéses szobák már négy pengőtől kezdve. Állandó hideg-meleg víz! Kifünő polgári étterem, olcsó panziórendszer! A vidéki úriközönség szállodája!

Minden olvasónk, aki lapunkra hivatkozik, 20% engedményt kap.

Az ordítás akkora vót, hogy a szelítű még én is maj hanyatt estem, no nem azé, mindha megijettem vóna, de a sógor maj leroskatt, úgy megrezzent, a Péterke meg be... Ugy, hogy az öregapja haza is kütte üngöt vátni.

Ettü kezdve éktelen csendbe vótunk.

Még akkó se csaptunk lármát, mikó az egygyik majom, akinek a ketreccihő igen közel tanát áni a sógor, lekapta a szalmakalapot, oszt szétrepesztette, a belépő kártyát meg szétszaggatta.

Még akkó se szótunk semmit, amikő a sógorra kisübbet duflán megfizettették a belépő kártya árát.

Csak amikő a cirkuszbü mán kiértünk, akkó láttam, hogy a sógor kiszed a kabáttya alú egygy uras posztókalapot, oszt csak annyit szót

— no ezé ez megér egy oroszlaný-ordítást!

Akkó vettem csak észre hogy ezt a kalapot annak a pápaszemes rifkabilusnak a fejibe láttam, aki a dufla jegyárat fizettette a sógorra.

Marattam tisztelete
Mihál bácsi

Noviszad városa 200 évvel ezelőtt

1745-ből eredő katonai térképet talált a bécsi hadi levéltárban Dr. Schmidt Rezső. — Milyen volt a 200 év előtti Noviszad, amelyet Pétervárad Sánca hívtak

Dr. Schmidt Rezső tanár, Schmidt Rezső noviszádi festő fia a jugoszláv állam megbízásából a bécsi katonai levéltárban folytat kutatásokat, amelynek során már eddig is nagyjelentőségű és fontos adatok birtokába jutott. Dr. Schmidt Rezső munkája során számos olyan történelmi jelentőségű okmányt is talált, amelyek Noviszad városára vonatkoznak. Többek között talált egy 1745-ből eredő térképet, amelyről pontosan megállapítható mekkora volt kétszáz évvel ezelőtti Noviszad város területe. Akkor még csak Pétervárad Sánca neveztek a mai Noviszádot, amely nem is volt város, mert Mária Terézia csak három évvel később 1748-ban emelte szabad királyi város rangjára, miután őseink 70 ezer forint váltságot fizettek.

A Pétervárad Sánca nevű helység lakott része a mai Laza Kosztics, Ljubljanszka, Usztavszka, Jovana Szuboticsa, Temeriní és Almási uccák által határolt területen feküdt. A helységet a mai Pasics ucca és a régi Buza-tér két részre osztotta. Az Almási ucca felé eső rész katonai terület volt, itt laktak a grancsárok, akik mellett, hogy katonák voltak, rendes polgári ipart és kereskedést is űztek. A török háborúk akkor már véget értek és a kereskedőknek és iparosoknak, de a földműveseknek is terükre volt már a határőri szolgálat és a Pétervárad Sánca lakó grancsárok szintén mind nagyon várták a Pétervárad Sánca városi rangra való emelését és a katonai szolgálat alól való felmentésüket.

A Pasics uccától és régi Buza tértől a Futaki ut felé eső rész kamarai birtok volt, ahol a polgári elem lakott. A kereskedők és iparosok már akkor is tekintélyes számban voltak a Pétervárad Sánca nevű helységben, amely az akkori Bodrog megyének székhelye is volt. A törökök kiűzése után 1715. március 25-én Bodrog megye első közgyűlését is itt tartották Deteri Orbán Mátyás Alajos kalocsai kanonok titeli prépost elnöklése alatt, aki itt iktatta be a felszabadult Bodrog megye első főispánját Nádasdy Pál grófot.

Pétervárad Sánca nem lehetett valami nagy helység, mert a kincstári részen lakók az 1743. évi adólajstrom szerint mindössze 1002.95 forint adót fizettek. A katonai részen lakó grancsárok külön fizették az adót a katonai hatóságoknak, ennek az összege azonban még ennyit sem tett ki.

Az 1745-ből származó térkép szerint a Kralja Petra és Kralja Alekszandra uccát főuccának hívták, a Vasut uccának a Strand utig terjedő részét pedig Raktár uccának, mert itt voltak a kereskedők és iparosok raktárai. A Vasut uccának a Duna felé eső részén a Duna vize majdnem a házak aljáig ért úgy, hogy a hajók és dereglyék, amelyek az árukat szállították, a raktárak előtt kötöttek ki. A Futaki ucca már akkor is Futaki ucca volt, a Ljubljanszka uccát pedig Határ uccának hívták. Feltűnő azonban az, hogy az Alkotmány ucca neve Rákóczi ucca volt, pedig alig harminc év telt el a Rákóczi felkelés leverése és a magyar országgyűlés azon határozata óta, amellyel Rákóczi lázadóvá és árulóvá bélyegezték. Ugy látszik azonban, hogy a Pétervárad Sánca lakói ezen tultették magukat, de meg talán azért is neveztek el a volt rebellis vezérről ezt az uccát, mert ez nem az előkelő városrészen volt.

A Futaki uton a mai Rókus templom környékén egy kereszt állott, amelyen Szent Rókus és Szent Sebestyén képei is fent voltak. Valószínűleg ezért lett a mai Rókus templom védszentje is Szent Rókus. A köz-

épületek közül a térkép csak az alispán házat tünteti fel, amely a mai Szloboda szálló környékén állott. Az alispán majorja pedig a mai református templom helyén volt.

A mai katolikus templom helyén már akkor is volt templom. Az első templomot e helyen 1718-ban építették, de ez nagyon is ideiglenes jellegű volt, mert az 1735. évi kanoni látogatás jegyzőkönyve ezeket írja róla: „A plébánia templom részint téglából, részint vályogból épült. Félig meddig dűledezik és már javításra sem alkalmas, azért okvetlen szükséges annak alapjában való újjáépítése“. Az új templom építése soká húzódott, mert a kegyuri terhek a kincstárra háramlottak, ez azonban nem akarta a templomot felépíteni. 1739-ben Beograd eleste után sok katolikus család jött Noviszádra és így lehetővé vált az új templom felépítése. A munkát azonnal megkezdték és 1742 év végén már tető alatt is állott.

Patachich Gábor gróf kalocsai érsek 1743-ban fényes ünnepség között szentelte fel a templomot. Ez a templom, amelynek teteje 1848-ban leégett, állott addig, amíg a mai beltéri templomot fel nem építették, bár az már 1786-ban is kicsinynek bizonyult a hívek befogadására. A beltéri plébánia templom körül volt a katolikus temető és a mai plébánia palota helyén már állott a plébánia lak.

A Pasics uccától jobbra terjedő kincstári részen a pravoszláv püspöki templom és palota helyén állott a Szent György templom és a püspöki palota, ugyancsak meg volt a Buza téren a Szent Miklós templom és az Usztavszka templom. A mai Almási kerületet már akkor is Almási résznek hívták, miután annak lakói 1719-ben jöttek Almásról az akkori Pétervárad Sánca. A mai Trandafil épület helyén volt a grancsár ezredes háza, amelyet szintén feltűntet a térkép. Ez előtt, vagyis a mai Buza tér helyén egy meglehetősen nagy kiterjedésű mocsár feküdt, amely felett hid vezetett át.

Az 1745-ből származó térkép a legbeszédesebb bizonyítéka annak, hogy mily hatalmas fejlődésen ment át kétszáz év alatt Noviszad városa. A lakosság pontos számáról nincsenek megbízható adataink, de hozzávetőleges számítás szerint 1717-ben 134 polgári, 1746-ban 368 militáris lakosa volt városunknak. (t. s.)

A közönség igényeinek megelégedően állították össze a május tizenötödikén életbelépő új vasúti menetrendet

Nagyobb változások várhatók a vasúti forgalomban

A Dunabánság utazóközönségének sok és jogos panasa volt a mai életben levő vasúti menetrend ellen, erre való tekintettel az államvasutak szuboticei igazgatósága bekérte az egyes közgazdasági és kereskedelmi érdekképviselések véleményét és ezek alapján állította össze az új menetrendet, amely május 15-én lép életbe. Az új vasúti menetrend a beograd-noviszád-szuboticei vonalon számos újítást fog hozni. Az összes helyi érdekű vonatokat úgy állítják be a menetrendbe, hogy közvetlen összeköttetésük legyen Beograd és Zagreb felé. Különös tekintettel voltak Osziyek környékére és a Baranyára. Ezt annyiban teljesítették, hogy Breskoról és Osziyekről vonatok indulnak Noviszád és Beograd felé, estefelé pedig vissza.

Több új vonatot is beállított a vasutigazgatóság, így a beograd szuboticei vonalon is. Beograd és Szubotica között még egy nappali vonat fog közlekedni. Ezen a fővonalon a vonatok indulási ideje is megváltozik, mert a Szuboticáról eddig hajnali 3.28 órakor induló személy és 4.18 órakor induló gyors közvetlen egymásután indulnak majd ezután Beogradba. A Szubot-

icáról reggel 8.29 órakor induló személyvonat ezentúl 8.06 órakor indul, a 12.45 percekor induló gyorsított személyvonat pedig 13.57 percekor fog indulni. A nemzetközi gyorsvonat az eddigi 17.45 óra helyett május 15-től kezdve 18.50 órakor fog indulni.

A vasutigazgatóság az új menetrend kidolgozásánál arra törekedett, hogy a nagyobb központokba utazók még aznap vissza is térhessenek állandó lakhelyeikre. Május 15-től kezdve a reggeli gyorsvonat, amely Vinkovci és Temesvár között közlekedik, Bajmokon és Szentán is meg fog állni. A Beogradból induló vonatok az eddigi menetrend szerint közlekednek úgy, hogy ezeknél a vonatoknál nem lesz nagyobb változás. A vasutigazgatóság honorálta a noviszádi és környékbeli exportőrök óhajait és új gyorstehervonatokat helyezett forgalomba úgy, hogy a friss gyümölcsöt és zöldséget még aznap külföldre tudják szállítani. Ez ügyben különben konferencia is lesz a jugoszláv és magyar államvasutak kikötődötti között és ezen a megbeszélésen fogják rendezni az átmenő forgalmat.

—o—

A Hitler kormány nagy eréllyel folytatja az átszervezést

A nemzeti szocialisták tegnap megszállták Altonát. — Németország ma a háború hősi halottainak áldoz

Berlinből jelentik: Göring birodalmi miniszter, a porosz belügyminiszterium birodalmi biztosa rendeletet adott ki. A rendelet kimondja, hogy a háború hősi halottainak mai emléknapján a középületekre a fekete-fehér porosz zászlón kívül csak a fekete-fehér-piros zászlót szabad kitűzni. Március 12-e gyásznap, a német nép a világháború két millió halottjáról emlékezik.

A birodalmi gyűlés március 21-én délután öt órakor tartja ünnepélyes megnyitót

ülését a potsdami helyőrségi templomban. A nemzeti szocialista rohamcsapatok tegnap megszállták Altona középületét és a közüzemeket. A város vezetését letartóztatták a polgármester kivételével, aki elmenekült.

Göring miniszter tegnap Essenben egy ünnepségen harcias beszédet mondott. Kijelentette, hogy eddig nem ment el Genfbe, de ha elmegy, kimondja az utolsó szót.

—o—

Hírek

1933
Március
12
Vásárnap

SZUBOTICAI VÁROSI SZÍNHÁZ:

Március 13: Trubadur, Verdi operája.

Március 14: Faust, zenéjét szerzette Gounod.

A beográdi opera teljes együttesének vendégjártéka.

— **Időjárás.** Északolaszországban derült, Északnémetországban, Franciaországban és a pannon medencében ködös, Európa többi részén felhős idő volt. A hőmérséklet Európa déli részén emelkedett, Középeurópában süllyedt.

Jugoszláviában a drinai bánságban esett, a vrbásziiban havazott. A hőmérséklet délen esett, az ország közepén emelkedett. A hőmérséklet minimuma Krusevácon — 9 fok, maximuma Kotoron plusz 16 fok volt. Noviszádon tegnap délben 10 fokot mutatott a hőmérő.

Időjárás: Felhős-ködös idő várható, helyenként hóval és esővel, gyenge hősüllye déssel.

— **Eljegyzés.** Bernold Hella és Nagy Emil mérnök, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett)

— **Fűzőket, melltartókat méret szerint legelőcsöbhan készit: Fischer és Fia, Noviszád.**

— Március 18-án Noviszádon hangversenyzik a szombori szerb egyházi énekkar. Noviszádnak érdekes és értékes zenei esemény lesz március 18-án. Az 1870-ben alapított szombori szerb egyházi énekkar március 18-án este tartja meg a Habag-házban nagy hangversenyt, amely iránt érthetően nagy érdeklődés nyilvánul meg. Az énekkarnak nagy és fényes múltja van. Már 1882-ben a beográdi „Sztankovics” dalkör tiszteletbeli tagjává választották és ezzel megkezdődött az énekkar benső összeköttetése a szávántuli szerb testvérekkel. 1910-ben öfelsége néhai Petár király a Szent Szávarend ötödik osztályával tüntette ki az énekkart. Háboru után is gyönyörű sikereket ért el az énekkar, amely Mokranjac, Marinkovics, Binicski, Joksimovics, Szlavenszki stb. szerzeményeit fogja Noviszádon előadni.

— **Új gyógyszerész.** Friedmann Hermann, noviszádi kézimunka kereskedő fia. Tibor, a zágrebi egyetemen gyógyszerészdiplomát nyert.

„F. P. I. nem válaszol”. Apollo 16-án

— **Orvosi hír.** Dr. Kerényi István rendelését Noviszád, Zseljeznicka ucca 40 szám alatt megkezdte.

— **Lemondott az osztrák népjóléti miniszter.** Bécsből jelentik: Resch keresztény szocialista párti népjóléti miniszter lemondott. A lemondás okát nem tudják.

— **Elítélt Szurkáló.** A noviszádi törvényszéken Ivanovics Pera egyesbíró tegnap délelőtt 10 napi elzárásra ítélte Jung Fránya no voszelói földművest, aki a múlt év szeptember 18-án Bácsnovoszelón verekedés közben zsebkéssel megszúrta Rán Ferdinánd novo szelói lakos kezét. Az ítélet végrehajtását a bíróság 3 évre felfüggesztette. Az ítélet ellen az államügyész súlyosbításért fellebbezett.

VRBÁSZI HIREK

A noviszádi iparkamara átiratot intézett az újonnan megválasztott vrbászi ipartestület elnökségéhez, amelyben értesíti, hogy miután a február 26-án megtartott közgyűlésen a szavazás nem volt titkos, a március 12-i folytatolagos ülésen találjon a két párt békés megoldást, mert különben újabb választásokat kell elrendelni. Az ipartestület elnöksége legutóbbi ülésén foglalkozott a kamara átiratával és úgy határozott, hogy a vasárnapi közgyűlésen újabb vezetőségi választásokat tartanak. A vasárnapi gyűlés iránt, amely a jelek szerint viharos lefolyású lesz, nagy érdeklődés nyilvánul meg.

A vrbászi közsegtanács elhatározta, hogy a „Blumental” elővárosában, ahol az utóbbi években egész új utcák épültek, bevezették az uccai villanyvilágítást.

— **Farkas Mór, Noviszád, Kr. Petra n. 27.** Angol szövegeim a legnagyobb választékban megérkeztek. Elsőrangú szabás és kivitel. Szolid árak.

— **Halálra ítélt gyilkos.** A petyi törvény szerk tegnap halálra ítélte Ibrahim Met földművest, aki Gyakovice közelében levő Branovac községben meggyilkolta Muhamed Abduramant.

„F. P. I. nem válaszol” a filmek filmje

— **Kitűnő reklámötlet.** A mai fizetetlen, szomorú, sivár világban százszorosán jól esik látni az életre való, ötletes kereskedői akaratot, amely felveszi a harcot a krízissel és minden eszközzel igyekszik ellensúlyozni azt. Tegnap a Lusztig bank és sorsjegy üzlet ellen rendezett valóságos rohamot a noviszádi közönség, hogy még idejében jusson jó számú sorsjegyekhez a jövő hónapban lejátszódó hozáshoz. A közönséget az ügyes reklám is esábitotta, egy nyilat festett az aszfaltra a fúrge Lusztig bank — amely az ut a szerencséhez címen a bank ajtajába mutatott. — Sűrűn nyitogatták az ajtót, mert a szerencsét most különösen óhajtja mindenki és hátha az a nyilacska valóban odavezet?

— **Vesekövet műtét nélkül eltávolítja,** ha rendszeresen mindennap legalább három pohár **radecini gyógyvizet** iszik, mégpedig minden étkezés előtt, de leginkább reggel.

— **Hirtelen halálos Szuboticán.** Szabó Rácz Kálmán hetven éves szubotikai volt városi uccsapró tegnap reggel 9 óra tájban misét hallgatott a Szent Teréz székesegyházban, majd hazafelé indult, az uccán azonban összeesett és rövid idő múlva meghalt. Az idős ember hirtelen rosszul letét jelentették a plébániai hivatalnak, úgy hogy Szabó Rácz Kálmánnak az uccán feladták az utolsó kenetet.

„F. P. I. nem válaszol” Apollo sláger

— **Hamis feljelentésért pénzbüntetésre** ítélték egy szubotikai trafikoszót. Löw Gizella szubotikai trafikoszó nemrégiben feljelentette a nála dolgozó Kocsis János munkást, hogy egy aranyórát lopott a lakásáról. Kocsist akkor letartóztatták és vizsgálatot vezettek le ellene. Löw Gizellát hamis feljelentésért jelentette fel Kocsis és ezért a bíróság tegnap 720 dinár pénzbüntetésre és a költségek megfizetésére ítélte.

— **Két hónap kerékpárolásért.** A szubotikai járásbírószágon tegnap Peics Sztipán munkanélküli egyént két hónapig szigorított fogházra ítélte, mert a városháza elől nagyobb időközökben három kerékpárt ellopott.

— **Nyolc hónap a miniszterelnök megrágalmazásáért.** A szubotikai törvényszék tegnap tárgyalta Vujackov Dusan horgosi gazda rágalmozási perét. Vujackovot nemrég 5 évi fogházra ítélték, mert a feleségét leöntötte petroleummal és azután meggyújtotta. A bíróság tegnap Vujackovot a miniszterelnök megrágalmazásáért nyolc hónapi fogházzal sújtotta.

„LILIOM” Molnár Ferenc filmje Odeon 14-én

— **Felmentették a sértés vádjá alól.** A szubotikai törvényszék tegnap vonta felelősségre Nagy Adorján volt szentai, jelenleg szombori tisztviselőt, aki 1930-ban állítólag sértő kifejezéseket használt a szokolegyet ellen. A bíróság a tanúk kihallgatása után Nagy Adorjánt bizonyítékok hiányában felmentette.

Nőgyekek figyelmébe! Az >U. F.< rejtélye március 20-án megoldódik. Figyelje tovább is az >U. F.< hírdetéseket.

— **Dr. Iszkrulyev Jován szerdán tartja meg előadását.** Dr. Iszkrulyev Jován, a noviszádi munkásbiztosító pénztár igazgatója szerdán, március 15-én este 8 órakor előadást tart a munkáskamara hármas számú kistermében. Az előadás tárgya: „A munkás osztály magasabbfokú szellemi kiképzése”. Az előadás iránt noviszádi munkáskörökben igen nagy az érdeklődés.

— **Akinek a gyomra fáj,** bélműködése megrekedt, mája megnagyobbodott, étvágya nincs, emésztése elgyengül, nyelve fehérsárga, annak naponta egy pohár természetes „**Ferenc lózsé**” keserűvizet endbehozza az emésztését és jó közérzetet terem.

— **Megloptak egy noviszádi eselédet.** Wittenberg Gerda noviszádi eselédleány feljelentést tett a rendőrségen, hogy lakásából távolléte ideje alatt elloptak egy télikabátot, egy öltözet ruhát és fehéreneműt összesen 500 dinár értékben. A károsult gyanúja Girtis Mária-ra irányul. A rendőrség megindította az ügyben a nyomozást.

Szenzációsak, modern művész-levelezőlapok. Foto Vajdánál

— **Lopják a kerékpárokat Noviszádon.** A noviszádi rendőrséghez tegnap két feljelentés is érkezett, amelyek arról számolnak be, hogy ismeretlen tettesek kerékpárt loptak. Az egyik károsult Nikolics Dragoljub noviszádi lakos, akinek udvarából éjjel ismeretlen tettes elvitte 600 dinár értékű kerékpárját. A másik feljelentést Erdélyi Lajos szolgáltette a rendőrségen. Erdélyi a Korzó mozi előtt hagyta 1000 dinár értékű kerékpárját, amelyet azután ismeretlen tettes ellopott. A rendőrség erőlyes nyomozást indított a kerékpártolvajok kézrekerítésére.

— **LYSOFORM CSAK EREDETI ÜVEGREN VALÓDI. KIMERVE HASZONTALAN HAMISIT. VANY.**

— **Földet adott fel zsír helyett egy ismeretlen asszony.** Vrbászról jelentik: Furfangos csalási ügyben indított nyomozást a rendőrség. A vasutállomáson megjelent egy ismeretlen asszony, aki két kanna zsírt adott fel Zagrebba. Miután a szállítmányt utánvétellel adta fel, az asszony háromszáz dinár előleget vett fel a pénztárnál. A két kanna zsír megérkezett Zagrebba, de a címzettet nem találták meg, mert az ismeretlen volt. A küldeményt el akarták árverezni, de ekkor kiszült, hogy a kanna felső részében két centiméternyi vastagságú zsír volt, míg alatta földet találtak. A vakmerő család ügyében szigorú vizsgálatot indítottak.

Fizessen elő a Reggeli Újságra !!!

Ma délután 5 órakor

kulturrelőadás

a katolikus olvasóköri (Dudarszka ucca 18) Belépődij nincs

A párisi Populaire szerint az osztrák kormány az osztrák-magyar monarchia visszaállítására készül Ottó uralma alatt

Párisból jelentik: (Avala) A Populaire, a francia szocialisták lapjának, tegnapi számában az osztrák eseményekkel foglalkozva Rosenfeld szerkesztő azt írja, hogy az osztrák kormány határozatainak célja az osztrák-magyar monarchia visszaállítása Habsburg Ottó uralkodása alatt.

Rosenberg szerint az osztrák kormány Bécs körül nagy csapaterejtéseket vont össze és Dollfuss kancellár ezenkívül a Heimwehr tagjai között 15 ezer fegyvert osztott ki a hirtelenbéli fegyverszállítványból. Ez a 15 ezer fegyver a francia-angol intervenció ellenére is Ausztriában maradt ahelyett, hogy visszazállították volna Olaszországba. Rosenberg cikkének végén azt állítja, hogy Dollfuss a Habsburg monarchia restaurációját a magyar kormánnyal egyetértésben akarja végrehajtani.

Habsburg Ottó

CSANTAVIRI HIREK:

Kisbezdáni Bónit, akit egy végrehajtásból kifolyólag lefoglalt tehén ellopásával gyanúsítottak, szabadlábra helyezték, de az eljárást folytatják ellene. — Pénteken délelőtt a községvezetés több adóhátralék miatt lefoglalt tehenet el akarták árverezni, de nem akadt vevő rá. — A csantaviri rendőrség szigorúan megbünteti azokat a kerékpárosokat, akik a járdán hajtanak.

Három évről öt havi szigorított fogház. A múlt év végén több lopás történt a szuboticei törvényszéki palotában. Ismeretlen tettesek rendszeresen lopkodták a folyosókról és a mellékhelyiségekből a villanykörtéket, egy alkalommal pedig még a villanyvezetéket védő ólomcsöveket is leszerelték és eltulajdonították. A rendőrség kinyomozta és letartóztatta a tettest Adamcsék Dezső munkanélküli többszörösen büntetett előéletű kereskedősegéd személyében, aki állandó hallgatója volt a büntetőfőtanácsnak és a tárgyalási szüneteket használta fel a lopásra. Adamcsék Dezső ügyében tegnap ítékezett a szuboticei törvényszék. Dr. Ivo tanácselnök harmas bírói tanácsa. A bíróság a tanak kihallgatása után bűnösnek mondta ki Adamcséket és öt havi szigorított fogházbüntetésre ítélte.

„LILJOM” Molnár drámája élmény Odeonban

Bábszínház lesz Szomborban ma délután fél 3 órakor gyermekeknek, este fél 8 órakor felnőtteknek a sváb-német kultárszövetség helyiségében (Michels vendéglő).

Akiknek a szív működése rendellenesülködés nélkül úgy érhetnek el könnyű székélést, ha naponta reggel éhgyomorrra megisznak egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet.

Választmányülés a szuboticei Népkörben. A szuboticei Népkör vezetősége értesíti választmányi tagjait, hogy ma délelőtt 10 órakor választmányi ülést tart a azon minél nagyobb számban jelenjenek meg az ülés tárgyának fontosságára való tekintettel.

Tűz Becskereken. Becskerekről jelentik: Kirtianszki Koszta Vásár tér 19. szám alatti házának udvarán kigyulladt 10 öl szalma, melyet a gyorsan kivonuló tűzoltóknak sikerült elfojtaniok. A tűzvizsgálat megállapította, hogy a tüzet gyufaival játszadozó gyermekek idézték elő. A kár 3000 dinár.

A közlekedésügyi minisztérium inspektora Becskereken. Becskerekről jelentik: A közlekedésügyi minisztérium közlekedési osztályának főinspektora Blagoljevics Dragoljub hivatalos körútján tegnap Becskerekre érkezett és a vasútállomáson hivatalos vizsgálatot tartott. A vizsgálat során mindent a legnagyobb rendben talált és megelégedését fejezte ki a tapasztaltak felett.

Hölgyek figyelmébe! Az „U. F.” rejtelme március 20-án megoldódik. Figyelje tovább is az „U. F.” hirdetéseket.

Bökkia I-a szeremi öle . . . 440 dinár ab telep
Kösz I-a osztrau 100 kg . . . 72 „
Porosz szén I-a 100 kg . . . 72 „
KELLER FATELEP
Strand ut. 674 Telefon 24-17

TÖZSDE

TÖZSDEZARLATOK:

Szombat, március 11.

A dinár árfolyama. Budapest 7.50—8.00, Prága 42.175—42.575, Bérlin 5.40—5.44.

Zürich. Beograd 7.00, Páris 2037.5, London 1795, Newyork 504.315, Brüssel 72.40, Milanó 26.375, Madrid 43.80, Amsterdam 208.10, Bérlin 122.75, Bécs 72.91, Szófia 3.70, Prága 15.3375, Varsó 58, Bukarest 3.06.

Noviszdai terménytőzsde. Buza 76 kgos 2% bácskai és szeremi 222.50—225, felsőbánáti 222—224, árpa 64—65 kgos 110—115, tavaszi 66—67 kgos 117.50—122.50, zab 98—102, tengeri bácskai 64—66, március-májusra 68—70, bánáti 63—64, szeremi 64—66, szeremi márciusra-májusra indijjai paritásban 68—70, búzaliszt bácskai és bánáti állománról nullás gg és g 355—370, kettes 335—350, ötös 315—330, hatos 290—300, hetes 195—205, nyolcas 80—82.50, búzakarpa jutásakokban bácskai és szeremi 65—67.50, bánáti 62.50—65, bab fehér 117.50—122.50, burgonya fehér szlovéniai 70—72.50, rózsá, korai, szlovéniai 72.50—75, fehér szlovéniai 60—62.50.

Irányzat: Nyugodt.

Forgalom: 36 vagon.

Szombori terménytőzsde. Buza bácskai Szombor környéki 224—226, felsőbácskai 224—226, szlovéniai 222.50—225, szeremi 222.50—225, Tisza bácskai 224—226, Tisza bánáti 222—224, bánáti 220—222, zab bácskai vasut 98—102, szeremi és szlovéniai 98—102, árpa bácskai 110—115, szeremi 110—115, bácskai tavaszi 117.50—122.50, szeremi tavaszi 117.50—122.50, tengeri bácskai vasut prompt 63—65, Szombor környéki prompt március-április-május 68—70, bab szlovéniai 115—125, burgonya fehér szlovéniai 70—71, rózsá 72.50—75, liszt nullás gg és g 355—370, kettes 335—350, ötös 315—330, hatos 290—300, hetes 195—205, nyolcas 80—82.50, korpa prompt 75—77.50.

Irányzat: Változatlan.

Forgalom: Buza 12, tengeri 42 és fél, árpa 1, zab 4, őrlemények 10, tökmag 1, összesen 70 és fél vagon.

TOPOLAJ HIREK:

Ma lesz a topolai kántorválasztás, melyet a községben igen nagy érdeklődés előz meg. — A topolai zsidók az idén feltétlenül be akarják tölteni a rabbi állást. — A pénteki hetipiacon korán reggel 33, később pedig 25 para volt a tojás darabja. Ilyen hallatlanul olcsó árak mellett 50 láda tojást adtak el.

„LILJOM” Odeonban kedden délután először

— Emésztési gyengeség, vérszegénység, lesoványodás, sápadtság, mirigybetegségek, bőrkütyések, kelések, furunkulusok eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűvizet szabályozza a belek annyira fontos működését. Az orvosi tudomány számos vezérlérfia meggyőződött arról, hogy a valódi Ferenc József víz hatása mindig kitérően beválik. A Ferenc József keserűvizet gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Halálozás. Nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra Csurugon Fischer M. Lipót keskedő holttestét.

A Rotter—Szollás pár ma Bérlinben tart bemutatást. A páros korcsolyázás világbajnoka a magyar Rotter—Szollás pár ma a bérlini jégpalotában mutatkozik be a német főváros közönségének.

— A nagymama is bátran versenyezhet karcsúságban unokájával, ha hygienikusan és szakszerűen készített fűzött és maltartót Barth Lauránál Noviszdán, Petra Zrtnjska ul. 17. vásárol.

— Elítélt szuboticei tolvajok. A szuboticei járásbíró Endzsi János, Horváth István és Horváth Illés napszámásokat egyenként 10—10 napi elzárásra ítélte, mert az elmúlt év decemberében behatoltak Deák András földbirtokos szállására és onnan 3 zsák tengerit loptak.

Termeljen napraforgót!

Kedvező hozam. Szerződéssel biztosított átvétel. Jelentkezés: „Vojvodina” olajgyár, Novivrbász. Keresünk minden faluban gazdáknál jól bevezetett ügynököket. 661

Keresztrejtvény megfejtés. A március 5-én megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése. Vízszintes: 1. Akit én szeretek nem való közéték. 13. Hőn. 14. Keret. 15. Tea. 16. Zerkovitz Béla dala. 21. Ip. 22. Asa. 23. II. 24. Ver. 26. Csa. 28. Apu. 30. Amó. 31. Erössziv. 32. Népdalok. 33. Mfg. 34. Air. 36. Rov. 37. Tnó. 38. Ba. 39. Apó. 40. Tek. 42. Kar. 44. Ez. 45. Szó. 46. Julia. 47. Ráz. 48. N. Z. 50. Teh. 52. Rek. 53. Mek. 54. D. T. 55. Teg. 57. Cél. 59. Báb. 60. Sze. 61. Előjáték. 62. Bajazzók. 63. Voz. 64. Nri. 66. Jel. 67. Oh. 68. Ot. 70. Aok. 73. Er. 74. Lavotta szerenáda. 81. Ha. 82. A Toni. 83. Ima. Függöleges. 1. A szívemben té voltál a legragyogóbb oltár. 17. Eperfa. 18. Verzió. 19. Lappok. 20. Limone. 26. Csap uccán. 29. Udvari bál. 35. Feled. 49. Zelota. 51. Hétrét. 53. Máj epu. 54. Dióhéj. 65. Mozog. 69. Moll. 72. Jamle.

E héten a helyes megfejtők között sorsolás után az alábbiak részesülnek jutalomban.

A szelvények a szerkesztőségben vehetők át.

Egy fénykép

„Foto Boulevard”

Klein Teri, Noviszdán

10 pár tormás virsli a

„Martin”

hentestől

Szendelbach Cecilia, Noviszdán

I üveg kölni viz a

„Marer”

drogériából

Tóth Péter, Noviszdán

Egy fénykép

„Hering fofo”

Studióból

Vékás József, Noviszdán

Aphrodite arkenőcs a

„Michels”

gyógyszertárból

Majorossy Bözsi, Noviszdán.

Könyvjutalmat kap: Hevér Ilonka, Pasicevo.

B LONDEL' ramákat, képkeretezést minden méret után legolcsóbban készít
Lerch János
képkeretező specialista, Noviszdán, Futaki ut. 9.
Ünnepről szentképek nagy választékban. 839

Sport

Ma Noviszádon:

Szarajevói Szlávia--Vojvodina ligamérkőzés

Trgovacski—Graficsár serlegdöntő

Az országos bajnokságot folytató küzdelmek második fordulóján, a szarajevói Szláviát szőlítja Noviszádra a sorsolás. Szarajevói klubcsapat ma először szerepel Noviszádon és így érdekes összehasonlításra nyílik alkalom az ország délnyugati és északkeleti futballsportját illetően. Az ajánlás, melylyel a Szlávia ma Noviszádon pályára lép rendkívül kedvező és szinte parancsolóan figyelmeztet arra, hogy az elbizakodottság, vagy könnyelműség nagyon megbosszulhatja magát.

Igaz, hogy a Vojvodina vasárnap legyőzte a Jugoszláviát, de viszont a Szlávia döntetlenül mérkőzött a BSK-val. Már pedig mindenki tudja, hogy pillanatnyilag a BSK jobb formában van, mint a Jugoszlávia. A Vojvodina javára ma csupán a saját pálya jelent előnyt, de nem szabad megfeledkezni arról, hogy a jótalaj pálya eliminálja az ilyesfajta előnyöket. A közönség lelkesítése az egyetlen tiszta előny, de nagy kérdés, hogy ez elégséges lesz-e a győzelemre.

Mi mindenesetre Vojvodina győzelmet várunk, mert bizunk a csapat jó kondíciójában és győzni akarásában. Ezeknek az eredményeknek azonban ma

száz százalékban érvényre kell jutni, hogy a kiváló képességű szarajevói együttestől a Vojvodina megszerezze az értékes két pontot.

A mérkőzés délután fél 4-kor kezdődik a Karagorgye pályán, bíró: Jokszics (Beograd). Előmérkőzést a Vojvodina tartalékcsoport játszik a Jugoszláviával, bíró: Hirschler.

A NAK pályán délelőtt 10 órakor a Graficsár a Trgovacskival játsza le a másodosztályú karácsonyi serleg döntőmérkőzését. A két csapat a múlt vasárnap 3:3 arányban döntetlenül mérkőzött. A technikásabb futballt a Graficsár játsza, felkészültsége általában jobb a Trgovacskinál, de annyira semmiesetre sem jó, hogy a Grafikusok megismételhessék multvasárnap főlényeskedő, lélektelen, beképzelt játékukat.

Az első perctől az utolsóig mindent bele kell adniok és akkor talán megnyerik a serleget. Bíró: Momirov.

A mérkőzés előtt fél 9 órai kezdettel a Makkabi a Postásokkal játszik barátságos mérkőzést. Bíró: Dobsinszki.

Ma Beograd birkózó bajnoksága a Radnicska kamarában

A beográdi Jugoszlávia rendezésében, ma került első ízben előtérbe Beograd amatőr birkózó bajnoksága. A versenyre az ország összes számottevő birkózó egyesületei beneveztek. A versenyen több mint 40 birkózó indul. Az előjelek szerint, (tegnap tartották meg a selejtező mérkőzéseket) eddig még sohasem tapasztalt hatalmas küzdelem lesz a döntőben a bajnoki címért. Az egyes kategóriák győztesei és a legjobb eredményt elérő egyesület „Beograd bajnoka 1933” címet nyeri. A

versenyen a rendező Jugoszlávián kívül indulnak: Hakoah Szubotica, Hajduk Szarajevo, Viktoria Vrsac, Radnicski Senta, Radnicski Szombor, Zeleznicar Maribor, Iliria és Primorje Ljubljana, Juda Makkabi, Kroacia és az országos bajnok Spárta (mind Zagreb) birkózói. A középdöntők délután 3-6-ig tartanak, míg a döntőmérkőzések este fél 9-kor kezdődnek a beográdi Radnicski kamarában.

75.000 néző előtt verte ki Derby County a Sunderlandot a Angol kupa további küzdelmeiből

Tegnap ismét nagy napja volt az angol futballnak. Eddig tudni illik még sohasem volt példa arra, hogy egy rendes kupamérkőzésen (tehát nem döntőn) több mint 75.000 néző jelenjen meg. A Sunderland—Derby County találkozó megteremtette a rekordot, mert a számoló gépek szerint a mérkőzésen 75.124 fizető néző volt jelen. A mérkőzés majdnem botrányba fulladt, mert a Derby County győztes gólját az első féldő 23. percében Gurney — a közönség szerint — erősen offszajd gyanus helyzetből érte el. Nagy tumultus a pályán és a nagyobb botránynak csak a rendőrség gyors és határozott közbelépése volt a megakadályozója. A

Sunderland minden erőfeszítése hiábavalónak bizonyult, mert a County védelme, de különösen Kirby kapus emberfeletti munkával gátolták meg a Sunderland gólszerző akcióit. A mérkőzés bevétele 47000 font (körülbelül 1.5 millió dinár) volt.

Részletes eredmények: Angol kupa: Derby C.—Sunderland 1:0. I. liga: Birmingham—Aston Villa 3:2, Manchester City—Bolton Wanderers 2:1, Everton—Leicester City 6:3. II. liga: Fulham—Burnley 2:1. Rugby liga: Hull—Wakefield Tr. 9:4. Skót kupa: Glasgow—Albion Rovers 3:1, Molkervell—Kilmarnock 8:3, Heart of Midlof—Hibernian 2:0.

Becskeréken is megindul ma a bajnoki szezón

Becskerékről jelentik: Vasárnap már a becskeréki alszövetség négy csoportjában indul meg a bajnoki nagytűz és csak az ötödik csoport négy csapata közül nem játszik egy sem bajnokit. Ezen a héten már maga Becskerék is bekapcsolódik a küzdelmekbe. Az alszövetség székhelyén két mérkőzés lesz, a

Borac—Radnicski

találkozó a második helyért megy. Bíró: Podgracszki. A

Schwäbische—'edinszto

mérkőzés nem ígér semmiféle izgalmat. Bíró: Mojics Ivan. Mokrinban a

Delija—Szloga

mérkőzés a tabella második helyért megy. Bíró:

Orosz. Ebben a csoportban még egy mérkőzés lesz Kikindán.

Radnicski Koszovo

A Koszovo pontvesztés nélkül vezet a tabellán és gólzáporral kell, hogy győzzön. Tavaly 9:0 arányban vesztett a Radnicski. Bíró: Klein. Vrsacon a

Privrednik—Viktoria

mérkőzést játszik le. Bíró: Rákics. A forduló utolsó mérkőzése Pancsevón lesz.

Banat Sparta (Debel,acsa)

Bíró: Jankovics

Kikindai csapatok vasárnapi programja

Kikindán ma kezdődik a tavaszi szezón. A Koszovo saját pályáján játszik bajnokit a Radnicskival. A Koszovo nagygólarányú győzelme biztos. Mokrinban lesz a kerület legérdekesebb mérkőzése a Delija—Szloga találkozóján. A jelenleg jobb formában levő Szloga győzelme várható. A kitűnő Zsak Zsombolján fog szerepelni a ZsSK, temesvári kerületi bajnok ellen. Mult vasárnap nem sikerült a ZsSK kikindai szereplése (4:2) és most erős küzdelemre van kilátás a revansvágy kielégítésére.

Bíróküldés Szuboticeán. A szuboticeai alszövetség bíróküldő bizottsága a vasárnapi mérkőzések vezetésére a következő bírákat delegálta: Tri Zvezde—Villanytelep: Boros, szombori Sport—Oszijeki Gradjanszki: Drenkovics, Dulcisz—NAK: Neverkla, SzAK—Radnicski: Kujundzics Albe, szombori Zsak—Krivaja: Cvetkovics, Bezdáni SE—SztTK: Bogdanovics, Crvenkai SC—Topolai AK: Szegedinszki.

A szuboticeai alszövetség igazgatótanácsa a péntek esti ülésen több egyesületet megbüntetett. A Topolai AK-ot, a Bajmoki AK-ot és a szentai Radnicskit 50—50 dinár pénzbüntetéssel sújtotta, mert nem küldte be idejében az alszövetségnek aktív játékosai névsorát. Nem engedélyezi a Csantaviri AK—Bácskogradistei AK mérkőzést, mivel mivel nem kérték idejében bírót és engedélyt a mérkőzés megtartására. Az igazgatótanács értesítést kapott a JNSZ-től, hogy az egyesületek csak az alszövetség útján érintkezhetnek a főszövetséggel.

Az oszijekai Gradjanszki vasárnap délután fél 4 órakor Szomborban játszik a Sport csapata ellen a Sport pályáján.

A Westham United Bécsben. A bécsi Admira ajánlatot kapott az angliai Westham Unitedől, hogy husvétkor szeretne Bécsben játszani az Admira és másnap egy másik bécsi csapat ellen. Ha az „anyagiakban” meg tudnak egyezni, úgy husvétkor nagyszerű programja lesz Bécsnek.

A noviszádi Borbély SK hírei. Felkérem az alább felsorolt játékosokat, hogy ma délután 2 órakor a Napred öltözőjében megjelenjenek: Huber, Weber, Mihnyák, Mágori II, Popovics, Dudás, Rápoti, Barsi, Ecet, Pörge, Ipacs és Martinovics. A csapat a Napreddal mérkőzik a Napred pályán. — Intéző.

A noviszádi Jadran vezetősége felkéri a csapat játékosait és vezetőségi tagjait, hogy hétfő este 8 órakor okvetlenül jelenjenek meg minél nagyobb számban tanácskozára.

Megalakult Beocsiban a Cement SC. Néhány évi szünetelés után Beocsiban újból megkezdődött a rendszeres futballélet. Most tartotta közgyűlését a Cement SC, a közgyűlést nagy érdeklődés előzte meg. Elnökké Budulac Velimirt választották, titkár lett Osztojics Sácó, alelnök Lukics Nikola, a fegyelmi bizottság tagjai: Dr. Drechsler Jócó, ing. Rónai I, Lulics N., intéző Kostyál Ottó. A választmány és vihámi bizottság tagjai: Rónai I, Ostruzsnyák I, Kirics J., Obucsina Iván, Oltványi Gyula, Bischoff Antal, Oltványi János és Oltványi István nem vállaltak tisztséget. Hozzáértésük és közreműködésük nagy előnyére szolgált volna az új egyesületnek.

FAKO hírek. A szuboticeai FAKO asztali tenisz szakosztályának vezetősége értesíti tagjait, hogy vasárnap délelőtt 9 órakor játékos értekezletet tart saját helyiségében.

A magyarországi elsőosztályú profiligai mai programja: Ferencváros—Budai 11, Bocskai—Hungária, Attila—Újpest, Soroksár—III. kerület, Nemzeti—Szeged FC.

KÖZGAZDASÁG

A világgazdasági konferencia előtt

A Reggeli Ujság számára írta dr. Sztánics Szlavko, a noviszádi kereskedelmi és iparkamara titkára

A mai gazdasági válság egyik legnehezebb és legszomorúbb pszichológiai természetű, hogy sehol sem látni azt a tünetet és utat, amely a gazdasági viszonyok javulásához és rendeződéséhez vezet. Sőt mi több, az egyes államokban lejátszódó események a nemzetközi gazdasági viszonyok még mélyebb bonyolódásáról, az egyes nemzeti gazdaságok még mélyebb aláadásáról beszélnek, úgy hogy ma szabadon lehet azt mondani, hogy a világgazdaság semmi más, csak egy képzeleti konstrukció, amelynek semmi alapja sincsen.

És mégis soha annyira nem lehetett érezni az egyes nemzetek gazdaságának a nemzetközi gazdasági életbe való bekapcsolódásának szükségességét, mint az elmúlt esztendőben és az idei év elején. Míg az egyes államoknak az a törekvése, hogy nemzeti gazdaságukat teljesen emancipálják a nemzetközi gazdasági élettől még távolról sem érte el kulminációját s míg mindezek az intézkedések teljesen tehetetlenek a válság mind mélyebben érezhető hatásával szemben és a tőke a gazdasági javak rendszeres megsemmisítéséhez vezetnek — addig mindinkább

kezdik belátni az emberek, hogy a gazdasági elszigetelődésnek ezen az útján a pusztulás és az egész gazdasági élet megbénítása felé haladnak.

A világ rendszeres elszegényítésével párhuzamosan halad a gazdasági törvényhozás mind nagyobb zűrzavara. Ezeket a gazdasági törvényeket az államok függetlenül egymástól hozzák a mai gazdasági nyomorba ilyen módon a heterogén törvényintézkedések megoldhatatlan és lerázhathatlan tömbjét beépítve abból a célból, hogy a hazai gazdasági munkaerőket megvédjék és a nemzeti gazdaságot szabályozzák. Egyenesen fatális, hogy a gazdasági valóság minden olyan intézkedést, amelynek a gazdasági viszonyok enyhítéséhez és a szociális nyomor orvoslásához kellene vezetni, valójában megcáfol.

Ma csaknem minden állam a szélsőséges szuverén autark nemzetgazdasági politikát folytat. Ezekben a törekvésekben mindinkább végrehajtják gazdasági elszigetelődésüket és ebben az elszigeteltségükben mindinkább kiszáritják nemzetgazdasági életadó gyökereit.

Kezünkhez jutott a Népszövetség szakértő bizottságának tervezete, amelyet a világ pénzügyi és gazdasági értekezlete ügyében dolgozott ki. (Ennek az értekezletnek a megtartása egyébként az utóbbi napokban kétségessé vált.) A szakértő bizottság egy lépéssel tovább ment és az értekezlet programját is kidolgozta. Mivel a bizottság arra törekedett, hogy tervezetében válaszoljon azokra a kérdésekre, hogy a mai gazdasági zűrzavarból miként térhetnénk vissza a normálisabb gazdasági élethez, csak természetes, hogy az az egész világon igen nagy érdeklődést vált ki.

Mivel a bizottság a tervezet kezdetén feltette a kérdést, vajjon a gazdasági válság megoldása a teljes autarkiaiban és hermetikus elszigeteltségben van-e, avagy a világgazdaság felélesztésében, megállapítja, hogy az elszigetelődés irányában történt eddigi erőfeszítések a fennálló tőkék fokozatos megsemmisítéséhez, értékük gyors csökkentéséhez vezetett, anélkül, hogy egyidejűleg újabb tőkék létesültek volna. Ezzel szemben rendelkezésre álló tőke nélkül a gazdasági apparátust lehetetlen megindítani. A mai gazdasági viszonyok szanálása céljából elsősorban a hitel és pénzügyi politikában kellene bizonyos intézkedéseket tenni. A világgazdasági viszonyok helyreállításának előfel-

tétele a pénzügyi rendszerek és hitelviszonyok nemzetközi szabályozása. Ezt a szabályozást nem lehet a hadiadósságok (szövetkezői adósságok) ügyének előzetes tisztázása nélkül végrehajtani.

A hitel és pénzügyi céljának szükségképpen egy nemzetközi értékmérő megállapításának kell lennie, amelynek az értéknek kiszámításánál egyetemleges egységgel kellene szolgálnia. Erre a célra csak az

aranyérték rendszere

felelhet meg. Az egyes államok részéről történő független szabályozás és a pénzügyi rendszerek bevezetése lehetetlenné teszi a nemzetközi gazdasági viszonyok rendezését és magukra az államokra is nagy veszélyt jelent az államoknak az országban történő gazdasági viszonyainak rendezésénél. Az aranyértékelés bevezetése arra kényszeríti az államokat, hogy a többi állammal is számot vessenek.

Hogy az egyes államok mikor térnek át az aranyalapra, azt teljesen rájuk kell bízni.

Az arany sztandard bevezetésével azonban még nem lehet elérni a világgazdasági viszonyok normalizálását. Ezzel párhuzamosan kell haladnia az államok intézkedéseinek, hogy ez a szabad nemzetközi aranyrendszer kifejezésre is jusson, vagyis szükséges a nemzetközi kereskedelmi viszonyok megkönnyítése és minden országban a gazdasági viszonyok rendezése. Így minden államnak arra kell törekednie, hogy az állami gazdaságokban egysúlyt érjen el, hogy mindenképpen megakadályozzon minden inflációs kísérletet, amely a költségvetési deficit fedezéséhez vezetne, így az úgynevezett

manipulált inflációt is, midőn a központi bankjegytöbbletnek teljes függetlenséget adnak és végrehajtsák azok teljes depolitizálását.

A nagy aranytartalékokkal rendelkező államoknak a bizottság azt tanácsolja, hogy liberális hitelpolitikát folytassanak,

adjanak az arany részére szabad kivitelt, azután konvertálják a kiadott hosszulejáratu kölcsönöket. Azok az országok, amelyek a devizaforgalom kényszerű szabályozását vezették be, minél előbb fogjanak hozzá a kényszerrendeletek megszüntetéséhez, mert ezekkel azt érték el, hogy a hitelek megkapása tekintetben minden lehetőséget elvesztettek.

A munkanélküliség ellen csak úgy lehet eredményesen harcolni, ha a magánvállalkozóknál ismét emelik a tőke kamatait. Ma azt a teljesen érthetetlen jelenséget értük meg, hogy ép a gazdasági élet emberei, a vállalkozók valósággal menekülnek a tőkétől. A tőkepiacnak ismét elasztikussá kell válnia, vagyis

a tőkének ismét a szabad mozgás lehetőségéhez kell jutnia.

A szabad tőkepiacok megteremtése szoros összefüggésben van a nemzetközi adósságokkal és devizaelírásokkal. Ha a fentemlített előfeltételeket, vagyis a

pénz megszilárdítását, az adósságok problémájának szabályozását és a tőke szabad mozgását megvalósítják,

a gazdasági viszonyok normalizálásának többi akadályát is el lehet távolítani. Ezek között első helyen van az államok túlzott protekcionisztikus politikája, beviteli tilalmak, kontingentálások, magas vámok stb. formájában. A bizottság ismételtan indítványozza, hogy e jelenségek orvoslására elsősorban vámfegyverszűnetet vezessenek be, azután pedig fokozatosan és együttesen dolgozzanak a vámfalak és más rejtett kedvezmények megszüntetésén, amelyek a szabad verseny kialakulását megakadályozzák.

Ezt mondja a Népszövetség mellett működő szakértő bizottság.

A noviszádi harmadik tenyészállatvásárra a földművelésügyi minisztérium 50.000 dinárt utalt ki díjazásra

A kiállításra az állatokat legkésőbb április 7-ig fel kell hajtani

A közzgazdászok egyesülete és a dunabánsági mezőgazdasági egyesületek szövetsége, mint ismeretes, április 8-tól 11-ig rendezi meg a harmadik noviszádi nemzetközi árumintavásárt és a mezőgazdasági, valamint tenyészállatkiállítást. A kiállítás iránt igen élénk érdeklődés nyilvánul meg. Különösen nagy az érdeklődés a tenyészállatkiállítás iránt, amelyen elsőrendű tenyészmarhák siementhali és podolai fajták, kitűnő mongolica, yorkshirei és berkshirei tenyészsertések, valamint válogatott juhok, kecskék szárnyasok és fajnyulak kerülnek kiállításra. A beljei állami uradalom kiállítása külön osztályban rendezi meg kiállítását, ame-

lyen különösen kitűnik az ismert magvizsgáló állomás, a híres édesvízi halászat, a halászati terület szenzációs zsákmányaival és a kutyakiállítás.

A bíráló bizottság április 7-én bírálja el a kiállításra kerülő állatokat és ezen a napon végzi a díjkiosztást. Ezért a kiállítóknak legkésőbb április 7-éig fel kell hajtaniok állataikat a kiállításra.

Az állatok díjazására a földművelésügyi minisztérium 50.000 dinárt bocsátott a kiállítás igazgatóságának rendelkezésére.

A bor és pálinkanagykereskedők március 16-dikán országos értekezletet tartanak az állami és bányászati adó csökkentése érdekében

A bor és pálinka nagykereskedők között az utóbbi időben mozgalom indult meg abból a célból, hogy az illetékeseknél ismertessék az állami és magas bányászati fogyasztási adók következtében előállott nehéz helyzetet, amely főleg a bor és pálinka nagykereskedőket sújtja. A noviszádi egyesület tagjai ezért

március tizenhatodikára Beogradba országos értekezletre hívták egybe vala-

menyi bor és pálinka nagykereskedőt. Az értekezleten a mai nehéz helyzetet tárgyalják meg és memorandumot dolgoznak ki, amelyet az illetékes minisztériumoknak fognak átadni. Noviszádról az egyesület nevében Szekulics Dusan titkár, a bor és pálinka nagykereskedők részéről pedig Eckstein Simon, Königstaedtler Dusan és Rainer Simon vesznek részt az értekezleten.

Kárpitos munkát
szépet, jót,
szakszerűen készít
TOTH
Novisad, Petra Zriniskog 20.

Március 16-án Beogradban országos értekezletet tartanak a szeszkereskedők

A konferencián a bor, pálinka és likőr illetékek ügyében foglaltak állást és hoztak határozatot a kereskedők

Az ország bor, pálinka és likőr kereskedői és nagykereskedői március 16-án Beogradban a kereskedelmi és iparkamarában országos értekezletet tartanak. A szeszkereskedők a konferencián megvitatják a bor, likőr és pálinka illetékeket és egységes álláspontot foglalnak el az illetékek tekintetében. Az értekezleten javaslati határozatot fogadnak el, amelyet illetékes fórumokhoz juttatnak el.

Megalakult a noviszádi kereskedők és gyáriparosok egyesületének könyv- és papirkereskedő szekciója

A noviszádi kereskedők és gyáriparosok egyesületének helyiségben pénteken délután megalakult a noviszádi könyv- és papirkereskedők szekciója. A szekció elnöke Zima Dragutin választották meg. Helyettes elnök Ivkovic Aca, pénztáros Bachinger Szeván, titkár Atanaszjevics Bogdan, választmányi tagok: Urban Oszkár, Misics Lázár és Mocnai Aladar.

A becskerekai kereskedelmi és gyáripari kamara múlt évi statisztikája

Becskeréről jelentik: A becskerekai kereskedelmi és gyáripari kamara jelentéséből kitűnik, hogy a Bánáthban a múlt évben a régi ipartörvény alapján kiadtak 218 iparengedélyt, ezekből 97 képzéshez kötött, 27 koncesszióhoz kötött ipar, 11 szabadipar, 60 kereskedelmi és 3 gyáripari. Az új ipartörvény alapján pedig 590 iparengedélyt adtak ki, mely az alábbiakban oszlik meg: 25 engedély szakképzéshez kötött, 45 szabadipar, 6 gyáripar, 27 kereskedői, 5 pénzügyi, 217 vendéglői és 17 közlekedési vállalatra vonatkozó iparengedély. Az 1932. évben 515 iparengedélyt adtak vissza, ezek közül 143 képzéshez kötött, 51 engedélyhez kötött iparengedélyt, 262 kereskedői üzletre, 5 gyáriparra, 7 közlekedési vállalatra, 17 szabad iparüzletre vonatkozó iparengedélyt és 36 vendéglőt esztak be. A kereskedelmi bíróságnál 42 céget cégjegyeztettek és pedig 16 személyes és 26 társaságot.

— A noviszádi kereskedők és gyárosok egyesülete kéri a bánáthtól, hogy pravoszláv nagypéntek napján az üzleteket nyitvatarthassák. A noviszádi kereskedők és gyárosok egyesülete a Dunabánsághoz kérvényt nyújtott be, amelyben arra kérnek engedélyt, hogy az üzleteket pravoszláv nagypénteken egész nap nyitvatarthassák a kereskedők.

Országos vásárok a Bánáthban. Becskerekéről jelentik: A Bánáthban március hónap folyamán a következő községekben tartanak országos vásárt: Szarvasán, Konakon és Jasatomicon március 19-én, Szrpszka Crnján március 24 és 25-én, míg Mali Torákon és Bokán március 25-én.

BUDAPESZT
Svábhegyi Szanatórium
Speciális kezelések, speciális berendezések
asthma
migrén
szénaláz
betegek részére.

Egy másik lista

A Reggeli Újság bélyegrovatában leközlötték annak idején a Hrvatszko Filateliszticko Društvo vezetőségétől kapott jegyzéket, amely legértékesebb jugoszláv bélyegeinket sorolja fel mély szakértelemről tanuskodó összeállításban. Mint mult vasárnapi rovatunkban említettük, Dr. Altstaedter Zsiga (Zágráb), a „Filatelista“-ban leközlött egy másik listát a jugoszláv bélyegritkaságokból, melyet érdekes megállapításai miatt is, de azért is szívesen leközlünk, hogy ezzel is előbbre vigyük a katalógusok javítása céljából indított akciónk ügyét.

A jegyzék filateliai országrészek szerint van elrendezve.

Bosznia-Hercegovina. A normális, postaforgalomba került bélyegek között legértékesebb szerinte az 50 Hell használva. (Fejes bélyeg négyzetes felülnyomással). Senf 35 sz. a. 7 Mk-val nagyon gyengén értékeli. Utána következik Senf 48 sz. újságbélyeg 2 H. 6 H-re nyomva valódi használatban.

2. Hrvatska kiadás. Első a felülnyomós magyar 50 Fill. portó álló (!) kettős kereszt vízjellel, amelyet egy katalógus sem említ, de tényleg létezik, mert pl. Raecics ismert filatelista hátrahagyott gyűjteményében is található volt. Utána következik a listopad kiadás 45 F. bélyege vágva, vastag papíron valódi használatban. A harmadik a fehér számjegy felülnyomott magyar 10 Fill. kasszás bélyeg, szintén használva.

3. Szlovéniai kiadás. Első a 10 Kron. ultramarin Elfenbeinpapier és pedig használva. Értéke 2000 din. Az elhunyt szlovéniai bélyegszakértő A. Grund kezébe kerültek még ilyen bélyegekből való használatlan ivnek foszlányai, amiből világos, hogy ezek tényleg forgalomban voltak talán nagyobb számban is, de elkallódtak.

A másik szlovéniai ritkaság Senf C 18 Ec — vörösbarna 20 vin. oldalt és felül-alul különböző álltyagatva. Értéke 800 din. Ugyanaz minden oldalán fűrészfogazással: 500 din. Használva körülbelül 150 din. A harmadik a 20 vin., tipograf., világos oliv sárga és pedig használva. Értéke 800 din. Használatlanul 600 din.

Azután következik a Senf Nr. 34 újságbélyeg világoskék, bécsi nyomás 6 vin. Értéke 150 din. Végre a „tirkischblau“ portóbélyegek (Senf Nr. 22b, 23b, 24b, 25b). Ezek közül a 10 Para 15 viná-on fehér papíron, használva helyesen van értékelve Senf-ben (100 Mk). Használatlanul gyakoribb és azért Senf értékelésének felét vehetjük igazi értéknek. Mint a 10 és 20 vin., igen ritkán előfordul a 5 vin. laibachi tipograf portóbélyeg is sötét vörösbarna (!) színben. Értéke 500-600 din. H. Deracco gyűjteményében látható.

A kettős nyomások és egyéb rendellenességek nem lettek tekintetbe véve ezen jegyzék összeállításánál, mely a postán forgalomba került rendes bélyegekből törekszik a legértékesebbeket össze foglalni.

Mint a „Filatelista“ megjegyzi, úgy mi is szeretnénk, ha többi filatelistáink is hozzájárulnának a kérdéshez, hogy így lassan tisztázódjék ezen reánk, jugoszláv bélyeggyűjtőkre nézve oly nagyfontosságú probléma.

Ujdonságok és hírek

Csehország első bélyegeiről vízjel szerint egy tabellát állított össze a Felix Brunner cég (Prah, II, Riegrovo nálezi 28), amely áttekinthetően hozza mind a 3-féle vízjellel az első kiadási bélyegeket. Michel Senf és Yvert számaival és megfelelő értékkel. Ez annál inkább is nagyon ajánlható minden csehországi gyűjtőnek, mert pl. Michel ebbeli feldolgozásában semmi áttekintés nincsen, Yvert többet pedig egyáltalán nem is katalogizál. Az árjegyzékét, amelyben ezen tabella is megvan, a cég minden érdeklődőnek ingyen megküldi.

Hamisítások. Csehországban felmentették a hamis 10, 20 és 30 H. Hrandschin-bélyegek főtartásait. Nem épen példák eljárás.

Az új Vatikán bélyegek, melyeknek képeit az Osservatore Romano, közli, 19 darabból álló sorozatot képeznek. A bélyegek április hónapban kerülnek kiadásra 5 cent — 2,30 lira értékekben.

Csehországi katalógus 1933. W. Eckstein szerkesztésében 8 Kc.-ért kapható: Praha, Rimska 12. — Nékülözhetetlen kézikönyv minden speciális csehországi gyűjtőnek.

Bélyegkiállítások a közeljövőben lesznek: Berlin-Lichtenberg, Restaurant Wartburg: március 19. Április 1-én és 2-án a „Markoposta“ kiállítás Berlinben. — Apr. 8-18-ig nyolc évi szünet után ismét kiállítást rendez Drezdában a „Verein für Briefmarkenkunde“. A kiállításnak speciális célja a bélyeggyűjtés iránti érdeklődés felkeltése és filateliai ismeretek terjesztése. — Május 7-14. Budapesten a „Filateliai Kurir“ kiállítása. — Május 21-28. Lengyelországi kiállítás Thorn városban ennek 700 éves jubileuma alkalmával.

Argentínában hamisították a 100 San Martins bélyeget. Allitolag 1932 eleje óta csempészték a forgalomba és pedig hónapokon át. A hamisítót elfogták és elítélték.

Magyarország részéről febr. 20-án indultak utnak egy Földközi Tenger körrepülésre Bisits Tibor és Bánhidny Antal „Gerle“ nevű repülőgépen. A repülőket postát is vittek magukkal Oran, Tripolisz, Jeruzsálem, Athén és Róma részére. Ugyanigy ezen városokból vissza Budapestre. A magyar posta a küldeményeket külön feladó és megérkezési bélyegzővel betűzi le.

Egyesült Államok. James Oglethorpe, Georgia gyarmat alapítójának emlékére febr. 13-án kiadtak egy emlékbélyeget, mely azonban még nincs forgalomban. — A chicagói vilákiállítás alkalmából is emlékbélyeg van kilátásban.

A noviszádi filatelisták ügyelmébe. A Noviszádi Filatelisták Egyesülete tagjainak a Habag-ház „Bierstube“ helyisége ezúttal nemcsak szerdán este, hanem vasárnap délután is fél 2-től 4-ig össze-jövetel céljából rendelkezésre áll.

A 7000 kg. skart

A Noviszádi Filatelisták Egyesülete azt határozta, hogy ennek árvérezésén közösen vesz részt. Vagyis a tagok a kiküldött egyesületi bizottságnál lejegyzik azon mennyiséget, amelyre reflektálnak és befizetik legkésőbb márc. 29-ig a megfelelő összeget. Licitálás után a vételár szerint mindenki megkapja a megfelelő mennyiséget az egyben megvevett tömegekből. Vidékiek is beléphetnek tagoknak és ennek révén szintén résztvehetnek így a vételnél. (Bojratkozási díj 10 din., tagsági díj 5 din. havonként félére előre befizetve. Jelentkezni lehet: Neupauer Ödön titkárnál, Noviszád, Wilsonov trg 2. Telefon 20-90).

Az összes Európa bélyegeket és tengerentúli hiánylista szerint is legolcsóbban szállítja. „Orient“ Irgovina maraka Djordje Sigmund, Beograd, Terazija

A francia gazdák kívánságai

(MEK) Páris, március 5. A francia gabonatermelők egyesülete 1932 évi termésértékesítésének ügyében memorandumban fordult a minisztertanáchoz. A memorandumban a következőket kéri: 1. A gabonatermelést védő törvény életbeléptetését a jelenlegi 95 frankos métermázsánkénti ár 115 frankra való felemelését. 2. A kivitel lehető fokozását kompenzációs alapon, megfelelő vámkedvezményekkel és a gabonabehozatal meghatározott időre való megtiltását. 3. Állati takarmányozási célokra fel kell szabadítani a buzát és ezzel kell a gyarmati takarmányokat kiszorítani. Megfelelő kísérletekkel a gabona denaturálását olcsóbbá kell tenni. 4. A kenyérfogyasztás csökkentésének megakadályozása érdekében a liszt és őrlmények adóját le kell szállítani. 5. A gabona-határidőzlet felfüggesztését abban az esetben, ha az áralakulásra káros befolyást gyakorolna és rendkívüli áreséseket idézne elő.

— Nem csökkentik a francia hadügyi költségvetést. Párisból jelentik: Az Echo de Paris úgy értesül, hogy a kamara a legutóbb csökkentett katonai költségvetés összegét újabb tételek megszavazásával az eredetileg tervezett összegre emelnie fel.

HETI RÁDIOMŰSOR

Európa nevezetesebb hullámhosszai:

Allomás	m	kW	kHz
Nürnberg	217	0.5	1256
London National	261	67	1143
Ostrava	263	11	1139
Bratislava	279	14	1076
Leipzig	250	2.3	1157
Kosice	294	2.6	1022
Zágreb	307	0.3	973
Göteborg	322	15	982
Boroszló	325	1.7	923
Nápoly	331	1.7	905
Brno	342	2.8	873
Barcelona	349	5	859
Strasbourg	345	12	869
Grác	352	9.5	851
London Regional	356	45	812
Mühlacker	360	75	833
Hamburg	372	1.7	906
Poul	385	15	779
Bukarest	394	16	761
Katovice	409	16	734
Berlin I.	419	1.7	716
Beograd	431	2.3	696
Stockholm	436	75	689
Róma	441	75	620
Langenberg	473	17	635
Midland Regional	479	33	626
Prága	487	5.5	617
Milánó	501	3.5	599
Brüsszel	509	1.5	590
Budapest I.	550.5	20	590

Vasárnap, március 12.

Beograd 8.55: Műsorbemondás. 9: Torna. 9.30: Pravosláv istentisztelet a püspöki templomból. 12.05: Gramofon. 12.30: A »Ruslan« balalajka zenekar hangversenye. 15: Gramofon. 16: A rádiózenekar hangversenye: Adam: Egy napig királynő. 2. Demersemm: Ünnepe Aranjuézben. 3. Gounod: Faust. 4. Massenet: Scènes pittoresques. 5. Micheli: Angelus. 6. Ganne: La czarine orosz mazurka. 19: Gramofon. 19.20: Ertl Rudolf opera áriákat énekel. 20: Hangjáték. 20.30: A királyi gárda fuvós zenekarának hangversenye. 22: Hírek, majd tánczene.

Budapest I. 9: Hírek, kozmetika. 10: Egyházi ének és szentbeszéd az Egyiptomi templomból. 11.15: Evangélikus istentisztelet. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és vizállásjelentés. Majd: A M. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Dohnányi Ernő dr. Mozart: Varázsfuvola, nyitány. Haydn: XXII. szimfónia. Beethoven: Mödlingi táncok. Strauss Richárd: Urhatnám polgár, szvit. Schubert—Dohnányi: Moments musical. 2: Gramofonlemez. Massenet: Elégia (Pataky Kálmán). Bizet: Gyöngyhalászkok, ária (Pataky Kálmán). Sarasate: Romanza Andaluza (Hubermann Bronislaw). Donizetti: Szerelmi bájital, ária (Julius Patzak). Puccini: Nyugat leánya, ária (Julius Patzak). Wagner: A niürnbergi mesterdalmokok — Walter versenydala (Julius Patzak). Heiser: Grüss mir das blonde Kind (Herbert Ernst Groh). Lenoir: Szép szerelmesem (Fekete Pál). Young: Lullaby of the leaves, foxtrott (Jack Payne zenekara). Lajtai: Egy édes kocsmá (Sebő Miklós). Kola: Drágám, csak egy bigint (Sebő Miklós). Kondor: Huncut az a toronyóra (Sebő Miklós). Sándor: Nem kívánok semmi rosszat (Sebő Miklós). Valerio: Warum (Harlem Melody Band). Gray: F. P. 1. nem felel c. filmből: Flieger grüss mir die Sonne. 3: Kern Hermann m. kir. kísérletügyi igazgató: »Egészséges burgonyát vessünk«. 3.45: Rádió Szabad Egyetem. 4.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd: Pertis Jenő és cigányzenekara. 5.45: »Ideges vagyok«. Szilárd János vidám csevegése. 6.15: Steiner Simi jazz-revüje. 7: Móra Ferenc novellája. 7.30: Sport- és ügetőversenyeredmények. 7.45: Operettelőadás a Studióból. »Hajduk hadnagya«. Operett három felvonásban. Szövegét írta Rajna Ferenc. Zenéjét szerezte Czobor Károly. Utána, kb. 9.45: Időjelzés, sporteredmények. Majd: Guttenberg György szalonzenekara és Horváth Gyula cigányzenekara Kalmár Pál énekszámával.

Hétfő, március 13.

Beograd 11: Műsorbemondás, majd gramofon. 12.05: A rádiózenekar hangversenye. Andrejevics: Induló. 2. Binicski: Hárem dal. 3. Blodek: A forrásnál. 4. Boieldieu: A fehér hölgy. 5. Holländer: Luxus távirat. 6. Niemann: Szent virág és ünnepe egy kínai kertben. Petras: Artatlan Zsuzsi. 13.30: Hírek. 15: Meseóra. 15.30: Gramofon. 16: Harmonika. 16.30: Batranjac Tatjana hangversenye. 1. Bizet: Carmen. 2. Chausson: Le colibri. 3. Debussy: Romance. 4. Debussy: Mandoline. 5. Arenszki: A dal. 6. Cui: Két dal. 17: Német párbeszéd. Krsztics Mira asszony és Bogicsevics Jovan tanár. 19: A rádiózenekar hangversenye. 1. Dominis: Panics ezredes. 2. Dominis: Guszla. 3. Frait: Szerb tánc. 4. Audran: La Mascotte. 5. Woode—Finde: adnIneülserzm — jkLl.s.g.,H den: Indiai szerelmi dal. 6. Bach: Ariele, a levegő leánya. 20: Átvitel Zagrebből. 22: Hírek, majd gramofon.

Budapest I. 9.15: Gramofon. Közben 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó. 12.05: Szervánszky-szalózenekar. Lincke: Nakiri esküvője, nyitány. Járay István: Aranyhárfá, keringő. Weninger Ernő: Petito, intermezzo. Losonci Lajos: Vizió. Lehár: Paganini, ábránd. Popy: Balettszvit. Közben 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 1.30: Tanfolyam a Testnevelési Főiskoláról. Kmetykó János: Bemutató tanítás. 3.30: A rádió diáklórája. »Magyarok Bécsben. 1848-ban«. 4: Asszonyok tanácsadója (Arányi Mária előadása). 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: »Hajnali látomás«. Sebesi Ernő novellája. 5.30: Szeghő János szerzeményei. Előadja Halmos Tibor (zongora). Bevezetőt mond Papp Viktor. 6.10: Német nyelvoktatás (Szentgyörgyi Ede dr.) 6.40: Wekerletelepi Dalkör. Sztára Sándor: magyar Zsoltár. Nosedá Károly: Szeretném itthagyni. Pacius F.: Finn dal. Selim Palmgren: Az ördög rabjainak dala. Jungst Hugó: Fonj, fonj. Dienzl—Demény: Liliomszál. Newin—Demény: A rózsafüzér. Schubert—Demény: Amig tavasz lesz. Gróf Festetich: Arvalányhaj. Nosedá Károly: Katalin pusztai nóták. 7.30: »A Némi-tó megfajított titka«, Máthé Elek dr. felolvasása. 8: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Berg Ottó. Közreműködik Sándor Erzsé. Utána kb. 9: Pontos időjelzés, hírek. Majd: Patria-jazz és Bodrics Béla cigányzenekara Szánthó Gyula énekszámával. Saphir: Elmulik minden (Szánthó). Ruszinkó: Szeretnéd-e még az orgonavirágot, tangó (Szánthó). Ábrahám Pál: Eins, zwei, drei und vier, foxtrott. Stephan Weiss: Háromszor hat tizenhét, foxtrott. Dalok: Huszka Jenő: Darumadár. László Imre: Csendes lett a falurossza. Kalapom, kalapom csurgóra. Edesanyám ha bejön Egerbe. Vörös bort ittam az este. Murgács Kálmán: Szőke Tisza partján. Doby Józsa: Nem tudok én megjavulni. Dankó Pista: Megkondult a kecskeméti öregharang. Gergelyffy: Ne mondja senkinek. Kiszely Gyula: Rádióélet csárdás.

Kedd, március 14.

Beograd 11: Műsorbemondás, majd a rádiózenekar hangversenye. 1. Auber: Fra Diavolo. 2. Gounod: Saba királynő. 3. Micheli: Petit suite. 4. Komzak: A szép zöld Narentánál. 12.05: Gramofon. 12.35: Cigányzene. 13.30: Hírek. 15: Gramofon. 15.30: Szkalár Ivan citerázik. 16: Előadás a nemzeti táncokról gramofonlemezekkel. 16.45: Rádiózenekar hangversenye. Barbieri: Perdita. 2. Ascher: Tavasz a bécsi erdőben. 3. Leuschner: Napfény tenger. 4. Kálmán: A hollandi menyecske. 19: Gramofon. 19.30: Előadás. 20: Beethoven: Quartette f-moll op. 75. 20.30: Tosca gramofonlemezekkel. 22.30: Hírek.

Budapest I. Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara. Vezényel Melles Béla. Rossini: Olasz nő Algirban, nyitány. Waidteufel: Szerelmem angyala, keringő. Meyerbeer: Hugonották, ábránd. Meyer—Helmund: Egy éj Szentpétervárott, szvit. Czibulka: Stephanis, gavott. Lincke: Berlini mesterdalmokok, egyveleg. Gro-

wald Ernő: Induló. Közben 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó. 12.05: Déry Margit énekel és Losonci-Schweitzer Oszkár hegedül. Zongorán kíséri Polgár Tibor. Csajkovszkij: Meditation (Losonci-Schweizer). Verdi: Alarcosbál — ária a III. felvonásból. Verdi: Aida — ária a III. felvonásból (Déry). Boccherini: Allegretto. Losonci-Schweitzer: Air. Burmester: Staccato szerenád (Losonci-Schweitzer). Mascagni: Parasztbecsület — Santuzza áriája. Puccini: Tosca imája (Déry). San Martini: Canto amorso. Losonci-Schweitzer: Perpetuum mobile. Közben: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 4: »Utazás a palóc nyelv körül«. Forgón Lajos előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: »A keletázsiai nő«. Ho-Dzinja, a kínai nyelv egyetemi lektora előadása. 5.30: Mándits-jazz Vajda Károly énekszámával. Polgár Tibor: Nápolyi szerenád (Vajda). Villányi Andor: Te vagy az élet (Vajda). Bachmann: Oh ez a bigin. 6: Francia nyelvoktatás. 6.30: Herz Lili zongorázik. Schubert: Impromptu B-dur. Chopin: Scherzo b-moll. Andante spianato e Grande Polonaise Es-dur. Chopin—Liszt: Mädehen's Wunsch. Liszt: Valse Impromptu. Dohnányi: Induló. Capriccio. 7.15: Vitéz Kolozváy-Borcsa Mihály előadása: »A vidéki sajtó hőskora«. 7.45: Gramofonlemez. Mendelssohn: Szentivánéji álom. Furtwängler. Mendelssohn: Velencei gondoladal. Verdi: Aida, ária. Bazzini: Manók tánca. Strauss János: Kék Duna, keringő. Popper: Arlequin. Brahms: Ständchen. F. Dell'Acqua: Villanelle. Verdi: Rigoletto, ária. Fűredi: Végigmentem az ormódi temetőn. Erkel: Vörös bort ittam az este. Kalmár Tibor: Nem hiszem, hogy még egyszer is. Torajján egy hiszlány. Schuster: Székely kesergő. Lavotta: Magyar szerenád. 8.45: »Csillagnézők«. Drámai képek. Irta Bükky György és Gyula diák. Utána Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. — Majd: Bura Sándor és cigányzenekara.

Szerda, március 15.

Beograd 11: Műsorbemondás, majd gramofon. 12.05: A rádiózenekar hangversenye. 1. Jenko: Az üldözés. 2. Rendla: Vig percek. 3. Strucetoll Moranatoll. 4. Ponchiekki: Gioconda. 5. Halevi: Zsidónő. 6. Lanner: A romantikus. 13.30: Hírek. 15: Gramofon. 16: A rádiózenekar hangversenye. 1. Cui: Fils du Mandarin. 2. Lindner: Lirai svitt. 3. Őszi hangulat. 4. Puccini: Pillangó kisasszony. 5. Grieg: Induló. 17: Orvosi előadás. 19.30: Toics Zsika jugoszláv dalokat énekel. 20: Gramofon. 20.30: Átvitel Bécsből. 22.30: Hírek, majd tánczene.

Budapest I. 8.30: Hírek. 9: Református istentisztelet. 10: Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi plébániatemplomból. 11: Evangélikus istentisztelet. Utána: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. Majd: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Friedl Frigyes. Erkel: Hunyadi László, nyitány. Dohnányi: Ruralia Hungarica. Volkmann—Buttykay: Magyar zeneválat. Bartók: Magyar képek. Kodály: Nyári este. Szabados Béla: Régi magyar táncok. Liszt: Rákóczi-induló. 2: Gramofonlemez. — 3.30: A rádió diáklórája. »A magyar betű elindul«. 4: Kurina Simi és cigányzenekara. 4.55: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5: »A magyar szabadságharc a külföld költészetében«. Galamb Sándor előadása. 5.30: Szabadságharc dalok, indulók. Előadja a m. kir. Mária Terézia 1. honvédegyalozred zenekara. Vezényel Friesay Richárd. 6.50: »Kossuth Lajos diadalutja Amerikában«. Kun Andor dr. előadása. 7.25: A m. kir. Operaház előadásának ismertetése. 7.30: A m. kir. Operaház előadásának közvetítése. »Bán bán«. Dalmú 3 felvonásban. Szövegét írta Egressy Béni. Zenéjét szerezte Erkel Ferenc. Az I. felvonás után: Pontos időjelzés, sporteredmények. Az előadás után: aradi Farkas Sándor cigányzenekara, Ignáth Gyula énekszámával.

Csütörtök, március 15.

Beograd 11: Műsorbemondás, majd gramofon. 12.05: A rádiózenekar hangversenye. 1. Gade: Ossian. 2. Dreyer: A bábátündér. 3. Leoncavallo: Matia. 4. Rubinstein: Perzsa svitt. 5. Massenet: Werther. 6. Nesvadba: Loreley. 7. Radarevski: Menuett. 8. Dvorak: Humoresque.

9. Glinka: Kamarinszkaja. 10: Chopin: Polonaise. 13.30: Hírek. 15: Gyermek óra. 16: A rádiózenekar hangversenye. 1. Joksizimovics: Induló. 2. Joksizimovics: Emlékezés. 3. Urbán: Kolo. 4. Thiele: Egyiptomi svitt. 5: Arnold: Valse trieste. 6. Lehar: Pacsirta. 17: Előadás. 18.30: Francia párbeszéd. Damjanovics Mirko professzor. 19: Gramofon. 19.30: Georgijevics: Pabszt majda asszony hangversenye: Műsoron D'Albert, Dessauer, Milojevics, Krsztics, Mozart és Gounod művei. 20: Átvitel Ljubljánából. 22: Hírek, majd cigányzene.

Budapest I. 9.15: Ragyóczy Jolán zongorázik. Vágó Borika énekel és Szijj Dénes tárogatózik. Zongorán kísér Polgár Tibor. 12: Déli harangszó. 12.05: Halasi Nyilas Pista és cigányzenekara. Közben Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 4: »Mindig vannak Cilikék«. Elbeszélés fiatal lányok számára. Irta és felolvassa Tutsek Anna. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. Sigmund Elek műfegytemi ny. r. tanár: »Az országos műtrágyázási kísérletek«. 5.30: Gramofonlemez. Vértés: Ne tudja meg senki, tangó. Roesen: Tanzt du auch so gern wie ich, tangó. R. Ervin: So ein Mädel vergisst man nicht, tangó. Amadei: Jána, tangó. Plesov: Baby lacht, foxtrott. Doley: Can't do without lowe, foxtrott. Gordon: Listen to the German Band, foxtrott. Abrahám: Wenn wir Türken küssen, foxtrott. Abrahám: Toujour l'amour, keringő. Daisy, keringő. Noack: Volga, Volga, keringő. Lopaz: Zen will ja nichts, bigin. Márkus: A bigin a divat az idén. May: Musik muss sein, indulófox. 6.15: Angol nyelvtanítás. 6.45: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Komor Vilmos. Közreműködik Orosz Julia. Korngold: A hőember, nyitány. Gounod: Faust, ékszerária. Saint-Saens: Algiri szvit. Weber: A bűvös vadász — Agátha áriája. Hubay: A cremonai hegedűs, ábránd. Glazounov: Táncelemenet. 8: Vigjáték előadás a Studióból. »Édes ellenség«. Vigjáték 3 felvonásban. Irta Bónyi Adorján. Rendező Odry Árpád. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Rác Berci és cigányzenekara. 11.15: Erdélyi-Patát Leó jazz-zenekara a Gelért-szállóból Vig Miklós énekszámával. Eise-mann: Minek is van szerelem, keringő (Vig). Záhorszky: Igérje meg, tangó (Vig). Hartstein Péter: Ott, ahol a hatos kocsi befordul (Vig).

Péntek, március 17.

Beograd 11: Műsorbemondás, majd a rádiózenekar hangversenye. Flotov: Alessandro Stradella. 2. Schubert: Straendchen. 3. Raff: La polka de la reine. 4. Mendelssohn: Nyáregi álom. 12.05: Nikolics népdalokat énekel cimbalom kísérettel. 13.30: Hírek. 15: Gramofon. 15.30: torna. 16: A rádiózenekar hangversenye. 1. Rendla: Szerb dalok. 2. Petrovics: Szerb egyveleg. 3. Moment musical. 4. Rossini: A sevillai borbély. 5. Lacombe: La feria. 6. Transalteur: A szerelem meséi. 7. Bizet: Carmen. 17: Előadás. 19: Cserne-Mijovics Ida asszony hangversenye. 1. Brahms: Bölcső dal. 2. Puccini: Gianni Schichi. 3. Manon. 4. Bajics: Divna si. 5. Tosti: Se tu canti. 6. Massenet: Manon. 7. Buzzi—Peccia: Lolita. 19.30: Sskol előadás. 20.15: Átvitel Varsóból. 22.15: Hírek, majd cigányzene Rudnicsanin étteremből.

Budapest I. Bertha István szalózenekara. Offenbach: Hoffmann meséi. Liszt: Hódolati induló. Clemens Schmaltich: A szenvedélyes Yvette. Dr. Gajary István: A kis katonák c. operett nyitányi. Godard: Canzonetta. Dr. Haász Richárd: Echoes of Life, melódia. Dr. Garami Béla: Legenda. Huszka Jenő: Tündérszerelem, operettnyitány. Szendy Árpád: Farsangi szerenádnád. Elgar Edward: Szerelmi üdvözet. Perényi Géza: Duhajzó. Karl v. Kaskel: Farsangi miniatűrök. Harlekin és Columbine. Gavotte. Farsangi zsvivaj. 12: Déli harangszó. 12.05: Gramofonlemez. Rossini: A tolvaj szarka, nyitány. Bizet: Carmen, virágária. Meyerbeer: Dinorah. Mendelssohn: Wem Gott will rechte Gunst erwießen. Rossini: La Danza. Weiss: Schwarze Katharina, foxtrott. Abrahám: Tangolita — a »Bál a Savoyban« c. operettből. Young: Lawd, you made the night too long. Steiniger: Frau Wirtin empfängt Jack Hiyton

und seine Boys. Warren: Too many tears, foxtrott. Young: Lullaby of the leaves, slowfox. Közben: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 1.30: Tanfolyam a Testnevelési Főiskoláról. Rosta Irén: Bemutató tanítás. 2.45: Hírek, élelmiszerárak, piacárak, árfolyamhírek. 3.30: A rádió diáklélorája. »A láthatatlan pénz«. 4: »Az agyagtábláktól Gutenbergig«. Moravek Endre előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Állami gépgyár fuvós zenekara. Vezényel Borsay Samu. Borsay Samu: Szébb jövőt, induló. Offenbach: Orfeusz a pokolban, nyitány. Strauss János: Kék Duna keringő. Borsay Samu: Az ő dalai, magyar ábránd. Schubert—Berté: Dal a »Három a kislány« című daljátékából. Lehar: Luxemburg grófja, operettegyveleg. 6.15: »Májusi kaland«. Irta és felolvassa Andai Ernő. 6.40: Zsigmondy Gábor zongorázik. Beethoven: Cis-moll szonáta. Bartók: Este a székelyeknél. Azt mondják, nem adnak... Liszt—Paganini: F-dur etude. Liszt: Rapszódia. 7.25: A rádió külügyi negyedórája. 7.45: Guttenberg György szalózenekara. 8.50: Pontos időjelzés, hírek. 9.10: A m. kir. Operaház előadásának ismertetése. 9.15: A m. kir. Operaház előadásának közvetítése. 1. »Miami Schichi« Vigjáték 1 felvonásban. Szövegét írta Forzano. Fordította Graf M. Zenéjét szerezte Puccini. 2. »A háromszögletű kalap«. Balett 1 felvonásban. Irta Sierra G. M. Zenéjét szerezte Manuel de Falla. 11.30: Bura Károly és cigányzenekara.

Szombat, március 18.

Beograd 11: Műsorbemondás, majd gramofon. 12.05: A rádiózenekar hangversenye. 1. Binicski: Hazából. 2. Brodil: Cigány, egyveleg. 3. Leoncavallo: Bajazzo. Fall: Dollár hercegnő. 13.30: Hírek. 15: A közönség kedvenc lemezei. 16: Rádió csevegés. 16.30: Adamovics: Dubszka asszony hangversenye. 1. Verdi: Roubadour. 2. Puccini: Moheme. 3. Puccini: Tosca. 4. Halevi: A zsidónő. 5. Wagner: Tannhauser. 17: Gramofon. 19: Flota hangverseny. Putnik György hangversenye. Haendel: Szonata. 2. Mozart: Andante. 19.50: Kostana. Énekes játék Zenéjét szerezte Krsztics Péter. 22: Hírek, majd sétá Európán át.

Budapest I. M. kir. Mária Terézia 1. honvédgyalozred zenekara. Vezényel Fricsay Richárd. Stephanides Károly: Budapesti Duna-korzón, induló. Lincke: Tavasz, keringő. Thomas: Raymond, nyitány. Lehar: Friderika, ábránd. Székely Imre—Bertha István: Magyar rapszódia, Strauss Ede: Egyveleg Strauss János keringőből. Fricsay Richárd: Magyar induló. 12: Déli harangszó. 12.05: Házikvintet. Naggiar: La fantasia arabe, Dreyer: Katalonai idill, Rózsavölgyi: Lassu magyar és friss, Volkmann: Andante és Scherzo (g-moll vonós-negyves), Armandola: Andaluziai szerenádnád, Hunt ley: Hoan, keringő. Közben 12.05: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 4: A Rádióélet gyermekjátékszórója. 5: Másfél óra szórakoztató zene. 6: »Az ökölvívás mint sport és mint önvédelem«. Kankovszky Artur előadása. 6.30: Morvay Akos magyar nótákat zongorázik. 7.10: Rádióamatörposta. 7.45: Budai Dénes és Reményi Béla szerzeményei. Előadja Tóth Erzsé és Palmár Pál. 9.15: »Tánzlétekel a világ körül.« Bánóczy Dezső dr. gramofonrevüje. 10.15: Időjárásjelentés, majd: Kiss Lajos cigányzenekara Varga Imre énekszámával. 11.30: Kalmár Tibor zenekara.

Mit üzen a szerkesztő?

V. Gy., Noviszád. Nem osztozhatunk abban a véleményben, hogy a közönség menekül a mai kortól és ezért »egy régi, de jobb korra szeretne visszahátrálni olvasmányában«. Az ön elgondolása szerint felesleges a ma irodalma, a tapasztalat azonban megcáfolja feltevését. A közönséget jóformán csak az érdekli, ami ma történik, ami holnap fog történni és kevés olvasónak van türelme meg ideje arra, hogy egy elszűpött világba zárja magát és ne törődjön a ma életbevágó, földrengéses problémáival. Mi azonban ettől eltérően a hozzánk érkező irásokat és elbeszéléseit nem azért nem tartjuk közzé, mert egy régi, letűnt korról szólnak, hanem azért, mert irodalmi értékük alacsony. — A

kéziratokat nem küldhetjük nyomtatványként vissza, mert a posta súlyosan megbüntető érte.

A hádcési út. A cím után valami rejtett szimbólumot vártunk, valami kalandos utazást az alvilágba s csodálkozva egy lapos, fakó, unalmas történetet kapunk. Alakjai élettelenek, a történet az események szellemtelen egymás mellé állításából toldozódik-foltozódik, a leányintézet romantika pedig olyan nyűtt, mint valamilyen kirakat-sarokban felejtett bábu, melynek színeit már rég kiszitta a nap. Mi köze mindennek Hádészhez? Másik novelláját még nem kaptuk meg, talán sziveskedne annak átvevőjénél, illetve továbbítójánál érdeklődni.

Essere sola in mezzo... A jelzett összevadás nem odiare-ből, hanem odore-ből származik. A helyes fordítás tehát ez lenne: »hogyan senkise érezte ezt a sirást« (che nessuno odora quel pianto). Mäskor is nagyon szívesen állunk szolgálatára.

Messze küldöm... Fehérhaju asszony. Rózsabimbó. Őszi alkony. Versei a mult századvég fáradt, langyos, tétova poézisára emlékeztetnek. Ami negyven év előtt élmény lehetett, az ma már nem az, vagy ha a költő annak mondja őket, akkor nem őszinte. Mi friss, igaz érzések kivételét várjuk és kérjük a versekben, nem pedig elfakult költemények utánérzését.

A párbaj. Ezek a papirosfigurák sohasem éltek. Lehet, hogy maga a történet igaz volt, de megírása, szcenírozása annyira kezdetleges, száraz és vértelen, hogy kiül belőle minden valószínűség, minden életet. Ezt a romantikus történetet különben is nehéz lenne úgy megírni, hogy a ma olvasójának érdeklődését leküsse. Miért ilyen messzire elkalandozni egy novellatémaért, mikor sokkal egyszerűbb és könnyebb dolog lenne a mat adni, a mai életünket és mindennapi szomorúságunkat?!

Több kéziratról legközelebb.

Olcsó utazás Budapestre

és vissza úgy a Jugoszláv mint a magyar vasutakon
1933 március 17-től március 26-ig

Fenti idő alatt a magyar határ vizum nélkül léphető át és a vizum Budapesten 2.50 pengő ellenében szerezhető be. A vizum kéthavi tartózkodásra jogosít.

Ugyancsak fenti idő alatt a Budapestre és vissza való utazásnál a magyar vasutak 50 százalékos, a jugoszláv vasutak csak a visszautazásnál 50 százalékos díjmérséklést engedélyeznek.

A vizum nélküli utazásra, a vasuti és egyéb kedvezmények igénybevételére jogosító igazolványok a budapesti Tényészállatváltó és Mezőgazdasági Kiállítás alkalmából (1933 március 23–27) kerülnek kiadásra és a kiállítás megtekintésére is jogosítanak. Az igazolványok 60 dinár és portó ellenében kaphatók:

Beograd: Magyar Kereskedelmi Képviselet Utazási Osztálya, (Beograd, Jaksiceva ul. 2, Palata Akademia), — Putnik utazási iroda.

Szabolcs: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Lloyd, Általános Hitelbank, Közgazdasági Bank, Munka kiadóhivatala.

Bácska Topola: Takarékpénztár. Novi Vrbász: Schmidt Frigyes. Veliki Beeskerek: Takarékpénztár. Szombor: Bácskai Gazdasági Egyesület, Szabolcs Testvérek, Putnik.

Szenta: Gazdakör Novoszel János titkár, Kereskedők Egyesülete.

Velika Kikinda: Centralna Stedionica. Noviszád: Putnik utazási iroda, Lusztig bankház.

Oszijek: Jugoszlóvenszka Banka, Lavo-szláv Pápai.

Csakovec: Hofmann Elemér. Novi Becsej: Általános Hitelbank. Kula: Hitelbank.

Sztara Kanyizsa: Esztergomi Iván. Sztari Becsej: Galambos István. Pancsevo: Népbank, Globus szállítási vállalat.

Zagreb: Magyar konzulátus. Szarajevo: Putnik.

GRIPPE ELLEN

egyedüli hatásos és biztos szer a Medicinal Konyak és Rum, melyhez töményített kivonatot, valamint abszolút gyógy-alkoholt meglepő olcsó áron kaphat kizérólág, csakis **Huglea drogériában Kosta Zsivojnovicsnál, Novisad, Trg Oslobođenja 2**

NYILT TÉR*

Köszönetnyilvánítás

Ezúton mondunk bálás köszönetet mindazoknak, akik felejtethetetlen halottunk

Banhayer Istvánné

szül. Bauer Mariška temetésén megjelentek és ezzel valamint virág-adományokkal igyekeztek mély gyászunkban résztvenni. Külön köszönetet mondunk a noviszádi női Mária kongregációnak, amiért testületileg vett részt a temetésen.
Noviszád, 1933. március 12.
A gyászoló család.

Minden háziasszony

azért főzi legszívesebben a mi cikorია pótkávékat, mert jó erős, tehát kevés keli belőle. A kávét szép sötét színűre festi. Gyártja Frank J. i drugovi Novi Sad, Futoska 137. 546-2

STARI-BECSEJ egvetlen

speciális cukorkaüzlete

berendezéssel és áruval más vállalkozás miatt eladó.
Komáromi »Bonboneria« Stari-Becsej

Hová megyünk ezen a télen ?!

A Gradska Pivarába (Városi Söröcsarnok)

Ott az ital elsőrendű, a kiszolgálás előzékeny és gyors, az árak a legolcsóbbak!

Tulajdonos: **NAVANDŽA VIKTOR.** (Zenede épület)

Eladó vendéglő

Sztáribecsej-alsóváros főterén, katolikus templom, iskolák mellett olcsón eladó vagy bérbeadó egy kitűnő saroképület, melyben fűszerkereskedés és vendéglő volt. Eladó olcsón egy féltonnás, egy másféltonnás Fordauto, új gumikkal, kifogástalan állapotban. Kisebbséget használt, féderes strájkocsi. — Érdeklődni Weinhardt szódagyárban. 867

Malmoknak, üzemeknek, gépeszeknek!

Ajánljuk prima krom-szürke és piros varró- és kötősziját minden méretben, lkgként 62 dinár, piros 68 dinár ab Ada, utánvéttel szállítva. Barna hajtősziják minden méretben, legolcsóbb áron kaphatók nálunk. Viszonteladóknak árengedmény
KONZUM, Ada Dunavska Banovina. 618

Művészi fénykép-felvételek

VIG

fénykép-szalón
SOMBOR
Kralja Aleksandra ulica

PHILIPS FILEKTOR

Bármely rádió készülék szűkebb, több állomás közbebeszélése lehetetlenné lesz, ha ezt a kis csodát a gépéhez csatolja. Ha megveszi, **VIWATT csöveket is használ!** máris új rádiója lesz.
Forduljon bizalommal

Radio-szalón, Braća Hirsch céghez
Novisad, Kr. Alexandra u. 3

APROHIRDETÉSEK

egy hétköznap, mint vasárnap
egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár
a legkisebb apróhirdetés 10 dinár

JOKARBAN levő bicikli eladó. Noviszád, Primorszka 19. 864

KÉT AGYAS butorozott szoba használat-tal 15-re kiadó. Kovács, Noviszád, Szuvoborszka ul. 4/I. 879

UJ HÁZ minden elfogható árért eladó. Noviszád, Darányi telep III. 4. Lerch. 858

EGY FŐZNI TUDÓ bejárónőt felveszek március 15-re. Noviszád, Zseljeznička 73. 859.

ELADÓ HAZTELEK, Noviszád, Jovana Aranjičeva 10. 860.

KÉT SZOBA, előszoba, konyha, speiz és két szoba, speiz vízvezetékek kiadó. Noviszád, Uspenszka 3. 861.

UCCAI két szoba konyha 15-re kiadó. Noviszád, Braća Ribnikara (Lövész ucca) 11. 862

AJTÓK, ablakok, kiöntők, padlásablakok eladók. Orban villa, Noviszád, Futaki ut. 97. 865

VENDEGLŐM április elsejétől bérbé, vagy elszámolásra kiadó. Patócs Béni, Bácska - Topola. 866

ABLAKOK és egy ajtó a lebontott kálvária kápolnából eladó. Bővebbet ugyanott. 848.

TELEK esetleg két külön darabban a Pirosi ut végén eladó. Özv. Tandoriné, Pirosi ucca 55. 849

10 DARAB kettős méhkas eladó. Prelics asztalos, Noviszád, Pirosi ut 14. 877

UJ ABLAKOK különböző méretekből, készen eladók. Prelics asztalos, Noviszád, Pirosi ut 14. 876

KÉT LAKÁS: egy egyszobás és egy háromszobás lakás azonnal kiadó. Noviszád, Duna ucca 12. 874

EGY HAZHELY, szoba konyhás épülettel eladó. Bővebbet. Rajić Arhimandrita 9. 872

KOCSIS azonnal felvétetik. Jelentkezni lehet Monašević és Stanišić divatáru keresk. Noviszád, Kralja Petra 25. 873

SULYOK fest. tisztít

Minta után pontosan fest. olcsó árak. Öltöny tisztítás 40 — din. Novisad, Futoska 12.

Szállítunk elsőrendű tülkölőfűtőket legolcsóbb áron!

Prima bükkszék 50kg-át	490 dinár
" " " " " " " " " "	100 kg. aprítva hasítva 25 dinár
" " " " " " " " " "	150 kg. " " " " " " " " " "
" " " " " " " " " "	200 kg. " " " " " " " " " "

HUBERT és FIA Novisad
VEL. LIMAN. Tel. 25-47
SZÉN, KOCSZ, TESZLICI FASZÉN KÉPVISELET. 4566

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel értesitem nagyra becsült vevőkörömet, hogy kézimunka üzletemet ugyanabban a házban a Banovina büfé mellé helyeztem át, mely alkalommal felhívom szíves figyelmüket az újonnan felszerelt

aszurozó és endlítő gépeimre, melyeken a legrövidebb időn belül elvégeznek minden megrendelést a legkényesebb igényeket is kielégítően. Sürgős esetekben az **ASZUROZÁS ÉS ENDLÍTÉS** soron kívül lesz elvégezve. — Azonkívül szakszerűen végzek függöny és mindennemű kézimunka montírozást, ugyancsak vállalom perza és szmirna szőnyegek stuccolását, valamint minden e szakmába vágó munkák lelkiismeretes és gyors elvégzését.

Egyben értesitem a n. b. közönséget, hogy az üzletemben vállalom **RUHA ÉS KÉLMÉ FÉSTÉST** valamint **RUHA TISZTÍTÁST IS.**

Tisztelettel
Özv. Nagyfejeőné
előnyomda és kézimunkaüzlet
Novisad, Kraljica Marija u. 2. (Srpska Matica épület)

Halottaink emlékének megőrzése a legszebb emberi erény.

GOLGOTA

temetkezési vállalat a legmesszebb menő igényeknek megfelelően elsőrendű új felszereléssel, villanyvilágítással és falvédő szerkezettel (a falakba nem verünk szegyet), nagy raktár érc és saját készítésű fakoporsókban, szemfedelek és koszorúkban, exhumálást és szállítást bárholonnan bárholvá vállalunk. **A legolcsóbb kiszolgálás.**

LENKEY IMRE ES FIA

»GOLGOTA« TEMETKEZESI VÁLLALATA
Noviszád, Uspenszka u. 12. Telefon 26-90

Lysoform

a legbiztosabb fertőtlenítőszer

Fertőtlenítsen legalább hetenként kétszer orrüregét Lysoform oldattal (egy evőkanálnyi vízbe 4-5 csepp Lysoform) és ez **megvédi Önt a náthától.** 100 gr D. 18'—, 250 gr D. 36'—

LIFKA MOZI - SZUBOTICA

Vasárnap 4 és 6 órákor utoljára
 Renate Müller, Gisella Werbezirk,
 Georges Alexander, Otto Walburg
 felléptével

Szerelmi diktátor

Vasárnap este 9 órákor premier!
 Zenezóval, vigiátékkal, szok mókával

Jönnek a huszárok

Német katonai vigiáték — Pószereplők:
 Ursula Grabley, Ida Wüst, Fritz Schulz

Női tavaszi kabátok

raktárra érkeztek
 Már 190.-, 220.-, 270.-, 290.-
 dináros áron is beszerezheti szükségletét

Wagner Ferenc fia főtéri üzletében
SZUBOTICA

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap
 egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár
 a legkisebb apróhirdetés 10 dinár

Szép ház kerttel a Sulc
 malomnál, olcsón eladó.
 Marija Petrovics ul. 4. Fel-
 világosítás: Futoska 22
 üvegkereskedés. 836

ÁLLÁST KERES

Szófőr, volt üzemvezető
 nagy vállalatnál, kitűnő
 mechanikus, szerény igényekkel állást keres, vidékre is elmenne. Cím a noviszádi kiadóban. 883

KIADO

KIADO április 1-re két szoba, előszoba konyha, szelz Arse Teodorovics uca 17 alatt. Bővebbet Duna ucca 6, Irlikban. 857

ELADO vendéglő a kameral szigetén, a Pecskei-né-féle csárda. Bővebbet Back Antal Futaki ut 79, temető mellett. 797

1/2 hold telep szép házzal OLCSON eladó. Cím a noviszádi kiadóban. 813

HAZ szabadkézből ELADO. Noviszád, Kinizsya ucca 7. 856

Városi Mozi, Szubotica

10-11-12
 Péntek—szombat—vasárnap

FOX hangos híradó
Flip mint mechanikus

BOB 13.

Vigjáték a hóról, a napról, a hegyekről, a sportról, de különösen egy csomó szerelmes sporttúról.

Főszereplők: **Greif Thimer, Werner Futterer és Hans Junkermann**

Aréna-Ton-Mozi-Szombor

Márc. 9-11 Csütörtök—vasárnapig

HARRY PIEL

szenzációs nagy filmje

„Jonny ellopja Európát”

Francia Riviera — Elegancia — Csodás természetfelvételek — Szép asszonyok — és nagy szenzáció!

Főszereplők:
 Harry Piel, Greif a csodakutya és — a csodáló.
 Műsorán kívül: UFA KULTUR FILM

Szenzációs filmpremierek

MA:

A P O L L O

LIANE HAID

Petrovits Szvetiszlav
 az operettek operettjében

O R L O V

Zene, dal, tánc! Orosz milió, orosz stílus, orosz tempo! Pazar kiállítás! Humor — hangulat!

Kitűnő Fox híradó:

Merénylét Roosevelt ellen — A merénylő kihallgatása — A japán- kínai háború — és egyéb szenzációs aktualitások!

Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni. Telefon 21-93. Előadások: 5, 7, 9 órákor

O D E O N

TRUDE V. MOLO HÖRBIGER C. L. DIEM

a legizgalmasabb, leggrandiózusabb kémdrámában

Az „E 3” számú kémnő

A kémközpont poklában — Az „U. 98” süllyedése — Üldözés a pülögépen — London bombázása — A kém halála — Támadás a puskaporos ellen.

A film túl magas ára miatt normális helyárak!
 Este 7 órákor mérsékelt árak!

Vasárnap délelőtt 11 órákor

Ein Tango für Dich!

(Bolváry film)

Pultformájú jégszekrényt

élelmiszerüzletbe való, használtat, 2, 2 1/2 méter hosszút megvételre keres Horvath Stevan, Noviszád Trg Kolara 3. 854

Lakás és kapu biztonsági zárat a legolcsóbban szerel

REICHEL RUDOLF
 épület és gépiakatos
 Noviszád
 Dudarska ul. 2. Telefon 31-47.

Maces

1 kg 10.- dinár
 nagyobb vételnél áruengedmény.
 Kóser Frank kávé, Kóser Ceres vaj kapható Horvath Stevan üvegkereskedésnél, Noviszád, Trg Kolara 3. 855

ELADO

Elsőrangú anyagból készült ház 3 lakással eladó. Milosa Dimitrijevicca 11. 831

Jóbevezetett fűszerüzlet lakással együtt, betegség miatt átadó. Cím a kiadóban. 828

A Futaki ut mentén a villamos végállomás előtt 1200 m² területű gyümölcsfákkal beültetett ház hely, esetleg parcellázva is előnyösen eladó. Közelebbi felvilágosítást ad: Bosnyakovics és Radics közvetítő irodája, Noviszád, Kralja Petra ucca. 881

FÉLTHERAUTO „Renault” jókarban lévő hibetelen olcsón eladó Érdeklődni Mojsavicsnál, Noviszád, Temerini ucca 9. 838

Eladó az Usztavszka utcában nagyobb ház nagy telekkel, mely építkezésre alkalmas. — Érdeklődni Usztavszka 28. 799

SZÉP UJ HAZ szabadkézből eladó. Noviszád, Darányi telep III. 154. 878

ODMAH izdajem lepa, suva odelenja, sobu kuhinju, komoru, sve veće prostorije za radionice ili magacine može se ujedno ili zasebno iznajmiti. Noviszád, Belanjiva ul. 5.

KÉT LAKÁS, három szobával, nagy előszobával és az összes mellékhelyiségekkel, modern kényelemmel (gőzzel, naragfűtéssel, meleg vízzel, kerttel és ivóvízzel) kiadó. Dr. Popov Milorad házájában, Noviszád, Duna ucca 38. 870

GARZONLAKÁS nagy szobával, előszobával és fürdőszobával (gázresóval) április elsejére kiadó dr. Popov Milorad házájában, Noviszád, Duna ucca 38. 871

Jó állapotban lévő **AJTOK ÉS ABLAKOK** nagyon olcsón kaphatók Klein Jenőnél, Noviszád, Kralja Alekszandra 8. 852

A szerkesztésért felel: **TOMAN SANDOR**
 A kiadásért felel: **BLAZSEK FERENC**

Kétszobás lakás minden komforttal április elsejére kiadó. Zseljeznicska 32. 834

KERESLET

SZÖNYVEGET használtat jó karban veszek. Cím Schmolkánál, Jevrejska 13. 842

Egy fiú borbélytanoncnak felvétetik Jurik fodrászszalonban, Noviszád, Futakit ut 16. 885

ÖTLETET VESZEK! Jól jövedelmező üzlet vállalkozás ötletét keresem megvételre. Irjton ötletelgére a kiadoba. 824

Keresek április 1-re vagy 15-re szoba, konyha, mellékhelyiségekből álló házat kerttel bérbe a telepen. Címeket a kiadoba kérek.

REGGELI SAJIT! TEJESZINCSAJIT! IMPERIALSAJIT! „MILKA” RUDSAJIT!
 Ajánl a legjobb minőségben és olcsó árakon GROSS, Tejgazdaság, Novi Sivec, Dumavszka Banovina. 837

Melyik család, házaspár vagy özvegyasszony volna hajlandó 61 éves férfinak teljes ellátást adni 15.000 dinárért. Cím a noviszádi kiadóban. 863

SPILLER LENCI
 speciális kávékeverékek felülmulhatatlanok. Kétszer naponta friss párlás. Telefon 28-91.

Gyűmölcsfák

Itt a szépek, díszik stb. OLCSON beszerezhető BASCH falkájában, Csankavir, Dun. Banovina. Kérjen árjegyzéket. 3730

Szenzáció!!

I-a aprított gyertyán tűzifa Din. 29
 I-a aprított bükk-tűzifa Din. 27
 II-a fűrészelt bükk-tűzifa (kis tuskó kályha fűtéséhez) . Din. 24
 100 kgr-ként bázhoz szállítva. Mindennemű tűzifát és I-a bükkfészket vagon vételnél! Barmely állomásra igen olcsó árban azonnal szállítunk VUJKOVICS J. és TARSÁ, fáttelep, SUBOTICA, Jukičeva ulica 41. Telefon 6-69 380

Minden hétfőn
halvacsora
 a **LEMLER**
 vendéglőben
 Noviszád, Futaki ut 99.
 (Korházai szemben)

Forgalmas szubotical
borbély üzlet
pénzes társat keres
 Ajánlatokat a szubotical kiadoba. 67

FIGYELEM! FIGYELEM!

Megérkeztek szenzációs tavaszi ujdonságaink
Versenyen kívüli minőség és versenyen kívüli árak!
 Tekintse meg nagy választékunkat vételkényszer nélkül!

Kulai posztólerakat
 Noviszád, Kralja Alekszandra 20

Tíz év után

Mind erősebben triumfált a nyár. A forró nappalok után nem jöttek hűs esték, inkább fűledtek lettek az éjszakák. Iona magányos asszonyi életét mostanában furcsa, ismeretlen nyugtalanságok zavarták. Messze idegenből került a városba férjhez, melyet az évek multával annyira megszokott, hogy soha sem gondolt annak elhagyására. Pedig az élete nem volt szép és nem volt jó, s az itteni évekből igazán nem volt mása, mint maguk az évek, amelyeket itt töltött.

Első években, mikor kitűnt, hogy férjével nem élhet együtt, többször hívták rokonai vissza magukhoz. Többször irtak sajnálkozva. Mit csinálhat ott egymagában idegenek közt, elhagyottan? Jöjjön inkább haza. De nem ment. Sok ember, szomorúságával lesújtósságával legjobban szeret eltemetkezni. S így menjen most vissza oda hol egykor oly vidám, oly sugárzó, boldog leány volt! Nem, nem tudott elmenni. Mit is keressen ott? Ha szerették is, habár jók voltak hozzá, távoli rokonok voltak. Szinte kedvükre volt akkor, hogy így messze került.

Hosszan huzódó válópere alatt megszokta a magányos, zárkózott életet, a kis házat, mely a roncsokból megmaradt, s két kis faluról való kosztosgyereket. Megszokta mindennapi egyforma napirendjét. A pontos felkelést, az álmos gondolkodás nélküli öltözködést, reggeli készitést, takarítást, főzést, s a kézimunkázó, vagy olvasgató egyforma délutánokat és estéket. S mint a magányosan élő, zárkózottságban rögzött nők legtöbbje, nem is kívánt sorsán változtatni.

Ezen a nyáron nyert befejezést a pere. Sokáig forgatta kezében a bírósági végzést. Ez maradt elmúlt életéből. Egy papírlap. Szürkén, idegentül tartotta kezében, mint gyerek, aki a pelyhes láncfű pihéit szerte fujta s itt maradt az üres kocsiánál. Most visszamehetne, haza, újra kezdeni mindent. Hisz nincs semmi közbül, csak az a tíz év.

— Tíz év... — suttogta szomorúan maga elé.

Itt áll a papírlappal az új élet küszöbén, s nem tudott vele mit kezdeni. Nem kötötte semmi és nem hívta semmi. A ház az évek szomorúsága elmúlt, a csapást régen kiheverte, s nem tudta volna megmondani, mi az ami mégis fogva tartja. Istennem az a tíz év — elmúlt, szerencsésen kilábal. Itt áll az új élet küszöbén és semmi változást nem érzett. Ismerősei, barátai nem voltak. Új barátkozásoktól félt. Magányos évei alatt annyira eltávolodott, elidegenedett az emberektől, hogy nem is kíváncsított közójük. Idegentül nézett szembe az új élettel. Hát vissza tudja az adni régi lelkét? A régi csorbítatlan ifjúkori reményekkel? A derűt, a gondtalanságot, s az eget ostromló életszerelmet? Idegentül bámult erre a papírra, melynek a csodát kellett volna elhozni és a csoda nem jött el. Mint a könyves szem, mely a könyvek felszáradásától remél mindent és akkor látja, hogy a sírás nyoma megmaradt.

Elzárta szekrényébe és nem akart többé rá gondolni.

Nem akart rá gondolni, de kellett rá gondolni. Nem kíváncsított haza, s soha nem akart vissza menni... és... és mégis. Még soha egyetlen évben sem fogták el ily ellenállhatatlan nyugtalanságok a régi otthon után. Eljött a nyár és a messze kószáló gondolatok sokszor felvetették régi életét.

Besötétedésénél, ha kezei tetlenül pihentek, míg a szürkület teljességét várta, sokszor előjött a homályból, régi fiatalkori alakja. Esténként, ha éneklő fiatalok haladtak át az uccán, furcsa bolondos érzések fogták el, hogy újra leány s ő is azok közül való. Eljöttek a régi fiatalkori vidám esték. Lányok, fiúk, unokanővérei, udvarlói. Társaságból jöttek, vagy társaságba mentek.

Szinte várta, hogy bebötoljanak hozzá és régi kedves hangzavarral áradozzanak körülötte.

Máskor álmában otthon járt. Világos lánykori ruhájában sétált a kertben, s a faciradás nyitott verendáról messze elnézett az üres telken által az „ő” városuk felé, mely ott zugott a villanytelep közelében. Messze hesegette a gondolatokat, de azok újra eljöttek. Ejszaka sokszor arra ébredt, hogy újra várja a hajnali vonat füttyülését, mely a villák mentén zakatol el. S mikor felébredt, minden olyan messze volt. Néha sóvárgás fogta el, hogy utra keljen és újra belopozzon a régi házba. Hogy újra lássa, hallja őket, újra legyenek körülötte, akik kedvesek, jók hozzá. Akik szeretetükkel levonnék válláról a tíz év terhét, hogy mindent, mindent elfelejtsen.

Felkutatta a régi hívó leveleket, melyek makacs hallgatása miatt évekként cselőtt elcsendesültek. Sokáig révült felettük. Kezeibe temette arcát, de annál melegebben, annál követelőbben örvénylettek elő a régi kedves arcok. Elrendezte dolgait, a kosztosgyerekek vakációra kerültek, a lakást lezárta, s egy reggel hiába zörgött vekkerje ébresztése.

Nem értesített senkit. Az est, s a váratlan érkezés lepleiben akart belopakodni szégyenkező arcával. De a régi város ragadta magával. Rázudultak a fények, a hangok, fűlébe harsogó emlékek, s emelték, vitték, ölelték, mámorosították, mint még soha. Amit eddig semmi nem hozott el, elhozta a visszatérés. Mintha semmi nem lett volna közbül, s ő újra a régi lányként állna otthon. Senki nem várta, mégis mintha mindenki őt várta volna.

Ideges pirossággal könyökölt ki fiakkerciján, attól a bolond képzelődéstől izzve, hogy ismerősökre kell találnia. S, szeretett volna a közömbös egykedvű szembejövőkre kacagva, mérgelődve rákiáltani: „Nem látjátok? Hazajöttem”. Képzetele ki-játszva a sebesen gördülő fiakkercereket ujjongva szallagozott előre. Barátnője előtt kellett elhaladniok. Be akart kiáltani hozzá, csak éppen rázörgetni „itt vagyok”, s sikongó, meglepett boldog hangját hallani. Megállította a fiakkert. Itt kellett valahol laknia. Ott a templom — és most nem tudta tőle egy vagy két uccával feljebb. Keresgült a változott címtáblák között. Nem ismerte meg a házat. Ez kedvét szegte. Menjünk tovább. Majd nappal jobban rátalál.

A képelet-szalag libegve, csalogatóan futott tovább a régi uccákat, épületeket előre eléje. Itt kellett jönni a kis térnek, azután a Szloboda kávéháznak. Itt lesz valahol a nagy bazár. Hogy is hívják? Elfelejtette a nevét. Közeledett a régi tánciskola ház. Ideges kíváncsisággal kutatta át szemével az emeletet. Azt hitte imbolygó párok árnyékát fedezi fel, s csak be kellene lépnie a régi vidám „kotériákra”, s úgy találná őket, mint ahogy tíz évvel ezelőtt elhagyta. De az ablakok sötétlen lefüggönyözöttek meredtek rá.

Elgúnyáltak a belváros csillogásából. Megritkult az emberözönlés, mind kevesebb járókelővel találkoztak. A magánházak csukottan, éjszakára készületen szunyókáltak. S a villák felé közeledve tökéletes volt a kihalt városvegi esti hangulat.

— Ne haragudjon a nagysága — mentegőzött kocsisa — nem vihetem addig a házzáig. Kidöntött nagy faderekak lekcsenek az uccában. Multkor alig tudtam kivergődni onnan.

Ki kellett szállnia. Leadták csomagjait, s a fiakkerecs visszament a városba. Kihaltan lélekzett körülötte a telep. Egészen egyedül volt. Furcsa bizaergő szorongással sietett tovább utján. A szemcsés homokos földet, melyet leszállásnál suhancos örömmel markolászott fel a homokos utról, melylyel rájuk akart riasztani, ahogy előre tervezte, hogy feldobálásával kösse fel az

otthoni ablakot, most mind idegesebben szoritotta össze tenyerében. Elfúladtan surrant a régi keskeny uccákon. Be sok telket beépítettek. „Ez akkor üres volt”. „Emez veteményes”. Kereste az üvegházakat, a nagy virágkertészet messze lankásan lenyúló virágkertjét. Ott is házak. Felparcellázták. A platánokat kivágták, helyükbe újabb villák jönnek. Szegény platánok...

Furcsa félelemtől nehezedett a szíve. Mintha semmit sem találna, ahogy akarta, ahogy várta, ahogy régen volt. Mióta a kocsiból kiszállt senkivel nem találkozott. Mintha a fiakkerecs távozásával elszakadt volna a világtól. S az egyedülségben el-sápasztotta a furcsa leküzdhetetlen szorongás. Itt volt a ház. Dobogó szívvel állt meg. Hogy is akarta? Hogy az örömben, mint vásott kölyök ereszkedik tenyerére és legelőször az öreg mosónénihez hujjant be a pincelakás ablakán. „Csihák néni! Ide nézzen! Ki van itt?” Ugy látszik nincs lakó a pincében, a törött rekeszablakon a faskamrák fűrészpországa szállt fel. Felnézett a házra. A magas földszint virágkosaras ablakain mézesillatu petuniák nyitak. Idegentül világosak voltak a szobák és idegen függönyök néztek le rá. Homokot szorongató keze ernyedten csüngött, s az ujjak közt lassan-lassan a földre folydogált.

A villa ajtaja nyitva állt. Átsurrant a kertben. Elfúladtan szökött fel a lépcsőkön, át az előszobán, mely mögül a házi zaj, fűlében furcsa szorongás kalapált.

— Jézus... az Ihus! — sikoltottak fel meglepetésükben a bennlevők.

Szepegve állt az ajtóban és alig tudta könnyeit visszatartani.

— Azt hittem már... már nem laktok itt.

Ujra köztük volt. Ujra otthon járt. — Megmutatták a régi szobáját. Kaca, a vele egykoru unokanővér, már szintén asszony dévajul lökött rajta. De sok bolondság zajlott le itt, mikor ők lakták. Most Mucusé a legkisebb lányé. A zongorán is Mucusé viharzik. Ekkora leány! Mikor itthon volt még ölbefogták. Azt hitte haza talált. S, lassan-lassan mindent meglelt, csak önmagára nem talált.

Fázott a régi házban. Minek is jött ide, ahol lépten nyomon szíven fogja a változás? Fárasztott a minden lépésnél felfájdító csalódás és földig huzott a felocsudás. S, ami a legszomorubb, senkinek sem tehetett szemrehányást, nem a környezet a hibás. Mert ha valami megváltozott, mindig a szem mindig a lélek az, mely másként érez, másként lát s ő változott meg leginkább. Mert sona nem az faj, hogy a körülöttünk valók megváltoztak, hanem hogy mi lettünk mások.

Nem marasztalt a régi otthon, inkább fájt benne a zaj. Szomorúan járt a kertben. Megváltak a rózsafák, s a magnólia bokrok a kert mélyén, melynek sátora alól a kis padon ülve annyi vágyakozás szállt. Most Mucus trillázott ott társaságával, s ők Kacával félrehuzódva, elcsendesülve hallgatták és panaszkodtak egymásnak.

Most is buján illatoztak a sötét lilapiros magnóliák. Mucusék most is tépkedték és hullottak a szirmok. Boldog leszek-e? Igen, nem? S az egyik kislány visongva mutatta körül „Boldog leszek”.

Ő már tudja, hogy nem. Tudja, hogy nem lehet előlről kezdeni, a céltalan égrenézést és a gondolkodás nélküli bohó ábrándozást. Ő már tudja, hogy nem lehet elfutni az évektől, s ha hátat fordítunk, ha el is mulik egy-egy szomorúság, sulya, melankóliája itt fekszik a lelkünkön tovább. Tudja, hogy nem jöhet új élet, csak megalkuvás. Hogy soha nem lehet előlről kezdeni, csak folytatni, ezt a le-fel hullámozó, sokszor oly fájdalmasan megkínzó életjátékot. A buk-dácsolásokat és újra felemelkedést, az elfordulást és újra visszatérést, az újabb reményeket és újabb csalódásokat, melyekkel az emberi élet utja, kezdettől végig kövevezett.

Bücsülk Erzsébet

Uzenet

Oly méla azinokkal pezseg körülöttem
az élet,
tépett hócafatokból
facsar ki nedvet a tél
s valaki az uccasarkon
fehér fogak mutogatva
kacag...
Ma nem tudom, miért,
de vértől csepegnék az örömkök,
tunya mosoly ráng
tavaszra vágyó ajkamon
és szádra szeretném csókolni
az egész világot...
Némán nézem
a sugárgazdag nap ragyogását
s hallgatom az ereszről lecsurgó hólé
melankólikus életmuzsikáját.
És messziről előre üzent a tavasz...
Engedd meg, hogy elküldjem Neked
az örömhír csodacsilingelését,
a közeledő tavasz
ujjongó győzelemsikoltását!
Talán megérted,
hogy a szívemet küldöm el Neked,
ha meghalod
a lecsurgó hólé muzsikájából
s a szél pajkos kacagásából
sóhajomat,
mely egy szó
s az egész világ:
szeretlek!

Kolozy Tibor

Villamos

Az esti csöndbe
hangtalan belépett
sápadt fényével...
a kocsi mélyén vezna kislány
egérszenével maga elé meredt
a homályban.
Szeplos arca, szemüvege,
szőkés, fakó haja
úgy kirítt a sealskin bundák
elegáns városából
mintha egy csunya kis bogár
tévedt volna a nappali
nagy világosságban
az aranyszárnyu lepkék közé.
Szürkén, jelentéktelenül ült egyedül
és nézte a karsu Minervák
Száguldását az uccán.
Gondolt-e arra, hogy ebből
a nagy ragyogásból
neki csak a pincébe
levilágító lámpapislogások
jutnak majd?
Hogy tíz év múlva,
ha izmos munkástestek
hazajönnek a napi gőzös gépek körül
s ő eléjük áll kitárt karokkal
csodátvárón
akkor megvetően vonogatják a vállukat
s azólnak:
>a csunya lány...<
Tudja-e, hogy majd
húsz év múlva egyedül nézi
a hold aranykaréju fellobogását?
S akkor tán sóhajt egyet a
négyemeletes házak felé...
Tudja-e, hogy majd harminc év múlva
riadtan fogja az esős
őszi éjeket átzokogni
magábarázkódó keserűséggel?
S tudja-e végül
hogy negyven év múlva
ha majd a fejkendős siratóasszonyok
haladnak a koporsója mögött
a nép halkán
fogja suttogni:
>Megölte magát egy szegény
tüdővésztes vénlány!<
Tudja-e?

S most itt ül magábaroskadtan
a villamos csunya fényű
Látja a háza és nézi
az autók vig tovarohanását
a fővárosi korzón.

Tibor György

A legelőn

— Jó reggelt Pista!
— Jó reggelt Bella néni. Hát téged is ki-
csaptak a legelőre?
— Igen... De ne néizz olyan nagyon...
Akinek még annyi teje van, mint nekem!
— Nono, azért ne neheztelj, hiszen meglát-
juk még. Jut is marad is nálam mindegyitek-
nek, ennek ezen a legelőn bármely üsző a meg-
mondhatója.
— Ne szemtelenkedj... mingyárt. Nem az-
ért nem szeretem én a nézést, amiért te gon-
dolod...
— Hát miért?
— Azért, mert ha közülünk valaki nagyon
néni vagy bácsi lesz, azt az emberek levágják.
— Mit, azok a nyáfic kétlábu csámpások?
No azt szeretném én látni, hogy azok engem
vagy valakit az enyémekek közül levágjanak!
— Pedig bizony ez lesz a te szomorú sorsod
is, ha csak előbb nem zabálsz be nedves lucerná-
val vagy marhavészben el nem hullasz...
— Csak láttad volna, a minap hogy megök-
leltem és megtiportam a Vitét. Már nem élne,
ha azok az ostoba gulyások vasvillával nem jön-
nek közénk.
— No látod, te is engedsz az embereknek,
mikor igazán akarják.
— Hát igen, mert szolgálnak, engem, en-
nem-inom adnak, fekvőhelyet készítenek, egész
palotát építenek nekem, még meg is tisztogat-
nak. Ezért egy olyan ur, mint én, hálás kell,
hogy legyen, — noblesse oblige — habár tudom,
hogy csak azért teszik mindezt, mert félnék az
erőmtől.

Nem azért, kedves öcsém, hanem azért,
mert szükségük van a tejre, melyet én adok és
amelyet megisznak, még habbá is vernek, hogy
cukros süteményekbe keverjék. Meg a husunk-
ra, a borjaink husára, mikor leölnék. Meg az
ökrökké tett és igába fogott bátyáid erőlködésé-
re. Meg mindnyájunk lehuzott bőrre, hogy a
tálló meg a rög ne szurja a finom talpukat...
— Honnan tudod ezt a sok borzalmat?

Sokat vagyok én az emberek közt. Talán te
a fiatal fejeddel még nem is tudod, hogy én egy
híres díjnyertes tehén vagyok, egy nemesvérű
rekord-tejelő, akinek a csodájára jönnek az is-
tállóba, akit a kiállításokra hordanak, ott meg-
koszoruzva mutogatnak és fényképeznek, aki-
nek még hangos filmen is megörökítik a mozgá-
sát és a bőséget. Azért is engednek ilyen soká
élni és ölik le borjaim közül is csak a legvéz-
nábbakat. Még a fiam közül sem tesznek egyet
sem ökrörré, mind tenyészállat lesz.

— Mondd csak néni, ha olyan jól ismered
az embereket, ők is hasonlók hozzánk? Köztük
is vannak bikák, ünök, borjúk?

— Igen....

— Ökrök is?

— De mennyi! És ahhoz hogy ezekké le-
gyenek, még nincs is szükség állatorvosi mű-
tételre.

— Nézd csak, Bella néni, azt hiszem, mégis
tulzol, ha az embereket olyan szörnyűségek-
nek írod le. Hisz én is láttam már embereket,
emberborjúkat, embertinókat, emberteheneket
és emberbikákat. Még... fejni is láttam már. De
azt még egyszer sem, hogy valakit közülünk
levágtak, megnyuztak, megettek volna. Nincs
is náluk olyasmi, amivel ezt megtehetnék, még
csak nem is mutatkoznak képeseknek rá, hogy
csak meg is próbálják.

— Hiszen nem is mind teszik mind, amit
mondtam. Az emberek éppen csak abban más-
félék, mint mi és azzal erősebbek nálunknál,
hogy nem mindegyik teszi ugyanazt, hanem meg-
osztják maguk közt a teendőket mindenütt, többi
közt velünk szemben is. Így akiket közülük
rendszerint látsz, a gulyások, béresek, gazdák,
állatorvosok, azok csakugyan csak ápolnak,
gondoznak, szolgálnak minket, segítenek raj-
tunk, ha bajba jutunk. Vannak ugyan már ezek
közt is, akik fejnek, igába fognak, hajtának
minket, de legalább akkor is vigyáznak, hogy
tulságosan ne gyötörjenek, tönkre ne tegyenek.
Hanem egyszer — mikor még egész kis bocik
vagyunk vagy később, mikor falcseperedtünk,
előregedtünk, meghistünk — csak elvisszük

Beszélgetés

oda, ahol más emberek taglóval, késsel várnak,
leölnék, lehuzzák bőrünket, feldarabolják hu-
sunkat, ezek a mészárosok. Azután jönnek a tí-
márok, akik kecserezik a bőrünket, a vargák,
akik cipőket, csizmákat, táskákat készítenek
belőle. A szakácsnék, akik a tűz fölé teszik és
mindenfélével leöntik, összekeverik húsunkat
meg tejünket is. És a legtöbb soha nem is törő-
dik velünk élőkkel, csak eszi az elkészített hu-
sunkat, issza a mindenfélével elkevert tejun-
ket, lábára huzza a kemény tokká szabott bő-
rünket anélkül, hogy e mellett egyszer is rágon-
dolna, mit áldoztunk, szenvedtünk mi érte.

— Borzasztó! De csak egyet lássak egyszer
azokból a mészárosokból! Tudom, hogy a je-
genyefák csucsán is átdobom a szarvammal és
mikor leesik, kitaposom a belét....

— Ne, ne... azt ne tedd. Először meg sem
ismernéd, ki a mészáros, csak mikor már úgy
körülálltak és lehúzták a fejedet, hogy el sem
mozdulhatsz a taglócsapás elől. Mert máskor
nem járnak taglóval, egészen olyanok, mint
más békés emberek. Aztán, mint már az embe-
rek régi meséje mondja, ha kipusztítanak a
mészárosokat, más emberek ölnének le minket,
akik nem olyan gyakorlottak ebben és ezért ha-
lálunk előtt még kelleténél is inkább összeki-
noznának.

— Ott jön egy pár ember... ismered őket?
Nincs köztük mészáros?

— Nincs. Az az egyik emberbika a mi te-
nyészőnk, vagyis kiszolgálóink főnöke. A másik
az ő rendes tehene, de azért van neki több is.
A kicsik ketten a bocik. És az a másik sovány-
átlátzó szőke bika... vagy talán inkább ökrö...
az egy egészen különös ember. Csak azért jár
köztünk, mert szeret minket, gyönyörködik
bennünk. De soha egyikünknek husából nem en-
nék, tejünket sem issza el a borjaink elől. Még
a cipő is, ami a lábán van, nem a bőrünk, ha-
nem vásson gumitalppal.

— Ez aztán a derék ember, bár mind ilye-
nek lennének!

— Ne kívánd ezt Pista. A földön, ahol élünk,
már egyszer az emberek uralkodnak, mint mond-
tam éppen azáltal, hogy nem mind teszi ugyan-
azt, hanem megosztják maguk közt a teendő-
ket. Ha ezek az emberek nem ennék húsunkat,
nem innák tejünket, nem dolgoztatnák ökrein-
ket, nem huznák lábukra bőrünket — nem is
szolgálnának, gondoznának, táplálnának minket,
többé, nem gondoskodnának még arról is, hogy
minden bika, aki még az és minden tehén meg-
találja az ő szerelmesét, még egymásban se te-
gyünk kárt. Akkor a földből is másképp szednék
ki, ami az életünkhöz szükséges, akkor egyszé-
rilen nem hagynák élni még a fajtánkat sem,
amit így minél szebbé, pompásabbá igyekeznek
nevelni.

— Ne nyársaljam fel hát a mi veszedelmes
barátunkat?

— Ne, mert olyan bolond ugyan kevés van,
ha azt az egyet elpusztítod, legfeljebb téged
nyilvánítanak vadnak, veszedelmesnek, visznak
időelőtt is a vágóhidra, a mészáros elé.

— Mondd csak, édes néni, mit tegyek,
hogy elkerüljem azt a szörnyűséget... legalább
minél tovább kerüljem el?

— Igyekezzél minél daliásabb, kackiásabb
lenni, minél szorgalmasabban udvarolni az őz-
szes tehéneknek. Ez remélem, nem esik nehe-
zre. Mert jegyezd meg magadnak: ha mi te-
hének vagyunk az emberek közt, mint a
munkások, akiknek addig megy valahogy a so-
ruk, ameddig élelmet adnak nektek bikáknak
amolyan parkettáncos sors jutott; csak addig
éltek, ameddig, daliásoknak, fiataloknak látsza-
tok. Az élet mindenütt igazságtalan, még az
embereknél is.

Farkas Geiza.

Becsüld meg íródat,

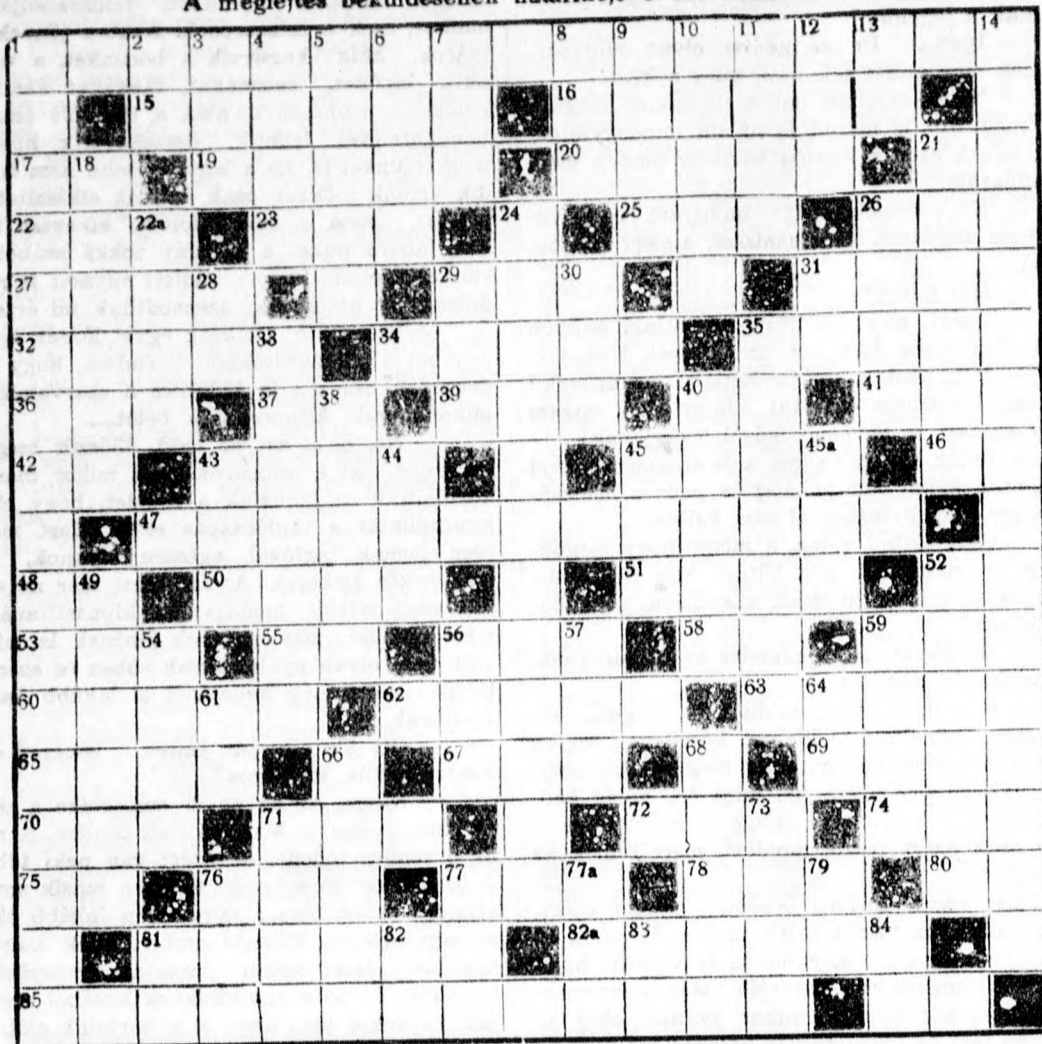
önmagadat becsüld meg bennük

KERESZTREJTVÉNY

(156)

Készít: Vig Bószai, Novizád

A megfejtés beküldésének határideje 1933. március 18.

A megfejtő neve és címe:

Függőleges sorok:

1. Letűnt híresség. 2. Autómárka. 3. Idegenesen,

4. Több mint szeretem. 5. Arc-hajpor. 6. Számítási fogalom. 7. Oar. 8. Vissza:

REGÉNY

Az aranyvadász

Írta: Tamás István

(7)

Aztán kiderült, hogy az orvos, akinek ajánlólevelével jelentkezett a lány, nem is ismerte az asszisztensnőt... és Vermóder szegyenkezve ismerte be maga előtt, hogy kalandornő karmái közé került... nem a dollárokat sajnálta... hanem a megtépázott érzelmeket... a szívét, amelyet lánggra lobbanított ez a boszorkány...

V.

— Szavamra, June kisasszony, ha nem tudnám... hát magam is azt hinném, hogy egy férfi áll előttem!

— Csitt, ne olyan hangosan!

— Nem hallják! Látja azt a kis dundi szőke lányt, milyen kacérul kacsingat magára! Hahaha! Szemezni szeretne! Ugyan hunyorgasson vissza szegénykére, hadd legyen jó napja!

— Legyen esze kedves Jack! Kerüljük a feltűnést. Nem megígérte, hogy mindenben szót fogad nekem?

A pilóta engedelmesen hajtott fejet:

— De igen... miután annyi könnyörgés után végre beleegyezett, hogy velem töltsön egy estét...

Legfeljebb egy óra hosszat maradha tunk együtt — figyelmeztette a lány — fél kilencre Lebrunn vár a szállodában.

— Mindig ez a bankár! Mindig az üzleti érdek!

— Ne beszéljen így a nagybátyámról,

mert már itt se vagyok! Mi kifogása van ellene?

— Tulajdonképpen semmi — mondta a repülő, míg a vacsoráját fogyasztotta a lány társaságában az egyik előkelő montmartrei étterem sarkában — jól megfizet... de olyan mogorva... rideg... és bizalmatlan... nem mint ha kíváncsi lennék a titkaira! Eszem ágában sincs! De ez a tuzott misztikum kissé idegesítő...

— Tulélnék a fantáziája, barátom... nincs is semmiféle misztikum... Lebrunn kényes üzleteket bonyolít le és nem szereti a dolgait senki másnak az orrára kötni...

— Rendben van, ...de mért cepeli magával önt is mindenüvé? Berlin, Amsterdam, Róma, London... úgy őrzi önt...

June félbeszakította:

— Ne folytassa! Valami érdekesebb témát kezdjen, ha csak nem akarja azt, hogy itthagyjam...

— Isten mentsen! Csak még annyit, hogy lássa be mennyire igazam van, ha csudálkozom. Magának, egy fiatal lánynak nem szabad egy magamfajta fiatalemberrel mutatkozni! Miért? Mert a kedves nagybácsi szemében csupán egy szimpla légi soffőr vagyok?

— Szó se róla.

— Hát akkor? És ön is fél tőle, ne is próbálja tagadni! Különben nem jött volna férfiruhában erre a randevura...

— Csacsi! Nekem az ilyen áruha örömet okoz. Szeretem a kalandokat! És így kevésbé feltűnő... két férfi... míg ha estélyi ruhában jövök...

— Sokért nem adtam volna...

— Még majd lesz alkalma ugyanis viszont látni engem...

Hallgatagon ettek tovább.

— Emlékszik — kezdte a pilóta — Amsterdamban... az a három hónap életem legszebb időszaka volt... kivéve, amikor Le-

egy betű híján modern operette címe. 9. Allátnak ad vizet. 10. Ives csarnok. 11. U. a. mint 69 vissz. 12. A galamb teszi. 13. Fon. mássalhangzó. 14. Az ember. 15. Kiskörösön született. 16. A nemes batoroknál kedvelt amerikai fa, másképpen fehér mabagoni. 22a. Pénzegység. 24. Magyarországi nevezetesség. (névelővel). 26. Akta. 28. A vadász. 29. Női becenév. 30. Kevert kisház. 31. Német rag. 33. Az erős árvíz is lehet ez. 35. Urallal együtt gyakran emlegetett szó, (névelővel). 38. Vissza: sok adoma szől szegényekről. 40. Gusztáv Fröhlich neje. 43. Képző. 44. Csáva. 45. Hivatal idegen nyelven. 46a. Előindiai portugál állam. 49. Névelővel Beludzsisztán kánság és város. 52. Ezt jelentett Janus templomának ajtaját kinyitni. 54. Regényíró fon. 56. Női név. 57. Idegenesen visszhang. 59. Vonatkozó névmás. 61. T. K. 64. Rangjelző. 66. Budapesti színművész (Gyula). 68. Madár népies neve. 71. Ilyen létezik is létezik. 73. Nóta... 76. Vízben él. 77. Harag idegen szóval. 77a. Gazdasági eszköz. 79. Klasszikus „a”. 81. Mint az előző. 82. A forgalom lebonyolítására építik. 83. ...ap Isten szolgálja. 84. Sporteszköz.

Vízszintes sorok:

1. Nem régen elhunyt nagy politikus. 15. Folt. 16. A római ház egyik része volt. 17. Lap mássalhangzó. 19. Ósrégi magyar isten. 20. Hebeg. 21. Ékezettel kis szerszám. 22. Betakar. 23. Ropogós. 25. Talán népiesen. 26. Mikes része. 27. Van aki beteges ennek. 29. Arc része. 31. Futás. 32. Népfaj. 34. Stílus. 35. Nem emelt. 36. Filmgyár. 37. Földműves teszi. 39. Radirmárka. 40. Névelő. 41. Tés anagrammája. 42. Sir. 43. Sürgöny kifejezés. 45. Magyarországon híres lövevények színhelye. 46. ...a, egyesült állam. 47. Budapest nevezetességeihez sorolják. 48. Számár. 50. A göncöl szekér eleje. 51. Bányaváros ékezet nem kell. 52. Hullik. 53. Ürmérték. 55. Napisten. 56. Mutató szó. 58. Rája. 59. Svájci folyó. 60. Van ilyen ötlek is. 62. Görög betű. 63. A nápolyi uccai énekesek jelzője. 66. Férfinév. 67. ...mars. 69. Francia város. 70. Régi mérték. 71. Sportző. 72. A francia kártyából egy figura. 74. Trombita hangja. 75. Megfordított személyes névmás. 76. Von. 77. U. a. mint 56 vissz. 78. Konyhakerti vetemény. 80. Nem régi. 81. Osztrák hadügyminiszter, akit 1848-ban lámpásra akasztottak. 82a. Litvánia fővárosa. 85. Szép nappali pilangó.

brunn ur valóságos európai turát csináltatott velem... egyik világvárosból a másikba repkedett.

— Hja, egy nagybancár élete nem gyerekjáték — a tál fölé hajolt — még egy kis halat?

— Köszönöm.

A palóta lopva gyönyörködött a lányban. Különös, hogy a férfiruha nem tompította azt a hatást, amelyet rá az első perctől kezdve gyakorolt. Mióta a bankár szolgálatába szegődött, csak ritkán akadt alkalma egyedül maradni a lánnyal. Első ízben Berlinben beszélgettek hosszabban és ekkor engedett fel June merev zárkózottságából. A bizalmas diskurzus csak jóval később, Amsterdamban folytatódott. A bankár néha napokig távol volt és June talált al kalmat arra, hogy találkozzanak. Nem történt köztük semmi, csendes rajongással kísérgette, mesélt neki, míg a lány csak óvatossan tartta fel a saját életét. Mindössze annyit tudott meg róla, hogy árva, szüleit korán elvesztette és azóta a nagybácsi nevelte. Másfél éve jött ki az intézetből, Lebrunn úgy őrzi, akár a hétfejű sárkány és természetesen sejtelve sem volt róla, hogy pilótája érdekli June iránt, különben Bailey már rég repült volna az Aranydarázs pilótaszékéből.

Két napja érkezett vissza Párisba és a lány, hosszas könnyörgés után teljesítette kíváncsiságát: együtt vacsorázott Jackkel. Lebrunn valami értekezletre ment, nem fogja észrevenni távozását. Már a gyümölcsnél tartottak, amikor June hirtelen leeresztette a karját és elsápadt. Jack felpillantott és egy kövérkés, kerekkepű férfit látott megállni az asztal előtt. Az idegen előbb gyanakodva kémlelte June arcát, mint aki nem egészen biztos a dolgában, aztán hirtelen felordított és vállon ragadta:

(Folytatjuk).

A Reggeli Újság vasárnapi ingyenes melléklete. — Szerkesztő: DEZSŐ BACSI

Lepény Peci, Fazék Kati, meg a Pajtás kalandjai

Írta: Dezső Báci

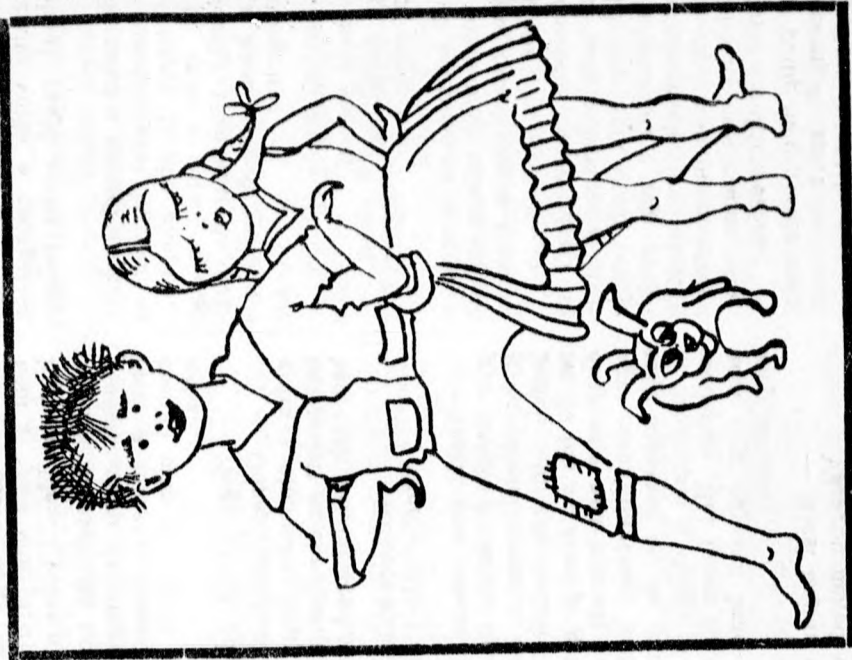
A három jóbarát bemutatkozik

Szervuszok gyerekek! Itt vagyunk, megjöttünk, Messzi, fáradságos ut áll ám mögöttünk. Szép Tündérszágban hogyha helyet adtok, Beállunk közeték, ugy-e befogadtok?

Tarisznyánkban tréfát, sok jó mókát hozunk, De előbb tán jobb lesz, ha bemutatkozunk. Hármunk közt én vagyok a legnagyobb legény, Egyik nevem Péter, a másik meg Lepény.

Aki a legszebb festményt küldi be, a **NOVIZSÁDI UNION csokorkalauzlet** csokoládéját nyeri.

A festőpályázat szoborcalauzletét a **szoborcalauzlet Refi csokorkalauzlet** csokoládéját kapja.

Fessétek ki a képet izlésték szerint. A testményt azután küldjétek el a Tündérszág szerkesztőségébe.

A beküldő neve és címe:

Mára elég ennyi bemutatkoznak, Ugye örültek a három kis pajtásnak? Csinos legyen ám a rótluk készült festmény, Hálás lesz érte a Kati, Pajtás, Lepény.

Karongfoga áll a képen Péter velem, Fazék Katalin a becsülletes nevem. Itt meg Pajtás vagyok. Csak kutya a rangom, Kicsi vagyok ugyan, de nagy ám a hangom.

sohasem vert meg, sőt ha ösikéd rosszalkodik, akkor is apukádnak szól, hogy fenyítse meg. Mégis sokat sírsz és — mint írod — sokkal jobb volt az édesanyád, noha ő gyakran megvert benneteket.

Akármiilyen nehéz feladat is meg kell birkósnod azzal a tudattal, hogy mostohaanyád sohasem lesz olyan mint az édesanyád, mert az édesanyát senki sem pótolhatja. Viszont be kell látnod, hogy mostohaanyád irántatok nem is érezhet akkora szeretetet mint az édesanyátok. Ugye te is jobban szeretted öcsikédet, mint a többi gyereket? Vizsgatáljon az a tudat, hogy minél idősebb leszel, annál jobban elviseled édesanyád hiányát, mert az a dolgod rendje, hogy a gyermekek az évek mulásával mindinkább önállókká válnak.

Addig pedig igyekezz öcsikédben megtalálni azt, amit édesanyádban elvesztettél. Neki különben is nagy szüksége van még a testvéri szeretetre, noha ő talán csak nagykorában érzi majd, hogy tulajdonképpen milyen veszteség érte édesanyja halálával.

Mostohaanyátoknak pedig továbbra is fogadtok szót. Majd meglátjátok, hogy mindig jobban megszeretitek. Ne feledd el, nem az ő hibája, hogy nem pótolhatja édesanyátokat, mert — mint említettem, — az anyai szeretetet pótolhatatlan. Bár mikor szívesen látlak sőt elvárom, hogy ha na-gyon előnt a keeserűség, jöjjetek el hozzám.

Tóth Feri. Leveleddel kapcsolatban végre egyszer már beszéltem kell arról a minduntalan hozsánjutott panaszról, hogy hónapok óta tagjai vagytok a Tündérszágunk és még mindig nem nyertétek csokoládét. Nem te vagy az egyetlen, aki emiatt panaszkodik, bár te kissé fenyegetőbb is. Elismerem, hogy bátor gyerekek vagy a fenyegetésben, de te is elhíheted nekem, hogy én viszont nem vagyok gyáva ember, aki megijedne a te fenyegétsédtől.

Először is tudj meg, hogy ha rajtam álma minden vasárnap minden gyereknek adnék csokoládét. Sajnos a gyerekek sokkal több mint a csokoládé és ez itt a legnagyobb baj. Ugy látom nagyon szorgalmasan nézegeted a jutalmazottak névsorát. Ha igazságos gyerekek vagy, akkor be kell látnod, hogy kevés olyan gyerekségség akad nemcsak Jugoszláviában, de bárhol másutt, amely anyai jutalmat osztana ki, amennyit a Tündérszág.

Rád bízom annak a fenyegetésnek a bevalóságát, hogy ha nem kapsz csokoládét, akkor nem kéne be több rejtvényt. Sajnálom, ha kimaradnál a Tündérszágból, de hidd el, hogy azért nélkülöd is éppen elég gyerekek marad még benne. Magad is jól tudod, hogy mindössze három hónapja iratkoztál be a Tündérszágba, ami nem nagy idő, mert — sajnos — sok olyan gyerekek van, aki évek óta küld be megfőjtést és mégsem nyert jutalmat. Több kiharátást várok tőled, nem szabad elvesztenünk türelmünket ha valami nem úgy sikerül, ahogy szeretnéd. Végül pedig azt hiszem, hogy nem csak a jutalom miatt kell olvasni a Tündérszágot. A

csokoládé amit kaptok hamar elfogy, másnap már az ízét sem érzitek. De a sok mese, festmény és rejtvény, amit a Tündérszágban olvastok és látotok, évek múlva is emlékezetekben marad. Majd ha megpósz belátod, hogy igazam van és elmúlik a haragod, amit most velem szemben érezel.

Kanyó Matyi. Köszönöm a nékem és Icenkának küldött kedves üdvözlőket. A napokban sokat beszélgettem rólad egy bácsival, aki téged is ismer és szeret. Ird meg, hol jársz iskolába?

Szviderecki Tibor és Bélneska. A Tündérszággal kapcsolatban elmondott kívánságok egyik részét már teljesítet. A többire is sor kerül.

Tibor Mariska. Negy betyár lehet a ti golyátok, ha távolléteketekben beballagott a konyhába és a tűzhelyről megette a sült halat. Ugye mondtam, hogy nem fagyott le a lába öklémének? A keloposkoma bebizonyította, hogy nem minden sziniszágásban a közmondásban, hogy a sült hal nem repül az ember szájába.

Dániel József, Furó Mária, Hügyecz Mariska. Örülök, hogy felgyógyultatok és újra egészségben, jókedvvel olvassátok a Tündérszágot.

Wongrin Ági. Beküldött kis írásod nagyon jó, de sajnos mégsem közölhetem. Nem vagyunk mi még olyan tudós emberek, hogy a vallás kérdéseivel foglalkozunk a Tündérszág hasábjain.

Koszó Margitka és Ilonka. Vicses gyerekek vagytok ti, hogy rejtvenyekhez éppen azt a női nevet választottátok ki, hogy „Leokádia”. Ma már ilyen női név nincs, legfeljebb a naptárban fordul elő. Talán rég el is felejtétek volna az emberek, ha másmitől vonatokozásban nem hallanának róla. Válaszatok szebb nevet, például azt, hogy „Ibolyka”. Ugye erről mindjárt az ibolya jut az ember eszébe?...

Mazány Emmi. Fejedékény kislány vagy te Emi. Azt írod, hogy eddig nem nyertél jutalmat, és viszont „hivatatosan” megállapítom, hogy mult év január 8-án a rejtvenyért bizony kaptál csokoládét. Bence is volt a neved az akkori Tündérszágban, olvasd csak el.

Talló Ferenc, Bárony Valika, Mészáros Bözseke, Galkó Annus, Kikéndai Vera, Lődör Katica, Kiss Ládika, Andrósek Mária és Margit, Sörös Juliska és Ósalke, Zákány Lajos, Wagner Irénke. Köszönöm a nékem küldött szép rajzokat. Zákány Lajos írja meg, hogy ő készítette-e a beküldött gyönyörű olajfestményt. Icenka is köszönt a neki küldött szép ajándék rajzokat.

Alexi János, Bezdán Erzsé, Csepregi Mariaka, Dudák Marika, Gaál Izabella, Kaurics Magda, Kőrödi Vera, Mészáros Irénke, Németh Pali, Pécsel Mariska, Schaeffer Karoll, Kovácsics András, Szokola Jancsika, Zombory Jenő, Millészki Vilmos, Milluszki Lacl, Runkos Ivánka, Szeretettel üdvözöllek benneteket a Tündérszág táborában. Aki közlötök elmulasztotta, írja meg pontos címét és, hogy hány esztendő.

